

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Το γκολφ. Η ιστορία του, οι εγκαταστάσεις του γκολφ ανά την Ελλάδα και τον κόσμο και οι επιπτώσεις του στο περιβάλλον.

Σπουδάστρια : Κωνσταντίνου Χριστίνα

Επιβλέπων Καθηγητής : Ατσαλάκης Μιχάλης

Ηράκλειο, Μάρτιος 2014

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ από καρδιάς τον καθηγητή μου κ. Ατσαλάκη Μιχάλη για την πολύτιμη βοήθεια του, την καθοδήγηση και την υπομονή του καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της πτυχιακής εργασίας.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω τους γονείς μου για την αγάπη, την κατανόηση και την υποστήριξη όλα αυτά τα χρόνια.

Και τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω τον αδερφό μου Άγγελο αλλά και όλους όσους στάθηκαν δίπλα μου και με βοήθησαν να συνεχίσω παρά τα εμπόδια και της δυσκολίες που αντιμετώπισα. Λάμπρο, Λίνα, Θέκλι, Ανδρέα, Γαρυφαλιά και Ιουλία σας ευχαριστώ για όλα.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με μια ιστορία πέντε σχεδόν αιώνων, το γκολφ έχει αποκτήσει φανατικούς φίλους – όσο και ορκισμένους εχθρούς– σε όλο τον κόσμο. Χαρακτηρισμένο "ελιτίστικο" άθλημα και επικριμένο για την οικολογική καταστροφή που προκαλούν οι εγκαταστάσεις του, έχει αποτελέσει αντικείμενο διένεξης, κυρίως στις υπό ανάπτυξη χώρες που αποφασίζουν να επενδύσουν στο άθλημα για να ενισχύσουν τον τουρισμό τους. Παρ' όλα αυτά, το γκολφ διατηρεί τους οπαδούς του, καθώς αποτελεί ένα ενδιαφέρον σπορ, το οποίο προσφέρει ήπια άσκηση, παίζεται σε ειδυλλιακό περιβάλλον και αποτελεί την ιδανική λύση για όσους θέλουν να συνδυάσουν ένα ευχάριστο διάλειμμα από τους έντονους ρυθμούς της καθημερινότητας με την ψυχαγωγία και τη βελτίωση της φυσικής τους κατάστασης.

Παρακάτω μελετάται η ιστορία του αθλήματος, η εξέλιξη του με το πέρασμα των αιώνων, οι κανόνες παιχνιδιού και ο απαραίτητος εξοπλισμός, τα οφέλη που παρέχει στην υγεία, την επίδραση που έχει στον τουρισμό μια χώρας, οι επιπτώσεις που έχει στο περιβάλλον αλλά και στις οικονομίες των χωρών. Υπάρχει, ακόμα, μελέτη για το γκολφ σε τέσσερις διαφορετικές χώρες (Σκωτία, Βέλγιο, Ελλάδα και Κύπρο) όσον αφορά την ιστορία του στην εκάστοτε χώρα, τη δημοτικότητα του, τα γήπεδα του με τις υπηρεσίες που παρέχονται όπως και το κόστος τους, καθώς και τεχνικές λεπτομέρειες των γηπέδων επεξηγημένες αναλυτικά.

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	7
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΟ ΓΚΟΛΦ.....	7
ABSTRACT.....	9
GOLF TOURISM.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	10
1.1 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΓΚΟΛΦ	10
1.2 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ	14
1.3 JAMES BRAID.....	16
1.4 ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΟΡΕΝ ΤΟ 1860.....	16
1.5 Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΟΥ ΓΚΟΛΦ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ	16
1.5.1 ΗΠΑ	17
1.5.2 ΙΑΠΩΝΙΑ	19
1.6 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΓΗΠΕΔΩΝ ΓΚΟΛΦ	20
1.7 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	21
1.8 ΠΩΣ ΠΑΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΓΚΟΛΦ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	22
1.9 ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ ΓΚΟΛΦ	25
1.10 ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ –ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΓΚΟΛΦ	27
1.11 ΟΙ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΚΟΛΦ	30
1.12 ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	32
1.13 ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΚΟΛΦ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΓΚΟΛΦ	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	42

2.1 TO ΓΚΟΛΦ ΣΤΗ ΣΚΩΤΙΑ.....	42
2.2 ST ANDREWS LINKS OLD COURSE.....	43
2.3 MUIRFIELD	46
2.4 ROYAL DORNOCH.....	48
2.5 TURNBERRY, AILSA GOLF COURSE.....	50
2.6 CARNOUSTIE GOLF LINKS.....	53
2.7 KINGSBARNES GOLF LINKS.....	56
2.8 ROYAL TROON (OLD GOLF COURSE).....	59
2.9 LOCH LOMOND GOLF COURSE	61
2.10 NORTH BERWICK GOLF CLUB.....	64
2.11 ROYAL ABERDEEN GOLF COURSE	67
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	73
3.1 TO ΓΚΟΛΦ ΣΤΟ ΒΕΛΓΙΟ	73
3.2 ROYAL ZOUTE GOLF CLUB.....	75
3.3 ROYAL GOLF CLUB DES FAGNES.....	77
3.4 ROYAL BELGIUM (OLD)	79
3.5 ROYAL ANTWERP GOLF CLUB	82
3.6 LIMBURG GOLF AND COUNTRY CLUB.....	84
3.7 ROYAL WATERLOO (LA MARACHE).....	87
3.8 ROYAL HAINAUT (BRUYERES & QUESNOY).....	89
3.9 ROYAL OSTEND GOLF CLUB	92
3.10 ROYAL LATEM GOLF CLUB	95
3.11 ROYAL SART TILMAN GOLF CLUB.....	97

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	100
4.1 ΤΟ ΓΚΟΛΦ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	100
4.2 COSTA NAVARINO (DUNES)	102
4.3 PORTO CARRAS RESORT-OLIVE GROVE GOLF COURSE.....	104
4.4 THE CRETE GOLF CLUB	106
4.5 CORFU GOLF CLUB	108
4.6 GLYFADA GOLF CLUB OF ATHENS	110
4.7 PORTO ELOUNDA GOLF CLUB.....	112
4.8 AFANDOU GOLF COURSE	113
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	114
5.1 ΤΟ ΓΚΟΛΦ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	114
5.2 ELEA GOLF CLUB.....	115
5.3 APHRODITE HILLS RESORT	117
5.4 SECRET VALLEY GOLF CLUB.....	119
5.5 MINTHIS GOLF CLUB	121
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	124
6.1 ΕΠΙΛΟΓΟΣ	124
<i>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</i>	<i>128</i>
<i>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....</i>	<i>128</i>
<i>ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....</i>	<i>128</i>
<i>ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ.....</i>	<i>129</i>

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΟ ΓΚΟΛΦ

Ο τουρισμός γκολφ είναι ο όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει τα άτομα που διεξάγουν ένα ταξίδι με σκοπό να παίξουν γκολφ. Το γκολφ, επίσης, μπορεί να διεξαχθεί σα δεύτερη δραστηριότητα (π.χ. κάποιος να το εξασκεί κατά τη διάρκεια των διακοπών του). Αυτού του είδους δραστηριότητες είναι πιο δύσκολο να μετρηθούν, κι ενώ μπορεί να θεωρηθούν σημαντικές για τα γήπεδα του γκολφ έχουν μικρή σημασία για τους ταξιδιωτικούς πράκτορες. Η παγκόσμια αγορά τουρισμού με σκοπό το γκολφ ανέρχεται σε πάνω από 1.7 δις. σύμφωνα με την Διεθνή Ομοσπονδία Ταξιδιωτικών Πρακτόρων του Γκολφ. 56 εκ. άνθρωποι παίζουν γκολφ σε παγκόσμιο επίπεδο: 26.7 εκ. στις ΗΠΑ, 5εκ. στον Καναδά, 5.5 εκ. στην Ευρώπη, 14 εκ. στην Ιαπωνία και 3.8 εκ. στο Ηνωμένο Βασίλειο. Από αυτά τα 56 εκατομμύρια, ένα ποσοστό μεταξύ 5% και 10%, ταξιδεύει κάθε χρόνο στο εξωτερικό με κύριο στόχο να παίξει γκολφ- δημιουργώντας κατ' επέκταση το παγκόσμιο μέγεθος της τουριστικής αγοράς που αφορά το γκολφ σε 2.8 και 5.6 εκατομμύρια. Η κυρίαρχη αγορά όσον αφορά το γκολφ σαν άθλημα είναι η Αμερική καθώς θεωρείται ότι συμβάλει πάνω από 60 δις. στην Οικονομία. Η Ευρώπη, εκτός από το Ηνωμένο Βασίλειο, δεν είναι μια ώριμη αγορά σε σχέση με το γκολφ, αφορά κυρίως την αριστοκρατία (με αξία 20 δις.) σε αντίθεση με τις αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιαπωνίας και της Αυστραλίας.

Οι αγορές της Β. Αμερικής, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιαπωνίας και της Αυστραλίας βρίσκονται σε στασιμότητα τα τελευταία χρόνια όσον αφορά των αριθμό των αφοσιωμένων γκόλφερ. Από ότι φαίνεται οι συνδρομές έχουν φτάσει σε ένα σημείο κορεσμού : μεγάλος συντελεστής σε αυτό είναι ο χρόνος που καταναλώνεται σε ένα παιχνίδι γκολφ (μέσος όρος 4 ώρες). Υπάρχει μια αναπτυσσόμενη τάση στην οποία οι άνθρωποι προτιμούν να συμμετέχουν σε πιο σύντομες δραστηριότητες. Σε αυτές τις αγορές η μόνη προοπτική για ανάκαμψη έγκειται στις μεγαλύτερες ηλικίες, ο αριθμός των οποίων έχει αυξηθεί στις αναπτυγμένες χώρες. Αυτοί οι καταναλωτές έχουν γίνει πιο ενεργοί είτε γιατί έχουν συνταξιοδοτηθεί είτε γιατί τα παιδιά τους έχουν φύγει από το σπίτι κι έτσι έχουν περισσότερο χρόνο από τους νεότερους συμπαίκτες τους.

Οι ραγδαία αναπτυσσόμενες αγορές σε σχέση με το γκολφ στην Ασία, τη Μέση Ανατολή και το Μεξικό θα συμβάλουν στην ανάπτυξη του διεθνώς, όχι βραχυπρόθεσμα καθώς θα υπάρξει καθυστέρηση από το να ξεκινήσει κάποιος το παιχνίδι μέχρι να φτάσει στο σημείο να ταξιδεύει στο εξωτερικό για αυτό. Μακροπρόθεσμα, όμως, σε 5-10 χρόνια, η ανάπτυξη θα είναι ορατή. Στην Ευρώπη ο αριθμός συμμετεχόντων στο γκολφ είναι χαμηλός, μα σταθερά αυξανόμενος (στη Γαλλία αυξάνεται κάθε χρόνο 5-8%). Αυτή είναι και η αγορά που παρουσιάζει και τη μεγαλύτερη ανάπτυξη σε σχέση με τις διακοπές που έχουν ως στόχο το γκολφ. Ο πολλαπλασιασμός των αεροπορικών

εταιριών με εισιτήρια χαμηλού κόστους είχε, επίσης, σημαντικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη αυτού του είδους τουρισμού, πιο συγκεκριμένα από το Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά και από άλλες χώρες. Τα στοιχεία, πάντως, για περαιτέρω εξέλιξη είναι ενθαρρυντικά.

ABSTRACT

GOLF TOURISM

Golf tourism is the term used to describe trips undertaken by persons for which the main purpose is to play golf. Golf may also be pursued as a secondary activity (e.g. someone on holiday playing a round during their vacation). This type of activity is more difficult to measure, and whilst it can be important for the golf courses themselves it has little significance for tour operators. The global golf tourism market is worth over \$17 billion, according to the International Association of Golfing Tour Operators (IAGTO). 56 million people play golf worldwide: 26.7 million in the United States, 5 million in Canada, 5.5 million in Europe, 14 million in Japan, and 3.8 million in the United Kingdom. Of this 56 million, between 5% and 10% travel overseas each year for the main purpose being to play golf – therefore making the international size of the golf tourism market between 2.8 million and 5.6 million. The leading market in terms of golf as a sport is the United States - it is thought to contribute over \$60 billion to the economy. Europe (aside from the UK) is not a mature golf market; it is still mainly pursued by the elite few (worth \$20 billion), contrary to the UK, Japan, and Australia golfing markets.

The golfing markets of North America, UK, Japan and Australia have seen stagnation in the number of dedicated golfers in recent years. It appears that membership has reached saturation level; a major contributor to this seems to be the amount of time the sport consumes (average round is around 4 hours). There is a growing trend where people would rather participate in activities that take a shorter amount of time. In these markets, the main potential for growth lies with the aging population, which is growing in size in most developed countries. These consumers are becoming active and as they are likely to be either parents whose children have left home or retired, they tend to have more time than their younger counterparts.

The rapidly growing golf markets in Asia, the Middle East and Mexico will contribute to the growth of golf worldwide, even though not in the short term, as there will be a delay between actively taking the sport up and travelling to participate in the playing of it. However, in the long term (in 5-10 years) growth will be notable. In continental Europe the participation rates in golf are low but are increasing steadily (French participation rates are increasing between 5-8% per year). This is the market that demonstrates the most growth potential in terms of golfing holidays. The proliferation of the low-cost airline sector in Europe has had a significant impact on the growth of golfing holidays in Europe, in particular from the UK, but increasingly from other countries too. The figures for further development are encouraging, though.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΓΚΟΛΦ

Η ιστορία του γκολφ έχει τις ρίζες της στον 15^ο αιώνα και προέρχεται από παιχνίδια που παίζονταν παλαιότερα στην Σκωτία. Οι παίκτες έπρεπε να χτυπήσουν με τη μια φορά μια πέτρα ή ένα βότσαλο με ένα κλαδί, σε ένα γήπεδο κατασκευασμένο έτσι ώστε να έχουν τοποθετηθεί φυσικά εμπόδια, όπως για παράδειγμα οι αμμόλοφοι.

Υπάρχουν αρκετά και διαφορετικά έθνη που, πιθανότατα, συνέβαλαν στην δημιουργία και την εξέλιξη του γκολφ. Όπως και να έχει στην ιστορία του γκολφ δεν υπάρχει ξεκάθαρος εφευρέτης, αν μπορεί να αποκαλεστεί έτσι, αλλά η συμβολή πολλών κουλτούρων ανά τον κόσμο για να δημιουργηθεί το παιχνίδι που είναι σήμερα.

Στην *Ολλανδία* έχουν γραφτεί πολλά για ένα παιχνίδι που ονομαζόταν 'colf' ή 'kolf' και παιζόταν ήδη από τις αρχές του 13^{ου} αιώνα στην πόλη Loenen aan de Vecht. Το παιχνίδι αυτό πρέπει να ήταν μια πρωτόγονη εκδοχή του γκολφ, αφού παιζόταν με ένα κυρτό μαστούνι και μια μπάλα. Ακόμα μια ομοιότητα με το γκολφ ήταν το γεγονός ότι ο νικητής έπρεπε να χτυπήσει τη μπάλα ώστε να πετύχει ένα στόχο πολλά μέτρα μακριά, με όσο το δυνατό λιγότερα χτυπήματα. Πολύ συχνά παιζόταν σε τετράδες, αλλά και πάλι δεν είναι ξεκάθαρο αν ήταν πρόγονος του γκολφ. Στην *Αρχαία Ρώμη* αναφέρεται ότι υπήρχε ένα παιχνίδι που ονομαζόταν 'raganica' και παιζόταν με ένα καμπυλωτό ραβδί και μια μπάλα φτιαγμένη από φτερά. Οι ιστορικοί υποστηρίζουν ότι το παιχνίδι αυτό εξαπλώθηκε σε ολόκληρη την Ευρώπη καθώς οι Ρωμαίοι είχαν κατακτήσει πιο πολλές χώρες. Στην *Κίνα* επίσης υπήρχαν αρκετά παιχνίδια που παίζονταν με μαστούνια ή κλαδιά και μπάλες. Ωστόσο όταν το παιχνίδι του γκολφ, αυτό κάθε αυτό, συστήθηκε στους κινέζους τους ήταν πρωτόγνωρο (Archer H.,2012).

Ming Dynasty emperor Xuande (r. 1425-1435)

Ενώ πολλές χώρες μπορούν να διεκδικούν ένα πρώιμο παιχνίδι που μοιάζει με το γκολφ, οι ρίζες του χωρίς αμφιβολία βρίσκονται στην Σκωτία. Το γεγονός είναι ότι το γκολφ πιθανότατα να προέρχεται από άλλες χώρες και είδη παιχνιδιών με μπάστούνια και μπάλες. Παρόλα αυτά, ενώ υπάρχουν τέτοια παιχνίδια, τους λείπει ένα βασικό συστατικό που είναι μοναδικό στο γκολφ. Η τρύπα. Ήταν οι σκωτσέζοι αυτοί που όρισαν ότι το παιχνίδι ξεκινάει με μια μπάλα τοποθετημένη λίγο πάνω από το έδαφος και τελειώνει όταν αυτή εξαφανιστεί μέσα στην τρύπα (Campbell M., 1994).

Με το πέρασμα των αιώνων, το γκολφ εξελίχτηκε στη μορφή που είναι σήμερα. Η πρώτη αναγνωρίσιμη μορφή παίχτηκε στην Σκωτία στις αρχές του 1400. Η Σκωτία είναι η γενέτειρα του γκολφ. Προερχόμενο από τις ανατολικές ακτές της, το γκολφ σύντομα έγινε η εθνική απασχόληση αλλά και το πάθος των σκωτσέζων, δεμένο για πάντα με την ιστορία αλλά και τους ανθρώπους της Σκωτίας. Ακόμα και σήμερα πάντως το γκολφ είναι ένα πολύ δημοφιλές και αγαπητό παιχνίδι στην Σκωτία.

Σύμφωνα με τις σκωτσέζικες παραδόσεις οι άνθρωποι πιστεύουν ότι το γκολφ εφευρέθηκε από ντόπιους ψαράδες για να ψυχαγωγούνται κατά την επιστροφή τους στο σπίτι μετά το ψάρεμα.

Το 1457 το γκολφ απαγορεύτηκε στην Σκωτία από το Κοινοβούλιο υπό το καθεστώς του Βασιλιά *James II* γιατί απασχολούσε τους σκωτσέζους από την εξάσκηση της τοξοβολίας, η οποία ήταν απαραίτητη για την άμυνα της χώρας. Η απαγόρευση του γκολφ τέθηκε σε μια εποχή όπου η Σκωτία ετοιμαζόταν να υπερασπιστεί τον εαυτό της απέναντι στους Άγγλους. Ευτυχώς η απαγόρευση άρθηκε όταν η *Συνθήκη της Γλασκόβης* τέθηκε σε ισχύ το 1502 και το παιχνίδι άρχισε να αποκτά όλο και περισσότερη δυναμική (Kinetics H., Pierre D., 2004).

Η Σκωτία μπορεί να ισχυριστεί ότι είναι ο πνευματικός πατέρας του γκολφ αλλά και του αρχαιότερου γηπέδου στον κόσμο, το *Παλαιό Γήπεδο στο Musselburgh Links*. Παλαιότερα αρχεία δείχνουν ότι εκεί παιζόταν όντως γκολφ στις αρχές του 1672. Παρόλα αυτά υποστηρίζεται ότι η *Βασίλισσα της Σκωτίας Mary* έπαιζε γκολφ από το 1567. Ήταν στην Σκωτία όπου γεννήθηκε το πάθος γι' αυτό το άθλημα. Υπάρχει μια γενική συμφωνία ανάμεσα στους ιστορικούς αλλά και στους λάτρεις του αθλήματος ότι οι σκωτσέζοι ήταν αυτοί, που κατά κάποιον τρόπο, εθίστηκαν και παθιάστηκαν πρώτοι με το γκολφ.

Στον πρώτο καιρό που ξεκίνησε να παίζεται το παιχνίδι, κάθε ομάδα του γκολφ δημιουργούσε δικούς της μοναδικούς κανόνες, που καμία φορά ήταν η αιτία για πολύ ενδιαφέρουσες συζητήσεις. Ανάμεσα στο 1750 και το 1850, το γκολφ αναπτύχθηκε όπως το παιχνίδι που όλοι γνωρίζουμε σήμερα με την καθιέρωση μερικών από τις πιο εξέχουσες λέσχες γκολφ σε ολόκληρο τον κόσμο. Στις 7 Μαρτίου του 1744, η *Επίτιμη Εταιρία των Γκόλφερ του Εδιμβούργου*, η αρχαιότερη λέσχη στον κόσμο, η οποία τώρα εδρεύει στο *Muirfield*, δημιουργήθηκε στο *Leith Links*. Την ίδια χρονιά σχεδιάστηκαν πρόχειρα οι δεκατρείς (13) πρώτοι κανόνες του παιχνιδιού με έπαθλο ένα ασημένιο μαστούνι του γκολφ και παρουσιάστηκαν από την πόλη του Εδιμβούργου στο *Leith Links*. Αυτό έθεσε ένα προηγούμενο για τους μελλοντικούς αγώνες γκολφ και στις 14 Μαΐου, του 1754, 22 'Ευγενείς και Αριστοκράτες' σχημάτισαν τον *Σύλλογο Γκόλφερ του St Andrews* και συνεισέφεραν στο έπαθλο, το ασημένιο μαστούνι δηλαδή, για να παίζεται ετήσια στα γήπεδα του *St Andrews*. Οι γκόλφερ του *St Andrews* υιοθέτησαν τους κανόνες των ομολόγων τους στο *Leith* και είκοσι χρόνια αργότερα άλλαξαν το όνομα τους σε '*Βασιλική και Αρχαία Λέσχη των Γκόλφερ του Άγιου Ανδρέα*' (*Royal & Ancient Golf Club of St Andrews*). Αυτή η λέσχη (*R &A*) είναι τώρα το σώμα που

δημιουργεί τους κανόνες για το γκολφ σε ολόκληρο τον κόσμο, εκτός από το Μεξικό και τις ΗΠΑ.

The Royal and Ancient Golf Club of St Andrews

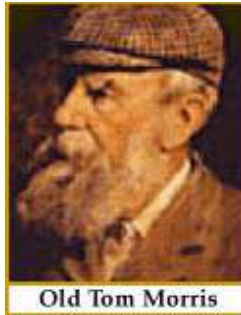
Με το πέρασμα των αιώνων ένας αριθμός αγώνων έλαβε χώρα στα γήπεδα του *St Andrews* ενθαρρύνοντας ακόμα περισσότερο την εξέλιξη του παιχνιδιού. Το 1764 το Γήπεδο, που αργότερα έγινε γνωστό ως το *Παλαιό Γήπεδο*, μείωσε τις τρύπες του από

τις 22 στις 18 και σταδιακά έγινε η βασική μορφή για όλα τα γήπεδα του γκολφ. Η μπάλα του γκολφ, η οποία είναι φτιαγμένη από το χυμό που εκκρίνουν κάποια δέντρα από την *Μαλαισία (Gutta Percha)*, αναπτύχθηκε από τον *Robert Paterson* και η ανθεκτικότητα της ενθάρρυνε τη δημιουργία σιδερένιων μπάστουνιών εξελίσσοντας ακόμα περισσότερο το παιχνίδι.

1.2 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

Η φιγούρα-κλειδί στην εξέλιξη του παιχνιδιού στο St Andrews και στην Σκωτία είναι ο **Tom Morris**. Γεννήθηκε σε μια καλύβα του St Andrews το 1821, δεν ήταν μορφωμένος ακόμα και για τα δεδομένα της εποχής αλλά, μέχρι και το θάνατο του το 1908, κατάφερε να γίνει μια φιγούρα διεθνούς φήμης. Το γκολφ μπήκε πολύ νωρίς στη ζωή του, αφού έβγαζε χρήματα μεταφέροντας τα μπάστουνια των παιχτών, και με τα χρόνια εξελίχθηκε σε έναν εξαιρετικό παίκτη, που ήταν γνωστός για τη φιλοσοφία του και τις παραδόσεις του παιχνιδιού, που μετέδιδε στους άλλους με ένα τρόπο βαθιά συναισθηματικό. Μέχρι και σήμερα κρατάει το ρεκόρ για τον γηραιότερο πρωταθλητή του *Βρετανικού Open* σε ηλικία 46 ετών το 1867, και το σπουδαίο περιθώριο για νίκη, 13 το 1862. Αλλά επίσης είναι γνωστός για την πρωτοποριακή του αρχιτεκτονική στα γήπεδα του γκολφ.

Old Tom Morris

Του έχει αναγνωρισθεί ακόμα και η δημιουργία του ***dogleg***, ενός διαδρόμου δηλαδή που σχηματίζει απότομα γωνία, και η συνεισφορά του στην Σκωτία περιλαμβάνει πολλά γήπεδα όπως το Παλαιό και Νέο Γήπεδο (Old and New Course) στο St Andrews, στο Carnoustie, στο Nairn και στο Royal Dornoch (Malcolm D., Crabtree P., 2011).

1.3 JAMES BRAID

Άλλος ένας ακρογωνιαίος λίθος από την Σκωτία που έκανε την εμφάνιση του στο σχεδιασμό γηπέδων ήταν ο **James Braid**. Γεννημένος στο *Earlsferry*, το 1870, ο Braid έγινε επαγγελματίας γκόλφερ το 1896, υπήρξε πρωτοπόρος στην χρησιμοποίηση μπαστουνιών με αλουμινένιες κεφαλές και έγινε ένας από τους 'Τρεις Μεγάλους' που κυριαρχούσαν στο γκολφ στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Ο *Braid* ακολούθησε τα χνάρια του *Old Tom Morris* και έγινε και αυτός μύθος στον σχεδιασμό των γηπέδων. Ήταν υπεύθυνος για τον σχεδιασμό περισσότερων από 250 γηπέδων σε όλα τα Βρετανικά Νησιά, συμπεριλαμβανομένου και το παγκοσμίως γνωστό *King's and Queen's Courses* στο *Gleneagles*.

1.4 ΤΟ ΠΡΩΤΟ OPEN ΤΟ 1860

Η εξέλιξη του γκολφ συνέχισε την ανοδική της πορεία πολύ γρήγορα στην Σκωτία και το 1860 το πρώτο *Πρωτάθλημα Open* διεξήχθη στο *Prestwick*, με οχτώ από τους καλύτερους πρωταθλητές να παίρνουν μέρος. Ο πρώτος νικητής ήταν ο *Willie Park* ο οποίος έλαβε σαν πρώτο βραβείο μια κόκκινη μαροκινή ζώνη με ασημένια αγκράφα. Το *Open* συνεχίστηκε να διεξάγεται στο *Prestwick* για έντεκα ολόκληρα χρόνια.

1.5 Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΟΥ ΓΚΟΛΦ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ

Το γκολφ σύντομα διαδόθηκε σε περιοχές έξω από την Σκωτία. Είτε με τη μια μορφή είτε με άλλη, τα ποικίλα παιχνίδια του σημερινού γκολφ οπωσδήποτε διασκέδαζαν όλη την Ευρώπη κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα. Για την ακρίβεια τον 17^ο αιώνα υπάρχουν απεικονίσεις ολλανδικών τοπίων όπου παίζεται γκολφ στον πάγο. Το παιχνίδι του γκολφ ξεκινούσε την πορεία του στο χρόνο ώστε να γίνει αγαπητό και δημοφιλές σε όλον τον κόσμο.

Όσο εξαπλωνόταν η Βρετανική Αυτοκρατορία, τόσο εξαπλωνόταν και το παιχνίδι του γκολφ. Υπάρχουν ενδείξεις ότι σκωτσέζοι στρατιώτες, απόδημοι και μετανάστες πήραν το παιχνίδι στις βρετανικές αποικίες και αλλού κατά τη διάρκεια του 18^{ου} και στις

αρχές του 19^{ου} αιώνα. Η Βασιλική Λέσχη του Γκολφ στην Καλκούτα και η λέσχη στο Ραυ, νότια της Γαλλίας είναι αξιοσημείωτες υπενθυμίσεις αυτών των αποβάσεων και αποτελούν τις παλαιότερες λέσχες εκτός των βρετανικών νησιών και από τις παλαιότερες στην Ευρώπη γενικά. Παρόλα αυτά ήταν στα τέλη του 19^{ου} αιώνα όπου το γκολφ άρχισε να γίνεται ευρέως δημοφιλές και εκτός Σκωτίας (Readman M.,2003). Τη δεκαετία του 1850 η Βασίλισσα Βικτώρια και ο Πρίγκιπας Αλβέρτος έχτισαν το κάστρο *Balmoral* στα *Highlands* της Σκωτίας. Ο σιδηρόδρομος έφτανε μέχρι το *St Andrews* 1852. Το 1860 οι γραμμές ήταν γρήγορες και συχνές από το Λονδίνο έως το Εδιμβούργο. Ο βασιλικός ενθουσιασμός για την Σκωτία, οι κατά πολύ βελτιωμένες συγκοινωνίες και τα γραπτά του *Sir Walter Scott* προκάλεσαν την άνθηση στον τουρισμό της Σκωτίας και ένα μεγαλύτερο ενδιαφέρον στην ιστορία και την κουλτούρα της χώρας. Αυτή η περίοδος επίσης συνέπεσε με την εξέλιξη της *gutty*, της μπάλας του γκολφ που ήταν φτιαγμένη από το χυμό των δέντρων *Gutta Percha*, που ήταν σαφώς φθηνότερο για μαζική παραγωγή, πιο ανθεκτικό και πιο συνεπές σε ποιότητα και απόδοση από ότι οι γεμισμένες με φτερά μπάλες που χρησιμοποιούνταν στο παρελθόν. Το γκολφ είχε ήδη αρχίσει να εξαπλώνεται σε όλα τα βρετανικά νησιά. Το 1864 το γήπεδο του γκολφ στο θέρετρο του *Westward Ho!* έγινε το πρώτο νέο γήπεδο από την εποχή του *Blackheath*. Το 1880 η Αγγλία είχε 12 γήπεδα, αυξάνοντας τα σε πενήντα το 1887 και πάνω από χίλια μέχρι το 1914. Το παιχνίδι είχε προοδεύσει σημαντικά στην Αγγλία μέχρι το 1890 ώστε να αναδειχθεί ο πρώτος πρωταθλητής του *Open*, *John Ball*. Το παιχνίδι επιπρόσθετα είχε ξεκινήσει να εξαπλώνεται σε ολόκληρη την αυτοκρατορία. Μέχρι την δεκαετία του 1880 είχαν ιδρυθεί λέσχες στην *Ιρλανδία*, την *Αυστραλία*, τον *Καναδά* και τη *νότιο Αφρική*. Η *Σιγκαπούρη* ακολούθησε το 1891. Γήπεδα υπήρχαν επίσης σε πολλά ευρωπαϊκά θέρετρα προς ευχαρίστηση των Βρετανών επισκεπτών.

1.5.1 ΗΠΑ

Ενδείξεις ότι το γκολφ είχε ξεκινήσει να παίζεται και στην Αμερική περιλαμβάνονται σε μια διαφήμιση, σχετική με λέσχες του γκολφ αλλά και μπαλάκια, που είχε δημοσιευτεί στην εφημερίδα της Νέας Υόρκης την *Royal Gazette* το 1779 καθώς και την αξιοσημείωτη ανακοίνωση για την ετήσια συνάντηση μελών μιας λέσχης του γκολφ στη *Σαβάνα*, που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα *Georgia Gazette* το 1796. Παρόλα αυτά, όπως και στην Αγγλία, ήταν στα τέλη του 19^{ου} αιώνα που το γκολφ άρχισε να γίνεται πιο διαδεδομένο. Ωστόσο και στην Αμερική φυσικά υπήρχαν λέσχες που διεκδικούσαν

τον τίτλο της παλαιότερης. Το 1894 αντιπρόσωποι από τις λέσχες του *Newport Country Club*, του *Saint Andrew's Golf Club* (η απόστροφος στην επίσημη ονομασία της λέσχης τη βοηθάει να διαχωρίζεται από το St Andrews της Σκωτίας) , του *Yonkers New York*, του *The Country Club*, του *Chicago Golf Club* και του *Shinnecock Hills Golf Club* συναντήθηκαν στην πόλη της Νέας Υόρκης για να σχηματίσουν αυτό που σήμερα είναι γνωστό ως *United States Golf Association (USGA)*, δηλαδή το αντίστοιχο σώμα του R&A για την Αμερική και το Μεξικό. Μέχρι το 1910 υπήρχαν 267 λέσχες. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1920, οπότε υπήρξε γενικότερα μεγάλη άνθηση στην Αμερική, η δημοτικότητα του γκολφ ανέβηκε ακόμα περισσότερο και μέχρι το 1932 υπήρχαν πάνω από 1100 λέσχες συνεργαζόμενες με την USGA. Το 1922 ο Walter Hagen έγινε ο πρώτος αυτόχθονας αμερικάνος που κατάφερε να κερδίσει το βρετανικό *Open Championship*, σηματοδοτώντας την κυριαρχία των Ηνωμένων Πολιτειών στο γκολφ, ένα παιχνίδι που είχε αμφισβητηθεί σοβαρά. Η εξέλιξη του γκολφ διακόπηκε βίαια από το Κραχ του 30' και τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά συνέχισε να ακμάζει μεταπολεμικά. Το 1980 υπήρχαν πάνω από 5,000 λέσχες συνεργαζόμενες με το USGA, νούμερο που το 2013 έχει ανέλθει σε παραπάνω από 10,600.

1.5.2 ΙΑΠΩΝΙΑ

Μετά το 1868 η Ιαπωνία έκανε μια συντονισμένη προσπάθεια να εκσυγχρονίσει την οικονομία και τη βιομηχανία της. Οι Ιάπωνες ήρθαν στην Ευρώπη και στην Αμερική για να εξασφαλίσουν εμπορικούς δεσμούς και να μελετήσουν τις τελευταίες εξελίξεις στις επιχειρήσεις, τις επιστήμες και την τεχνολογία και οι δυτικοί αντίστοιχα πήγαιναν στην Ιαπωνία για να δημιουργήσουν σχολεία, εργοστάσια, ναυπηγεία και τράπεζες. Το 1903 μια ομάδα βρετανών απόδημων ίδρυσαν την πρώτη λέσχη γκολφ στην Ιαπωνία, στο *Kobe*. Το 1913 το *Tokyo Golf Club* ιδρύθηκε προς και από αυτόχθονες Ιάπωνες που το είχαν γνωρίσει τυχαία στην Αμερική. Το 1924 ιδρύθηκε το Japan Golf Association από τις επτά λέσχες που υπήρχαν τότε. Σε όλη τη δεκαετία του 1920 αλλά και στις αρχές του 30' αρκετά νέα γήπεδα είχαν φτιαχτεί. Ωστόσο το *Κραχ του 30'* και το αυξανόμενο αντιδυτικό συναίσθημα μείωσαν την ανάπτυξη του παιχνιδιού. Μέχρι και τη στιγμή που οι Ιάπωνες επιτέθηκαν σε Αμερική και Βρετανία το 1941, υπήρχαν 23 γήπεδα. Καθ' όλη τη διάρκεια του επικείμενου πολέμου τα περισσότερα γήπεδα χρησιμοποιήθηκαν για στρατιωτικούς σκοπούς ή για την παραγωγή αγροτικών προϊόντων. Μεταπολεμικά, τα γήπεδα του γκολφ της Ιαπωνίας τέθηκαν υπό τον έλεγχο των Κατοχικών Δυνάμεων και επέστρεψαν σταδιακά στην Ιαπωνία μετά το 1952. Το 1956 υπήρχαν 72 γήπεδα και το 1957 ο *Torakichi Nakamura* και ο *Koichi Ono* κέρδισαν το *Κύπελλο του Καναδά (Canada Cup)* που σήμερα είναι το *Παγκόσμιο Κύπελλο (World Cup)* στην Ιαπωνία, ένα γεγονός που συχνά θεωρείται ότι πυροδότησε την άνθηση του γκολφ μεταπολεμικά. Μεταξύ του 1960 και του 1964 ο αριθμός των γηπέδων του γκολφ στην Ιαπωνία αυξήθηκε από τα 195 στα 424. Στις αρχές του 1970 υπήρχαν πάνω από 1,000 γήπεδα. Το 1987 ένας νόμος για τα θέρετρα μείωσε την προστασία για την αγροτική γη και τη διατήρηση των δασών με αποτέλεσμα την περαιτέρω αύξηση της κατασκευής των γηπέδων και μέχρι το 2009 ο αριθμός ανέβηκε στα 2,400. Η δημοτικότητα του γκολφ στην Ιαπωνία προκάλεσε την κατασκευή πολλών θέρετρων σχετικά με αυτό στις ακτές του ωκεανού *Rim*. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις ωστόσο, μετά από τέτοια συνεχόμενη έκρηξη κατασκευών, προβλημάτισαν αλλά και θορύβησαν επιστήμονες, οικολογικές οργανώσεις αλλά και απλούς ανθρώπους.

Makena beach and golf resort

1.6 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΓΗΠΕΔΩΝ ΓΚΟΛΦ

Τα γήπεδα του γκολφ δεν είχαν πάντα 18 τρύπες. Το γήπεδο του St Andrews χρησιμοποιεί μια στενή λωρίδα γης πάνω στη θάλασσα. Από τις αρχές του 15^{ου} αιώνα, οι γκόλφερ του St Andrews καθιέρωσαν ένα χαντάκι δια μέσου του ανώμαλου εδάφους, παίζοντας με τρύπες των οποίων η τοποθεσία υπαγορεύονταν από την τοπογραφία. Το γήπεδο που προέκυπτε συμπεριλάμβανε έντεκα τρύπες και απλωνόταν από άκρη σε άκρη από την λέσχη έως το τέλος του κτήματος. Ο παίχτης έπαιζε μια φορά όλες τις τρύπες, γυρνούσε πίσω και τις ξανάπαιζε κι έτσι προέκυπτε το σύνολο των 22 τρυπών. Το 1974 αρκετές από τις τρύπες θεωρήθηκαν πολύ κοντά η μια στην άλλη και γι αυτό το λόγο συνδυάστηκαν. Κατ επέκταση ο αριθμός μειώθηκε από τις 11 στις 9 κι έτσι ένας ολοκληρωμένος γύρος του γηπέδου αποτελούταν από 18 τρύπες. Καθώς το St Andrews θεωρούταν η πρωτεύουσα του γκολφ το παράδειγμα αυτό

ακολούθησαν και οι υπόλοιποι κι έτσι καθιερώθηκε το γήπεδο με τις 18 τρύπες που ισχύει και μέχρι σήμερα.

1.7 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

Η ανάπτυξη του παιχνιδιού μπορεί εύκολα να φανεί από την εξέλιξη του εξοπλισμού που συνήθιζαν να χρησιμοποιούν για να παίξουν γκολφ. Μερικές από τις πιο αξιοσημείωτες αναβαθμίσεις του γκολφ προήλθαν από την εξέλιξη της μπάλας. Η μπάλα του γκολφ άλλαξε αρκετές μορφές μέχρι το 1930 όταν η USGA έθεσε τα στάνταρ για το βάρος και το σχήμα της μπάλας. Αυτά τα δεδομένα αργότερα ακολουθήθηκαν από ένα κανονισμό της USGA που δήλωνε ότι η αρχική ταχύτητα της μπάλας δεν μπορούσε να υπερβαίνει τα 250 πόδια, δηλαδή τα 7.6 χιλιόμετρα, ανά δευτερόλεπτο. Ακόμα και σήμερα η μπάλα συνεχίζει να διαμορφώνεται και να έχει αντίκτυπο στο παιχνίδι.

Άλλος ένας σεβαστός παράγοντας για την πρόοδο του γκολφ είναι και ανάπτυξη των μπαστουινών. Τα πρώτα μπαστούνια ήταν φτιαγμένα από ξύλο, το οποίο ήταν εύκολα διαθέσιμο στην περιοχή. Με την πάροδο των χρόνων η αγριοκαρυδιά έγινε το βασικό ξύλο για την λαβή του μπαστουινού και ο αμερικανικός διόσπυπος έγινε η επιλογή για την κεφαλή του μπαστουινού εξαιτίας της σκληρότητας και της αντοχής του. Καθώς εξελισσόταν η μπάλα, γύρω στο 1850, και γινόταν πιο ανθεκτική, η κεφαλή του μπαστουινού είχε περιθώρια βελτίωσης και μια ποικιλία σιδερένιων κεφαλών εισήχθησαν στο παιχνίδι. Η εισαγωγή των ατσάλινων λαβών ξεκίνησε στα τέλη του 1890 αλλά η υιοθέτηση τους από τα κυβερνητικά σώματα του γκολφ ήταν αργή. Στις αρχές του 1970 η τεχνολογία των λαβών άλλαξε πάλι με την χρήση του γραφίτη εξαιτίας των ελαφριών και δυνατών του χαρακτηριστικών. Το πρώτο μεταλλικό «ξύλο» εξελίχθηκε στις αρχές του 1980 και σταδιακά αντικατέστησε το ξύλο κυρίως λόγω της δύναμης και της ευελιξίας του. Οι νέες τεχνολογίες στα μπαστούνια του γκολφ χρησιμοποιούν λαβές από γραφίτη και κεφαλές από ελαφρύ τιτάνιο, το οποίο επιτρέπει στην κεφαλή να είναι μεγαλύτερη από ποτέ. Η δύναμη αυτών των μοντέρνων υλικών επιτρέπει επίσης το μπροστινό μέρος του μπαστουινού να είναι πολύ λεπτότερο, κάτι που θεωρητικά αυξάνει την απόσταση την οποία διανύει η μπάλα. Η USGA πρόσφατα μείωσε τον *Συντελεστή Επιστροφής (COR)* στα 0.83 καθώς και το μέγιστο βάρος της κεφαλής στα 460 κ.ε. σε μια απόπειρα να διατηρήσει την πρόκληση στο παιχνίδι.

Old, antique golf club

1.8 ΠΩΣ ΠΑΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΓΚΟΛΦ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Το γκολφ είναι ένα άθλημα που στόχος κάθε παίχτη είναι να βάλει τη μπάλα σε κάθε τρύπα του γηπέδου με το μικρότερο δυνατό αριθμό χτυπημάτων. Το γκολφ είναι από τα λίγα παιχνίδια με μπάλα που δεν χρησιμοποιεί μια τυποποιημένη περιοχή παιχνιδιού αλλά παίζεται σε γήπεδα όπου το καθένα από αυτά έχει διαφορετική σχεδίαση- εξού και αποτελεί πάντα μια καινούρια πρόκληση για τον εκάστοτε παίχτη- και αποτελούνται από 9 ή 18 τρύπες χαρακτηριστικά. Κάθε τρύπα του γηπέδου πρέπει να περιέχει ένα tee box, το σημείο εκκίνησης δηλαδή, κι ένα putting green, το σημείο δηλαδή που ουσιαστικά βρίσκεται η τρύπα μαζί με το σημαϊάκι με τον αριθμό της. Ενδιάμεσα, υπάρχουν και άλλα πράγματα που είναι σταθερά σε όλα τα γήπεδα όπως οι διάδρομοι που οδηγούν προς τις τρύπες, τα σημεία γύρω από τους διαδρόμους με τα ψηλά αγριόχορτα και οι παγίδες άμμου ή νερού. Όπως και να έχει όμως, κάθε τρύπα σε

ένα γήπεδο, εννοώντας την ευρύτερη περιοχή από το σημείο εκκίνησης και το διάδρομο έως το putting green, είναι μοναδική, με συγκεκριμένο σχεδιασμό και διάταξη.

Ένας αγώνας γκολφ παίζεται, γενικότερα, με στόχο το χαμηλότερο δυνατό αριθμό χτυπημάτων από ένα παίχτη, γνωστό και ως stroke play- όταν δηλαδή τα χτυπήματα σε κάθε τρύπα μετριοούνται και αθροίζονται στο τέλος κάθε παιχνιδιού- ή με το match play όταν δηλαδή μετριοούνται τα χτυπήματα κάθε τρύπας ξεχωριστά και ο αγώνας τελειώνει όταν ο παίχτης έχει κερδίσει περισσότερες τρύπες από αυτές που απομένουν. Ο προκαθορισμένος αριθμός χτυπημάτων της μπάλας που αναμένεται να χρειαστεί ένας επαγγελματίας γκόλφερ προκειμένου να ολοκληρώσει μια τρύπα ονομάζεται par και οι τρύπες συνήθως κατατάσσονται σε par3, par4, par5 και σπανιότερα σε par6, εννοώντας ότι η συγκεκριμένη τρύπα χρειάζεται 3,4,5 ή 6 χτυπήματα αντιστοίχως. Ο αριθμός των χτυπημάτων ορίζεται κυρίως από τη συνολική έκταση της τρύπας, όσο πιο μεγάλη τόσο περισσότερα χτυπήματα. Τα περισσότερα γήπεδα γκολφ έχουν συνολικό όριο par από 69 ως 74, με πιο συνηθισμένα τα par 70,71 και 72.

Η αξία ενός γκόλφερ μετριέται ανάλογα με το handicap, τον αριθμό χτυπημάτων που παίζει πάνω από το στάνταρ ενός γηπέδου. Όσο πιο χαμηλό το νούμερο τόσο καλύτερος θεωρείται ένας παίχτης. Το γκολφ είναι ένα παιχνίδι που παίζεται ατομικά αλλά μπορεί και να παιχτεί ομαδικά, συνήθως σε дуάδες που ονομάζονται είτε fourball όταν χτυπάνε και οι δυο παίχτες εξίσου και στο τέλος του αγώνα επιλέγουν το καλύτερό σκορ από κάθε τρύπα (best ball) ή foursome όταν οι παίχτες χτυπάνε τη μπάλα εναλλάξ.

Εξίσου σημαντικός με τους κανονισμούς, τις βαθμολογίες και τη μορφολογία των γηπέδων είναι και ο κατάλληλος εξοπλισμός για έναν γκολφέρ, που θα του εξασφαλίσει την καλύτερη δυνατή απόδοση. Μεγάλο ρόλο, εδώ, παίζουν τα μπαστούνια του γκολφ, τα οποία αποτελούνται από ένα στέλεχος-το κοντάρι δηλαδή- μια λαβή και την κεφαλή, και χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία είναι τα wood clubs (ξύλινα) που πήραν το όνομα τους από τα πρώτα μπαστούνια που ήταν κατασκευασμένα από ξύλο. Βέβαια, τώρα που οι τεχνολογίες έχουν αλλάξει τη θέση του ξύλου έχουν πάρει μέταλλα όπως το τιτάνιο ή από σύνθετα υλικά όπως το ανθρακόνημα. Αυτού του είδους τα μπαστούνια έχουν μεγάλη κεφαλή, μακρύ κοντάρι και χρησιμοποιούνται για βολές μακρινών, ανοιχτών αποστάσεων. Μεγάλη σημασία έχει αποδοθεί και στο wood1 (ή αλλιώς driver) που έχει τη μικρότερη γωνία πρόσκρουσης της κεφαλής με τη μπάλα, είναι το πιο μακρύ μπαστούνι που υπάρχει-

φτάνει τα 114 εκατοστά- και που για τους ερασιτέχνες παίχτες είναι πολύ δύσκολο στο χειρισμό κατά τη διάρκεια του χτυπήματος. Στη δεύτερη κατηγορία υπάρχουν τα iron clubs (σιδερένια) που έχουν μικρότερο κοντάρι από τα woods και μια εντυπωσιακή, επίπεδη, μεταλλική κεφαλή που σχηματίζει γωνία στο μπροστινό μέρος. Παραδοσιακά οι κεφαλές φτιάχνονταν από σίδηρο, εξού και η ονομασία τους, οι σύγχρονες κεφαλές όμως είναι μια μήτρα επενδυμένη με κράμα χάλυβα. Αυτό το μπαστούνι είναι το πιο ευέλικτο από όλα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί σχεδόν σε όλες τις περιστάσεις, κυρίως όμως σε κοντινές σχετικά βολές αλλά και στις ύπουλες παγίδες άμμου. Στην τρίτη και τελευταία κατηγορία υπάρχουν τα putters, τα οποία εξελίχθηκαν από τα iron για τις χαμηλές μπαλιές. Η ισορροπημένη κεφαλή τους είναι σχεδιασμένη έτσι ώστε να κυλάει η μπάλα κατά μέσης των green και να μπαίνει κατευθείαν στην τρύπα. Τα putters χρησιμοποιούνται κυριολεκτικά μόνο στην περιοχή των green ή στην περιοχή γύρω από τους διαδρόμους που υπάρχουν τα ψηλά αγριόχορτα. Κάθε παίχτης έχει το δικαίωμα να έχει στην τσάντα του μέχρι και 14 μπαστούνια και συνήθως έγκειται στη δική του ευχέρεια ποια θα κουβαλάει μαζί του, παρόλο που κάθε μπαστούνι θα πρέπει να είναι σχεδιασμένο σύμφωνα με τις παραμέτρους των κανονισμών. Σε περίπτωση παράβασης ο παίχτης κινδυνεύει με αποκλεισμό.

Οι μπάλες του γκολφ είναι εξίσου σημαντικές. Είναι πάντα σφαιρικές, συνήθως λευκές αν και δεν αποκλείονται και τα άλλα χρώματα και έχουν λακκάκια τα οποία μειώνουν την αεροδυναμική αντίσταση αυξάνοντας τις αναταράξεις του αέρα την ώρα που η μπάλα βρίσκεται εν κινήσει και επιτρέποντας της να πάει πολύ μακρύτερα. Σύμφωνα με τις νομικές προδιαγραφές της ένωσης γκολφ των Η.Π.Α μια μπάλα του γκολφ δεν θα πρέπει να έχει διάμετρο μικρότερη από 4,2 εκατοστά, να ζυγίζει περισσότερο από 45,93 γραμμάρια και η ταχύτητα της να μην ξεπερνάει τα 68,5 μέτρα το δευτερόλεπτο σε θερμοκρασία 75 βαθμών. Μέχρι το 1990 επιτρεπόταν ένας παίχτης να χρησιμοποιεί μπάλες με μικρότερη διάμετρο από αυτή των 4,2 εκατοστών στους αγώνες υπό την δικαιοδοσία του R&A, που είχε διαφορετικούς κανόνες από την USGA. Αυτή η μπάλα ονομαζόταν British Ball ενώ της USGA American Ball. Η μικρότερη διάμετρος έδινε το πλεονέκτημα να πάει μακρύτερα η μπάλα, ειδικά όταν φύσαγε πολύ, καθώς η μικρότερη μπάλα αφήνει και μικρότερο κύμα αέρα πίσω της. Πλέον αυτές που δεν πληρούν τις προδιαγραφές δεν χρησιμοποιούνται σε αγώνες.

1.9 ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ ΓΚΟΛΦ

Το γκολφ μπορεί να θεωρούταν για πολλά χρόνια ως μια ψυχαγωγική δραστηριότητα των πλουσίων και των ευγενών αλλά δεν παύει να είναι άθλημα και ως εκ τούτου να απορρέουν εξαιρετικά οφέλη, όχι μόνο για τη σωματική αλλά και για την ψυχική υγεία ενός ανθρώπου. Αρκεί κάποιος να αναλογιστεί ότι τα περισσότερα γήπεδα επαγγελματικών προδιαγραφών έχουν έκταση μεγαλύτερη των έξι χιλιομέτρων τα οποία ο παίχτης υποχρεώνεται να περπατήσει αν θέλει να φτάσει από την πρώτη ως την τελευταία τρύπα. Πολλές φορές κάτι τέτοιο γίνεται σε ανώμαλο έδαφος, με τον γκόλφερ να ανεβαίνει και να κατεβαίνει λόφους, να περπατάει πάνω στην άμμο ή μέσα σε ρυάκια, να ψάχνει τις μπάλες πίσω από θάμνους ή μέσα σε ποτάμια και όλα αυτά φορτωμένος με τα μπαστούνια του. Άδικα λοιπόν έχει δοθεί ο χαρακτηρισμός ότι το γκολφ είναι το άθλημα του τεμπέλη. Σύμφωνα με Σουηδούς ερευνητές το περπάτημα της διαδρομής ενός γηπέδου γκολφ ισοδυναμεί με το 40-70% του ανώτατου ορίου έντασης της αερόβιας άσκησης. Έχει αποδειχτεί ότι οι γκόλφερ που περπατάνε στο γήπεδο έχουν καταφέρει να μειώσουν αισθητά τα επίπεδα της κακής χοληστερόλης και να διατηρήσουν σταθερά τα επίπεδα της καλής, σε αντίθεση με τους παίχτες που χρησιμοποιούν τα ειδικά αμαξάκια για τη μετακίνησή τους μέσα στο γήπεδο. Παράλληλα, κατάφεραν να αυξήσουν σταδιακά τα επίπεδα της ενέργειας και των αντοχών τους έχοντας και σημαντική απώλεια βάρους. Το γκολφ επίσης βοηθάει στην τόνωση, ευελιξία και ενδυνάμωση του κορμιού και των οστών καθώς αρκετά από τα χτυπήματα απαιτούν πλήρη στροφή των ώμων, ελάχιστη περιστροφή των μηρών, διατήρηση της ενέργειας κατά τη διάρκεια του χτυπήματος, ισορροπία του σώματος

αλλά και απόλυτο έλεγχο. Ένα σώμα αδύναμο και άκαμπτο προφανώς και δεν μπορεί να εκτελέσει κάτι τέτοιο. Άνθρωποι που παίζουν συστηματικά γκολφ έχουν παρατηρήσει σημαντική μείωση στους πόνους της πλάτης και της μέσης. Επιπρόσθετα βοηθάει στην ενίσχυση των αντανακλαστικών αλλά και της όρασης, αφού μετά από κάθε χτύπημα της μπάλας ο παίχτης την αναζητά εκπαιδευόντας έτσι την όραση του σε πιο μακρινές αποστάσεις.

Το γκολφ όμως δεν ασκεί μόνο το σώμα αλλά και το πνεύμα. Είναι άλλωστε παιχνίδι συγχρονισμού, στρατηγικής, φαντασίας και υπολογισμών πολλών παραγόντων όπως αποστάσεων, καιρικών συνθηκών, μορφολογίας εδάφους, αριθμών χτυπημάτων κ.α. Και τι πιο ιδανικό αφού παίζεται σε εξωτερικούς χώρους, σε φυσικά τοπία- πολλές φορές κοντά στη θάλασσα- και στον καθαρό αέρα ενισχύοντας όχι μόνο τη συγκέντρωση αλλά και την πνευματική ηρεμία. Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού εκκρίνονται ενδορφίνες, ορμόνες που βοηθούν στην καλή ψυχολογία, στη μείωση του άγχους και στη βελτίωση του ύπνου. Κάθε επιτυχία συναινεί στο χτίσιμο της αυτοπεποίθησης του παίχτη και του παρέχει τη δύναμη να αντιμετωπίσει ακόμα πιο δύσκολα εμπόδια στη ζωή του. Δίνει ακόμα τη δυνατότητα γνωριμιών καινούριων ανθρώπων από όλο τον κόσμο, συμβάλει στις κοινωνικές συναναστροφές, αναπτύσσει την ευγενή άμιλλα και τον υγιή ανταγωνισμό, ευνοεί τα ταξίδια και κατ'επέκταση την επαφή με διαφορετικές κουλτούρες, δημιουργεί παραδόσεις και αφορμές για ατελείωτες συζητήσεις μα πάνω από όλα είναι ένα διασκεδαστικό παιχνίδι που προσφέρει χαρά και μοναδικές συγκινήσεις στους παίχτες του, αναζωογονώντας το σώμα και πνεύμα σε γυναίκες και άντρες όλων των ηλικιών.

1.10 ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ –ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΓΚΟΛΦ

Από το 1960 έως σήμερα σημειώθηκαν πολλές τάσεις εξειδίκευσης και ανάπτυξης στο χώρο του τουρισμού και παράλληλα του αθλητισμού. Οι δυο αυτοί τομείς εξελίχθηκαν στις πιο κερδοφόρες βιομηχανίες του παγκοσμίου οικονομικού στερεώματος. Περίπου την ίδια χρονική περίοδο και συγκεκριμένα μετά το 1970 άρχισε να γίνεται χρήση του όρου αθλητικός τουρισμός με σκοπό να περιγράψει την ειδική μορφή τουρισμού που συνδυάζει και αθλητική δραστηριότητα. Ο αθλητικός τουρισμός θεωρείται σύγχρονο φαινόμενο σε αντίφαση με τη διαχρονικά στενή σχέση μεταξύ αθλητισμού και τουρισμού. Ο λόγος είναι ότι μόλις τα τελευταία χρόνια άρχισε να αντιμετωπίζεται ως αυτόφωτο κομμάτι της τουριστικής και αθλητικής βιομηχανίας αλλά και να αποκτά ακαδημαϊκή οντότητα. Ο αθλητικός τουρισμός κατάφερε να προσελκύσει σημαντικό αριθμό ενδιαφερομένων αποκτώντας την αντίστοιχη οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική σημασία. Παράλληλα, οι παραγωγοί της τουριστικής βιομηχανίας οι οποίοι ανέκαθεν αναζητούσαν νέους τομείς επέκτασης των δραστηριοτήτων τους διέκριναν νωρίς τα οικονομικά, κυρίως, οφέλη του αθλητικού τουρισμού και προχώρησαν σε σημαντικές επενδύσεις. Ως συνέπεια, ο αθλητικός τουρισμός χαρακτηρίζεται από γοργό ρυθμό ανάπτυξης, μεγάλες δυνατότητες εξέλιξης και από το ενδιαφέρον που δημιουργεί σε όλους τους εμπλεκόμενους στο τουριστικό κύκλωμα, παραγωγούς και καταναλωτές.

Οι Standeven and DeKnop (1999) ορίζουν την έννοια του αθλητικού τουρισμού ως όλες τις μορφές ενεργητικής και παθητικής ανάμιξης σε αθλητικές δραστηριότητες όπου η συμμετοχή είναι τυχαία ή οργανωμένη και γίνεται για επαγγελματικούς ή μη λόγους με προϋπόθεση τη μετακίνηση μακριά από τον τόπο διαμονής και εργασίας (Ατσαλάκης, 2007).

Είναι φανερό ότι ο αθλητικός τουρισμός αποτελεί ένα ιδιαίτερα σύνθετο και ευρύ φαινόμενο. Για την ανάπτυξη του υπάρχει η ανάγκη για διευρυμένη υψηλής ποιότητας υποδομής σε διάφορους τομείς υποστήριξης οι οποίοι είναι το φυσικό περιβάλλον, οι υπηρεσίες, η διασκέδαση, οι μεταφορές, το τεχνητό περιβάλλον, η στέγαση, η πολιτιστική κληρονομία, οι οργανισμοί και οι κατασκευασμένες διευκολύνσεις. Ο όρος αθλητικός τουρισμός χρησιμοποιείται από το 1985 και διεκδικεί σήμερα πολύ μεγάλο μερίδιο αγοράς τουρισμού διεθνώς γι αυτό και μελετάται ξεχωριστά. Πρωτοπόρες χώρες σε αυτό το είδος είναι η Αυστρία, ο Καναδάς, η Νέα Ζηλανδία, η Αυστραλία, η Γαλλία και η Ισπανία.

Ο αθλητικός τουρισμός παθιάζει και προσελκύει πολύ κόσμο, είναι πολυέξοδος αλλά προσφέρει μοναδικές και αξέχαστες εμπειρίες σε όλους τους συμμετέχοντες. Το άμεσο όφελος για ένα τόπο είναι τα μετρητά ενώ το έμμεσο, που είναι και το μεγαλύτερο, φαίνεται μετά από κάποια χρόνια με την αυξανόμενη επισκεψιμότητα των τουριστών στην περιοχή. Ο αθλητικός τουρισμός είναι ένα εργαλείο, το οποίο εάν χρησιμοποιηθεί σωστά αποφέρει μεγάλα κέρδη, δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας και συνεισφέρει στην πολιτιστική κουλτούρα των ανθρώπων.

Για την καλύτερη μελέτη του φαινομένου έχουν προταθεί κατά καιρούς κάποια μοντέλα που βοηθούν στην κατηγοριοποίηση και συστηματοποίηση του. Οι Gammon and Robinson (1999) διακρίνουν δυο κυρίως άξονες διαχωρισμού της σχέσης αθλητισμού – τουρισμού και τους εκφράζουν με τις έννοιες αθλητικός τουρισμός και τουριστικός αθλητισμός, μέσα σε ένα πλαίσιο στενού και ευρύτερου ορισμού.

A. Αθλητικός Τουρισμός: Περιλαμβάνει άτομα ή ομάδες που συμμετέχουν ενεργητικά ή παθητικά σε ανταγωνιστικές ή μη δραστηριότητες κατά τη διάρκεια μετακίνησης τους έξω από το συνηθισμένο περιβάλλον. Το κριτήριο εδώ είναι ότι η αθλητική δραστηριότητα αποτελεί το κύριο κίνητρο της μετακίνησης ενώ το τουριστικό στοιχείο παίζει το ρόλο της ενίσχυσης της συνολικής εμπειρίας.

1. Στενός ορισμός : περιλαμβάνει τον αθλητικό τουρίστα που παρακολουθεί ή συμμετέχει σε ένα ανταγωνιστικό αθλητικό γεγονός, π.χ. Ολυμπιακοί Αγώνες

2. Ευρύς ορισμός : περιλαμβάνει άτομα που ταξιδεύουν για να συμμετέχουν σε δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής, π.χ. γκολφ, περπάτημα, σκι κ.α.

B. Τουριστικός Αθλητισμός : Περιλαμβάνει άτομα που ταξιδεύουν και συμμετέχουν ενεργά ή παθητικά σε κάποια αθλητική δραστηριότητα. Το ταξίδι σε αυτή την περίπτωση είναι το κύριο κίνητρο της μετακίνησης. Ο τουριστικός αθλητισμός αγνοείται από τη διεθνή βιβλιογραφία, όμως αποτελεί σημαντικό κομμάτι της σχέσης τουρισμού-αθλητισμού.

1. Στενός ορισμός: περιλαμβάνει ανθρώπους που ταξιδεύουν και ο αθλητισμός λειτουργεί ως δευτερεύον κίνητρο της μετακίνησης.

2. Ευρύς ορισμός : περιλαμβάνει άτομα τα οποία συμμετέχουν σε αθλητικές δραστηριότητες σε εντελώς τυχαία η περιστασιακή βάση κατά τη διάρκεια των διακοπών τους (Ατσαλάκης, 2007).

Ο αθλητικός τουρισμός είναι μια κερδοφόρα επιχείρηση πολλών δις δολαρίων που προσφέρει πολλές ευκαιρίες ανάπτυξης σε όλους ανεξαιρέτως τους παράγοντες που συμμετέχουν στην πραγματοποίηση των μεγάλων εκδηλώσεων. Μέχρι το 2011 τα έσοδα από ταξίδια και τον αθλητικό τουρισμό έφταναν το 10% του Παγκόσμιου Εγχώριου Προϊόντος, σύμφωνα με το Sport Business Group. Οι οικονομίες των πόλεων, των περιοχών, ακόμα και των χωρών σε όλο τον κόσμο δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα αθλητικά δρώμενα, καθώς τα έσοδα είναι τεράστια και απορρέουν από τα χιλιάδες άτομα που είτε παρακολουθούν είτε συμμετέχουν στις εκάστοτε εκδηλώσεις. Σε πολλές χώρες μάλιστα μέχρι και το 25% των εσόδων του τουριστικού κλάδου προέρχονται από τον αθλητικό τουρισμό. Καταλαμβάνει μια κύρια θέση στη στρατηγική των χωρών στην προσέλκυση αθλητικών γεγονότων όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες ή το Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου. Η Αυστραλία, για παράδειγμα, διέθεσε 1,7 δις. Δολάρια της κυβέρνησης για τους Ολυμπιακούς Αγώνες το 2000 και σαν ανταμοιβή κέρδισε για τα επόμενα 10 χρόνια έναν τεράστιο αριθμό τουριστών, που επισκέφθηκαν τη χώρα. Μάλιστα, η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων οδηγεί μια χώρα και σε περαιτέρω βελτιώσεις των υποδομών της, όπως για παράδειγμα του συστήματος μεταφορών, και κυρίως των αερομεταφορών, του οδικού δικτύου, αλλά και στον καθαρισμό της πόλης (Καραντζαβέλου, 2004).

Ο τουρισμός για γκολφ, πιο συγκεκριμένα, όπως όλες οι μορφές τουρισμού, είναι ένα σύμπλεγμα οικονομικών κλάδων και δραστηριοτήτων, που βασίζουν τη λειτουργία του. Στην προκειμένη περίπτωση δηλαδή εκτός από τους κλάδους των γηπέδων, των μαγαζιών εξοπλισμού, των λεσχών, των ξενοδοχειακών καταλυμάτων, των διεθνών και τοπικών μέσων μεταφοράς, γενικών και ειδικών υπηρεσιών και αναψυχής, σημαντικό είναι και οι κλάδοι της αγροβιομηχανίας (γκαζόν, λιπάσματα, αγροτοχημικά, συστήματα άρδευσης και στράγγισης εδαφών), κατασκευών (κλειστών και υπαίθριων χώρων) οχημάτων, εξοπλισμού του αθλήματος και μελετών.

Η τελευταία δεκαετία έχει δει μια χαρακτηριστική αύξηση στις εξειδικευμένες διακοπές ή τις διακοπές γκολφ παγκοσμίως. Αυτή η απαίτηση για το ταξίδι που είναι κεντροθετημένο γύρω από το γκολφ έχει οδηγήσει στην ανάπτυξη θέρετρα πολυτέλειας που τροφοδοτούν στους παίκτες γκολφ και ενσωματωμένες τις χαρακτηριστικό γνώρισμα σειρές μαθημάτων γκολφ (Wikipedia, 2007).

Παγκόσμια, υπάρχουν πάνω από 32.000 γήπεδα γκολφ σε 119 χώρες. Πιο συγκεκριμένα, παραπάνω από τα μισά βρίσκονται στις Ηνωμένες πολιτείες με ποσοστό 59%. Ακολουθούν στη συνέχεια η Ευρώπη με 19%, η Ασία με 12%, και 10% σε άλλες περιοχές (Καπετανάκη-Μπριασούλη, 2005). Οι χώρες με τα περισσότερα γήπεδα γκολφ

σε σχέση με τον πληθυσμό, αρχίζοντας από τη χρηματοδότηση ήταν: Σκωτία, Νέα Ζηλανδία, Αυστραλία, Δημοκρατία της Ιρλανδίας, Βόρεια Ιρλανδία, Καναδάς, Ουαλία, Ηνωμένες Πολιτείες, Σουηδία, και Αγγλία. Υπάρχουν σήμερα στην Ευρώπη πάνω από πέντε εκατομμύρια παίκτες του γκολφ, τουρίστες που τώρα αφήνουν τα χρήματά τους σε αυτές τις χώρες της Νοτιοδυτικής Ευρώπης. Οι γειτονικές χώρες και ιδιαίτερα η Τουρκία αλλά και η Βουλγαρία αναπτύσσουν μεγάλη δραστηριότητα με τη δημιουργία γηπέδων γκολφ για να επωφεληθούν από το συνάλλαγμα αυτών των τουριστών (Λόλας, 2005). Ο τουρισμός γκολφ έχει γίνει πολλές φορές αντικείμενο αναλύσεων από τις χώρες υψηλών επιδόσεων στον τομέα αυτό της οικονομίας τους. Δεν είναι, βέβαια, τυχαίο, ότι η Σκωτία για παράδειγμα, όπου και γεννήθηκε το γκολφ, εκμεταλλεύεται το άθλημα αυτό και τουριστικά. Αυτό γίνεται για έξι μήνες το χρόνο, από Απρίλιο μέχρι και Οκτώβριο. Σύμφωνα με το National Golf Monitor Report τα έσοδα από τους επισκέπτες γκολφ είναι τεράστια, αρκεί να αναφερθεί ότι από Μάιο μέχρι Σεπτέμβριο είναι πολύ μεγαλύτερα από αυτά που αποφέρει συνολικά ο υπόλοιπος τουρισμός της χώρας καθ όλη τη διάρκεια της χρονιάς.

1.11 ΟΙ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΚΟΛΦ

Αν και το γκολφ είναι άθλημα που διεξάγεται στην ύπαιθρο, οι υποδομές στις οποίες βασίζεται δεν είναι απαραίτητα φιλικές προς το περιβάλλον. Μάλιστα, καθώς τα γήπεδα γκολφ έχουν υψηλές απαιτήσεις στη χρήση φυσικών πόρων (έδαφος, νερό, ενέργεια κ.α.) και καταλαμβάνουν μεγάλες εκτάσεις, οι αρνητικές περιβαλλοντικές ενδέχεται να είναι σοβαρές και να υποβαθμίσουν την ποιότητα του περιβάλλοντος. Λαμβάνοντας υπόψη τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις των εγκαταστάσεων του γκολφ είναι απαραίτητο να εφαρμοστεί η αρχή της προφύλαξης που επιβάλλει προληπτικές δράσεις και επιφυλακτική στάση.

Ελλείπει χωροταξικού σχεδιασμού και ανάλογων υποδομών πληροφοριών, όπως πλήρη χαρτογραφικά δεδομένα περιβαλλοντικά ευαίσθητων περιοχών, δεν μπορεί να υπάρξει χαρακτηρισμός περιοχών που θεωρούνται κατάλληλες για τη δημιουργία γηπέδων γκολφ. Έτσι επικρατεί η αυθαίρετη διαδικασία κατά την οποία ο επενδυτής κρίνει από μόνος του ποια περιοχή είναι κατάλληλη για μια τέτοια επένδυση και αποζητά την απαραίτητη έγκριση αδειας. Είναι πιθανό, όμως, ο χώρος που θεωρείται ιδανικός από τον επενδυτή να προστατεύεται από την ισχύουσα δασική ή άλλη περιβαλλοντική νομοθεσία οπότε και η εκεί χωροθέτηση του σχεδιαζόμενου γηπέδου

να απειλεί με υποβάθμιση το φυσικό περιβάλλον. Είναι επίσης πολύ πιθανό, στην επιλεχθείσα θέση, το γήπεδο να αλληλεπιδρά με άλλων ειδών επενδύσεις, δημιουργώντας πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις.

Η επιλογή της θέσης των σχεδιαζόμενων γηπέδων γκολφ σε διάφορες περιοχές της χώρας, φαίνεται να γίνεται αποκλειστικά με κριτήρια προσέλκυσης των συνήθως υψηλού εισοδήματος ασχολούμενων με το άθλημα, χωρίς να υπάρχει συνολικός σχεδιασμός που να αποτυπώνει τη σκοπιμότητα των επενδύσεων. Για παράδειγμα, στην Ισπανία τα δημόσια, φτηνά, γήπεδα γκολφ, αποτελούν μόνο το 11% των υπαρχόντων γηπέδων. Παράλληλα, στην Ευρώπη η διείσδυση του γκολφ είναι της τάξης του 1,1% του πληθυσμού ενώ στην Ισπανία, μία χώρα που συχνά συγκρίνεται με την Ελλάδα, η διείσδυση του αθλήματος είναι 0,6%. Στην Ελλάδα οι παίκτες γκολφ κατά το 2005 ήταν 11353. Από μια πρόχειρη αποτίμηση της κατάστασης προκύπτει ότι οι συγκεκριμένες επενδύσεις είναι ιδιαίτερα ελκυστικές προς τους επενδυτές λόγω των αναμενόμενων πολλαπλών –και μεγάλου κόστους– εισροών, ενώ συχνά επιλέγονται ως συμπληρωτικά έργα ξενοδοχειακών και οικιστικών επενδύσεων, στις οποίες και θεωρείται ότι προσδίδουν προστιθέμενη αξία. Μάλιστα, ακόμα κι αν οι εισροές από τους ασχολούμενους με το γκολφ δεν αποδώσουν κατά το προβλεπόμενο, οι επενδυτές θα έχουν λάβει την επιχορήγηση που προβλέπεται ενώ η κτηματομεσιτική αγορά που συνοδεύει τα γήπεδα γκολφ θα συνεχίζει να παρέχει έσοδα στους επενδυτές. Έτσι ανατρέπονται ουσιαστικά τα δεδομένα αφού τα γήπεδα γκολφ γίνονται πλέον τα συνοδευτικά έργα των άλλων επενδύσεων. Εκτιμώντας τις επιπτώσεις ενός γηπέδου γκολφ στο φυσικό περιβάλλον πρέπει να προστεθούν και να συνυπολογιστούν οι επιπτώσεις από το σύνολο των επενδύσεων που συνοδεύουν το γήπεδο γκολφ και την ανάπτυξη που αυτές συνεπάγονται. Έτσι πρέπει να εκτιμώνται οι επιπτώσεις από τη λειτουργία των ξενοδοχειακών μονάδων, τη συγκέντρωση μεγάλου αριθμού ανθρώπων και μεταφορικών μέσων και γενικά την αύξηση της κίνησης στη συγκεκριμένη περιοχή. Πρέπει επίσης να συνυπολογιστούν οι επιπτώσεις από την πιθανή ανάπτυξη άλλων συμπληρωματικών οικιστικών ή εμπορικών επενδύσεων γύρω από τα γήπεδα γκολφ. Τέτοιας μορφής επενδύσεις αυξάνουν τους ρυθμούς οικοδόμησης μίας περιοχής και δημιουργούν εποχικές πιέσεις, ανάλογα με την τουριστική κίνηση της περιοχής. Είναι φανερό ότι όταν συγκεντρώνονται σε μία περιοχή πολλές τουριστικές επενδύσεις και γήπεδα γκολφ δημιουργούνται προβλήματα που λειτουργούν αθροιστικά.

Παράλληλα, είναι σημαντική η αποτίμηση της φέρουσας ικανότητας του χώρου στον οποίο θα γίνει η εγκατάσταση αλλά και συνολικά της περιοχής, όπου μπορεί παράλληλα να σχεδιάζονται και άλλες επενδύσεις, ίδιου ή άλλου τύπου. Εδώ να σημειωθεί ότι ενώ μπορεί μία περιοχή να αντέξει το «βάρος» μίας μεγάλης επένδυσης,

ενδεχομένως να αδυνατεί να δεχθεί περαιτέρω επιβάρυνση από άλλα αναπτυξιακά σχέδια. Άλλωστε, τα μεγάλα έργα και οι υποδομές λειτουργούν συνδυαστικά, οπότε το συνολικό αναπτυξιακό αποτύπωμα τους ενδέχεται να υπερβαίνει την φέρουσα ικανότητα της περιοχής, δημιουργώντας αναπτυξιακό κορεσμό. Πρέπει τέλος να τονιστεί ότι οι επενδύσεις αυτές δεν αποτελούν πάντα κινητήριο δύναμη για την τοπική οικονομία και κοινωνία. Οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται για την κατασκευή του έργου δεν είναι μόνιμες. Δεν ενισχύεται, άρα, ουσιαστικά η απασχόληση. Παράλληλα, οι ανάγκες σε προσωπικό που απαιτούνται για τη λειτουργία των εγκαταστάσεων γκολφ είναι σε μεγάλο βαθμό εξειδικευμένες και συχνά καλύπτονται από συμβούλους που εδρεύουν σε άλλες περιοχές ή από «εισαγόμενα» εξειδικευμένα στελέχη. Οι θέσεις απασχόλησης που απομένουν για τον πληθυσμό της περιοχής, λοιπόν, είναι αυτές που αφορούν ανειδίκευτο και χαμηλόμισθο προσωπικό. Σαν αποτέλεσμα, και η συνεισφορά στην οικονομική ενίσχυση των περιοχών είναι μικρή, τουλάχιστον εάν συγκριθεί με τα αποτελέσματα που θα προέκυπταν από ηπιότερες επενδύσεις σε μικρής κλίμακας δραστηριότητες. Συγχρόνως τα γήπεδα γκολφ και οι γύρω μεγάλες εγκαταστάσεις, που συνήθως τα συνοδεύουν, λειτουργούν ανταγωνιστικά προς τις άλλες μικρές τουριστικές επιχειρήσεις, υπομονεύοντας έτσι την τοπική επιχειρηματικότητα και παραγωγικότητα. Με άλλα λόγια, εκτοπίζονται οι μικρής κλίμακας επενδύσεις και δραστηριότητες που, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, μπορούν να αποτελέσουν συγκριτικό και ποιοτικό πλεονέκτημα της ελληνικής υπαίθρου. Επίσης ο τουρισμός του γκολφ κυριαρχείται από τα “all inclusive” πακέτα που έχουν αποδεδειγμένα αρνητικές επιπτώσεις στις μικρές τουριστικές επιχειρήσεις ενός τόπου. Είναι φανερό ότι οι δυνατότητες ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας κάθε άλλο παρά ενισχύονται με την εγκατάσταση και λειτουργία γηπέδων γκολφ.

1.12 ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Κατανάλωση νερού: ένα γήπεδο γκολφ έχει μεγάλες απαιτήσεις άρδευσης, έστω και εποχικές, γεγονός που συνεπάγεται μεγάλη κατανάλωση νερού. Κατά μέσο όρο, ένα γήπεδο γκολφ (18 οπών) καταναλώνει ετησίως περίπου 1.000.000μ³ νερό, το ισοδύναμο του νερού που απαιτείται για 370 πισίνες ολυμπιακών διαστάσεων ή της κατανάλωσης νερού μίας πόλης πληθυσμού 11.000 κατοίκων. Όμως τα στοιχεία για την κατανάλωση του νερού ποικίλουν ανάλογα με τα τοπογραφικά και κλιματολογικά χαρακτηριστικά του κάθε γηπέδου και τις παραμέτρους που λαμβάνει υπόψη η κάθε

μελέτη (6.000-16.000μ3 /εκτάριο/έτος). Η απαίτηση για νερό μπορεί να ασκήσει πίεση τόσο σε επιφανειακά όσο και σε υπόγεια ύδατα. Έτσι, όταν τα γήπεδα γκολφ σχεδιάζονται και εγκαθίστανται σε άνυδρες από τη φύση τους περιοχές οι πιέσεις είναι ακόμα πιο σημαντικές, ενώ το πότισμα του γηπέδου γκολφ εξελίσσεται σε ανταγωνιστική δραστηριότητα που έρχεται σε αντιπαράθεση με άλλες ανάγκες για νερό στην περιοχή. Παράλληλα η εκταμίευση νερού από τη βροχή ή από εκτροπή μέρους ενός ποταμού παρεμβαίνουν στον φυσικό κύκλο του νερού επηρεάζοντας οικοσυστήματα που βασίζονται σε αυτή την ανανέωση των υδάτων. Έτσι προτείνεται συχνά η χρήση ανακυκλωμένου νερού (από βιολογικό καθαρισμό). Όμως αυτή η πρόταση αγνοεί το γεγονός ότι αυτό το καθαρισμένο νερό χρειάζεται για να διατηρηθεί η οικολογική ισορροπία των ποταμών, να εμπλουτιστεί ο υδροφόρος ορίζοντας ή για την κάλυψη άλλων αναγκών όπως το πότισμα δημοσίων χώρων. Επίσης, πολλές φορές αυτό το νερό δεν έχει την απαιτούμενη ποιότητα για να χρησιμοποιηθεί για πότισμα, αφού χρειάζεται τριτογενής καθαρισμός ή τουλάχιστον συμπλήρωση με νερό υψηλής ποιότητας. Ως αποτέλεσμα τα γήπεδα του γκολφ καταλήγουν συχνά να χρησιμοποιούν πόσιμο νερό από το υδρευτικό δίκτυο ή από παράνομα πηγάδια. Κάποιες χώρες, όπως η Κύπρος και η Ισπανία έχουν επιλέξει να αναπτύξουν μονάδες αφαλάτωσης για να καλύψουν τις μεγάλες ανάγκες νερού των γηπέδων γκολφ που έχουν ή σχεδιάζουν να εγκαταστήσουν. Όμως, το ενεργειακό αποτύπωμα της αφαλάτωσης είναι πολύ σημαντικό, αυξάνοντας περαιτέρω τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των γηπέδων γκολφ.

Χρήση φυτοφαρμάκων: Για τη συντήρηση του χλοοτάπητα των γηπέδων απαιτείται μεγάλη κατανάλωση νερού αλλά και εντατική χρήση φυτοφαρμάκων, τα οποία είναι κυρίως χημικά και όχι οργανικά. Έτσι, προκαλείται ρύπανση και αλάτωση του εδάφους, ρύπανση των επιφανειακών και υπογείων υδάτων καθώς και της τοπικής ατμόσφαιρας. Παράλληλα η έκθεση σε αυτά τα χημικά προκαλεί σοβαρές επιπτώσεις τόσο στο περιβάλλον όσο και στην υγεία των ανθρώπων που δραστηριοποιούνται στον χώρο των γηπέδων. Επίσης η εντατική χρήση χημικών καταστρέφει τη δομή του εδάφους και τους μικροοργανισμούς που το διατηρούν και το αναζωογονούν. Γι' αυτό άλλωστε η αποκατάσταση των γηπέδων γκολφ θεωρείται εξαιρετικά δύσκολη διαδικασία.

Ανθρώπινη υγεία: οι επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία έχουν συζητηθεί και εξακολουθούν να συζητούνται με την ίδια σοβαρότητα όσο και οι επιπτώσεις στο νερό και ήταν οι πρώτες που μελετήθηκαν. Περιλαμβάνουν ναυτία, πονοκεφάλους, προβλήματα ακοής, δερματοπάθειες, ξαφνικούς θανάτους (από το αλλεργικό σοκ), αναπνευστικά και πνευμονικά νοσήματα, καρκίνους, ακόμα και κρούσματα ηπατίτιδας. Όλα τα παραπάνω προκαλούνται, συνήθως, από εισπνοές των αγροτοχημικών που

ψεκάζονται και παραμένουν σε σημαντικές ποσότητες στον αέρα, από τη επαφή με το γρασίδι και τις μπάλες του γκολφ, από την κατανάλωση νερού, το οποίο ρυπαίνεται από τα λιπάσματα και τα αγροτοχημικά και περιέχει βαρέα μέταλλα όπως είναι ο υδράργυρος, το κάδμιο, ο ψευδάργυρος κ.α. Σε κάποιες περιοχές της Ευρώπης έχει απαγορευτεί ο ψεκασμός όταν φυσάει δυνατά επειδή μεταφέρονται τα εντομοκτόνα σε μεγάλες αποστάσεις. Το θέμα απασχολεί έντονα τη βιομηχανία λιπασμάτων και αγροτοχημικών, γιατί συνδυάζεται με παρόμοιους κινδύνους που προέρχονται από τη χρήση τους στη γεωργία και τις απαιτήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και εντείνει την έρευνα για την παραγωγή λιγότερο τοξικών ουσιών. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποσύρθηκαν πάνω από 430 ουσίες το 2003 και αναμένεται απόσυρση περισσότερων.

Ενέργεια: παρόλο που αφορά σε όλες τις φάσεις κατασκευής και λειτουργίας ενός γηπέδου, η κατανάλωση ενέργειας είναι σοβαρό ζήτημα σε περιπτώσεις χρήσης ανακύκλωσης και αφαλάτωσης νερού ιδιαίτερα σε περιοχές που δεν έχουν ενεργειακή αυτονομία σε πόρους και δίκτυα που γίνεται έντονα αισθητή κατά τους μήνες αιχμής. Η διακεκομμένη και προβληματική παροχή ενέργειας έχει οικονομικές επιπτώσεις τόσο στις επιχειρήσεις γκολφ όσο και στην ευρύτερη οικονομία. Οι συγκρούσεις με άλλες χρήσεις ενέργειας και οι συνακόλουθες δυσλειτουργίες είναι περισσότερο σημαντικές όταν τα έσοδα από το γκολφ δεν χρησιμοποιούνται για να αντιμετωπιστούν θέματα επάρκειας πόρων.

Χωροθέτηση γηπέδων γκολφ και φυσικό περιβάλλον: Όταν τα γήπεδα γκολφ χωροθετούνται σε προστατευόμενες φυσικές περιοχές ή έχει προηγηθεί αποχαρκτηρισμός ή καταπάτηση της περιοχής, προκαλείται σημαντική υποβάθμιση. Ακόμη κι αν η θέση του γηπέδου γειτνιάζει απλώς με μία περιοχή που φιλοξενεί σπάνια είδη, τότε ενδέχεται πάλι να προκληθεί όχληση και απώλεια βιοποικιλότητας. Ένα γήπεδο γκολφ, ως ανοιχτή έκταση, αποτελεί φράγμα για την πανίδα, εμποδίζοντας την κίνηση της. Παράλληλα και η ίδια η εγκατάσταση του γηπέδου γκολφ καθώς και των συμπληρωματικών υποδομών μπορούν να προκαλέσουν τη διάσπαση ενός βιοτόπου. Σημαντική απειλή για την τοπική βιοποικιλότητα, αποτελεί επίσης η εισαγωγή ξενικών, συνήθως εξωτικών, ειδών, τα οποία συνήθως χρησιμοποιούνται στη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου των γηπέδων γκολφ. Τα είδη αυτά μπορούν να επιβαρύνουν τις λεπτές ισορροπίες που υποστηρίζουν τις αρμονικές λειτουργίες του οικοσυστήματος, εκτοπίζοντας ενδημικά είδη. Με την ανάπτυξη της βιοτεχνολογίας τα τελευταία χρόνια, έχουν δημιουργηθεί γενετικά τροποποιημένες (μεταλλαγμένες) ποικιλίες χλοοτάπητα οι οποίες απαιτούν λιγότερη συντήρηση. Οι κίνδυνοι από την χρήση μεταλλαγμένων οργανισμών είναι πολλοί: γενετική τροποποίηση της βιοποικιλότητας με απρόβλεπτες

συνέπειες, αυξημένη χρήση ζιζανιοκτόνων και εντομοκτόνων ειδικά αφού κάποιες από τις ποικιλίες δημιουργούνται ακριβώς για να αντιστέκονται στην εντατική χρήση χημικών ουσιών, μεταξύ άλλων που αφορούν και στη δημόσια υγεία. Ειδικά για τις ποικιλίες χλοοτάπητα που χρησιμοποιούνται σε γήπεδα γκολφ, οι επιπτώσεις είναι σοβαρές καθώς η γύρη του χλοοτάπητα μπορεί να μεταφερθεί πολλά χιλιόμετρα μακριά από τα γήπεδα, σε καλλιεργήσιμες ή άλλες εκτάσεις.

Υποβάθμιση οικολογικών λειτουργιών: Στις περισσότερες περιπτώσεις, η δημιουργία γηπέδου γκολφ έχει ως απαραίτητη προϋπόθεση την αποψίλωση δασικών εκτάσεων και την καταστροφή των μικρών βιοτόπων για πολλά είδη χλωρίδας και πανίδας που φιλοξενούνται σε αυτές. Ως αποτέλεσμα, εκτός από την απομάκρυνση από την περιοχή ή και την εξαφάνιση των φιλοξενούμενων ειδών, συχνά επέρχονται, μεταξύ άλλων, αλλαγές στο μικροκλίμα της περιοχής και διάβρωση του εδάφους. Επιπρόσθετα με την εγκατάσταση των γηπέδων γκολφ τροποποιείται η δομή και η μικροβιολογία του εδάφους και η φυσική αποστράγγιση ώστε να επιτευχθεί η βέλτιστη αποστράγγιση για το γήπεδο.

Αλλαγή χρήσεων γης: Συχνά, η εγκατάσταση γηπέδων γκολφ απαιτεί την αλλαγή χρήσεων γης και τη μονοδιάστατη χρήση του χώρου καθώς και τη δημιουργία μεγάλης κλίμακας υποδομών. Αυτό ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια της ποικιλομορφίας χρήσεων γης που, ανάλογα με την περίπτωση, ευνοεί την ανάπτυξη βιολογικής ποικιλότητας. Υποβαθμίζει επίσης την αξία της ανάπτυξης οικονομικά αποδοτικών, περιβαλλοντικά βιώσιμων και μικρής κλίμακας γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Υποδομές: η άμεση, έμμεση και παράγωγη αύξηση της ζήτησης από κατοίκους και τουρίστες (γκολφέρ και άλλων) για μετακίνηση, ύδρευση, άρδευση, αποχέτευση, διαχείριση στερεών και άλλων αποβλήτων αυτονόητα επιβαρύνει τα υφιστάμενα αντίστοιχα δίκτυα υποδομών τα οποία είτε δεν έχουν σχεδιαστεί για τόσο επίπεδο ζήτησης είτε δεν έχουν δυνατότητα άμεσης επέκτασης και αύξησης δυναμικότητας χωρίς να προκαλέσουν με τη σειρά τους σειρά επιπτώσεων. Το ίδιο ισχύει και για δίκτυα κοινωνικής υποδομής, όπως νοσοκομεία, υπηρεσίες, αστυνομία κ.α. Ο συνωστισμός, η κυκλοφοριακή συμφόρηση, η πτώση του επιπέδου εξυπηρέτησης πολιτών και τουριστών και η μείωση της ποιότητας περιβάλλοντος στις τουριστικές περιοχές είναι γνωστά προβλήματα.

Τοπίο: Στις περισσότερες περιπτώσεις, η εγκατάσταση γηπέδων γκολφ συνεπάγεται σημαντικές αλλαγές στο τοπικό ανάγλυφο και πιθανή υποβάθμιση του χαρακτηριστικού τοπίου μιας περιοχής καθώς για τη διαμόρφωση τους

τροποποιούνται οι κλίσεις του εδάφους ώστε να εξυπηρετείται το παιχνίδι. Ιδιαίτερα αν αναλογιστεί κανείς πως βασικό κριτήριο για τη χωροθέτηση τέτοιας κλίμακας τουριστικών υποδομών λαμβάνει ως πρώτιστο κριτήριο τη φυσική ομορφιά του τόπου, τότε οι επερχόμενες αλλαγές σχεδόν σίγουρα θα προκαλέσουν υποβάθμιση αυτού ακριβώς του τοπίου. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αλλοίωση και του πολιτισμικού τοπίου, καθώς αλλάζει η εικόνα που έχει δημιουργηθεί από μία βαθιά στο χρόνο σχέση μεταξύ ανθρώπου και φύσης.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ημερίδας «Γήπεδα γκολφ: ποια τουριστική ανάπτυξη θέλουμε στην Κρήτη;» τα γήπεδα του γκολφ επηρεάζουν τον πολιτισμό και το τοπιακό κέλυφος του : « Η τουριστική βιομηχανία του γκολφ έχει τα στοιχεία μιας παγκοσμιοποιημένης, αντικειμενοποιημένης και τελικά αδιαφοροποίητης και μη προσαρμόσιμης στο τοπικό πλαίσιο δομής, η οποία όντας σε σχέση ισχύος αναφορικά με τα τοπικά δίκτυα οικονομίας, γνώσης και τρόπου ζωής επιδρά καταλυτικά στο ανθρωπογεωγραφικό πλαίσιο που εφαρμόζεται. Με βάση τούτη την αφετηριακή διαπίστωση, η δομή αυτή εξεταζόμενη από την επιστήμη της πολιτισμικής γεωγραφίας στη σχέση της με τον εκάστοτε χώρο και τα εκάστοτε τοπία όπου διατρανώνει μη αντιστρεπτά την παρουσία της, φαίνεται να συντελεί: α) στην κατάργηση αντιπροσωπευτικών, γνήσιων στοιχείων του τοπίου, β) στην μεταγραφή τοπιακών στοιχείων και γεωγραφικών σχέσεων που προέρχονται από άλλα συστήματα αναφοράς, γ) στη διάρρηξη της εγγραψιμότητας φύσης – πολιτισμού και ανθρώπου – περιβάλλοντος, δ) στην εμπορευματοποίηση του τοπίου σε οπτικό επίπεδο ώστε να εξυπηρετηθούν οι ομογενοποιημένες ανάγκες του καταναλωτή του τουριστικού προϊόντος, ε) στην απάλειψη της συνολικής ταυτότητας και της γεωγραφικής ιδιαιτερότητας και μοναδικότητας του τοπίου, στ) στην καταστροφή των μνημείων ή την άμβλυση της επίδρασης εκείνων των ιστορικά παρόντων ανθρωπογενών επεμβάσεων στο τοπίο, οι οποίες αντανakλούν την ανθρωπογεωγραφία του κάθε τόπου, δηλαδή την εθνολογική ιδιαιτερότητα του κάθε πολιτισμού ως συστήματος επίδρασης των αξιών, των κωδίκων συμπεριφοράς, των πεποιθήσεων, της παραγωγής λόγου και τέχνης και της κοινωνικής οργάνωσης πάνω στο τοπίο, ζ) πιο πρακτικά στην απώλεια της αίσθησης, του αισθητικού κάλλους και της ιερότητας του τοπίου και την αντικατάσταση με ένα αναλώσιμο, σκηνοθετημένο, εικονικό μόρφωμα που είναι κίβδηλο και αποστασιοποιημένο από τις προτιμήσεις των ντόπιων και την κουλτούρα τους.» (εισήγηση Θ. Τερκενλή και αναφορές Γ. Σχίζα).

Οι περιβαλλοντικές οργανώσεις που έχουν μελετήσει τις επιπτώσεις των γηπέδων γκολφ και των συνοδευτικών τους επενδύσεων προτείνουν κάποια βασικά κριτήρια για το σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία των επενδύσεων :

- 1. Συνολικός χωροταξικός σχεδιασμός:** Τα αρμόδια υπουργεία και οι σχετικοί με το αντικείμενο φορείς θα πρέπει να μεριμνήσουν ώστε να εντάξουν τα γήπεδα γκολφ στον σχεδιασμό και στην έγκριση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού για τον τουρισμό. Αυτό είναι ακόμα πιο επιτακτικό αν η ανάπτυξη των γηπέδων γκολφ αποτελεί κεντρική πολιτική επιλογή για τον τομέα του τουρισμού της χώρας. Εξυπακούεται πως η διαδικασία αυτή θα πρέπει να τύχει της πρέπουσας διαδικασίας ανοιχτής διαβούλευσης, ώστε να εισακουστούν και συνυπολογιστούν οι απόψεις όλων των ενδιαφερόμενων ή και θιγόμενων μερών.
- 2. Τήρηση ισχύουσας νομοθεσίας:** Σε κάθε περίπτωση πρέπει να εφαρμόζεται αυστηρά η περιβαλλοντική νομοθεσία και να μην επιδιώκεται η κατ' εξαίρεση και φωτογραφική παρέκκλιση από τις ισχύουσες διατάξεις με ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις. Η συμμόρφωση με τις προδιαγραφές για τα γήπεδα γκολφ που καθορίζονται από τους νόμους κάθε χώρας θεωρείται ως ελάχιστη απαίτηση. Επίσης τονίζεται ότι οι αρμόδιες αρχές πρέπει να ελέγχουν την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων (ποσότητα νερού, χρήση χημικών, κτλ.) καθ' όλη την περίοδο λειτουργίας του γηπέδου γκολφ. Ο έλεγχος, από το Σώμα Επιθεωρητών Περιβάλλοντος και άλλες αρμόδιες υπηρεσίες, πρέπει να καλύπτει πέρα από τη συμμόρφωση με την ισχύουσα νομοθεσία και την υλοποίηση των δεσμεύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος που λαμβάνει ένα γήπεδο γκολφ και μπορεί να είναι και επιπρόσθετες των απαιτήσεων της νομοθεσίας, με βάση τις μελέτες και συστήματα που αναφέρονται παρακάτω.
- 3. Φυσικά χαρακτηριστικά περιοχής:** Η χωροθέτηση γηπέδων γκολφ πρέπει να μην συμπίπτει ή να γειτνιάζει στενά με περιοχές Natura 2000. Επίσης, από τον σχεδιασμό τέτοιων εγκαταστάσεων πρέπει να αποκλείονται οι άνυδρες από τη φύση τους περιοχές και οι περιοχές που γενικά αντιμετωπίζουν ανεπάρκεια υδάτινων πόρων για τις υφιστάμενες χρήσεις.
- 4. Διαθεσιμότητα νερού στην περιοχή:** Η αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων σε περιφερειακό επίπεδο πρέπει να καταγράψει και να χαρακτηρίσει τα διαθέσιμα αποθέματα νερού στις Περιοχές Λεκάνης Απορροής της αρμοδιότητας της ώστε να μπορεί να αξιολογήσει τα σχέδια που υποβάλλονται στην κάθε περιοχή, λαμβάνοντας υπόψη και τη ζήτηση από άλλες υπάρχουσες ή μελλοντικές χρήσεις. Σημειώνεται ότι οι μελέτες αυτές προβλέπονται από την Οδηγία-πλαίσιο για το Νερό και θα έπρεπε να είχαν ολοκληρωθεί το 2005.
- 5. Μη εισαγωγή ξενικών ειδών:** Κατά τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου των γηπέδων γκολφ η επιλογή των φυτών πρέπει να γίνεται με γνώμονα τον σεβασμό στην τοπική χλωρίδα και βιοποικιλότητα. Έτσι, πρέπει να προτιμώνται τοπικά είδη

και να αποφεύγεται η εισαγωγή ξενικών ειδών που μπορεί να αλλοιώσουν την τοπική χλωρίδα και τα οικοσυστήματα γενικότερα.

6. Μη χρήση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών: Κατά την επιλογή χλοοτάπητα, η χρήση γενετικά τροποποιημένων ποικιλιών θα πρέπει να απαγορεύεται. Η αρχή της προφύλαξης και της πρόληψης πρέπει να εφαρμοστούν καθώς οι επιπτώσεις των μεταλλαγμένων οργανισμών δεν έχουν ακόμα υπάρξει επιστημονική αμφιβολία για το βαθμό επικινδυνότητας τους τόσο στον άνθρωπο όσο και στο περιβάλλον.

7. Σχετικές μελέτες: Όταν επιλέγεται μία τοποθεσία για γήπεδο γκολφ πρέπει απαραίτητως να ολοκληρώνεται πλήρης Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), καθώς και υδρολογική μελέτη για τις ανάγκες του γηπέδου σε νερό, τον τρόπο ποτίσματος, αναλυτική καταγραφή των λιπασμάτων που θα χρησιμοποιηθούν και οι συνέπειες που θα έχουν στην ποιότητα των υπόγειων υδάτων. Οι μελέτες αυτές πρέπει να τυγχάνουν ευρείας δημοσιοποίησης και να τίθενται σε διαβούλευση, ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα σχόλια κάθε ενδιαφερόμενου φορέα. Συγκεκριμένα, κάθε γήπεδο γκολφ πρέπει να έχει:

- Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στην οποία θα συνεκτιμώνται και οι επιπτώσεις από τις όποιες υπό σχεδιασμό ή υφιστάμενες συνοδευτικές εγκαταστάσεις.

- Συνολική εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας της περιοχής, στην οποία θα συνεκτιμάται η ύπαρξη άλλων χρήσεων και εγκαταστάσεων στην ευρύτερη περιοχή.

- Σχέδιο διαχείρισης των υδάτινων πόρων ώστε να μειωθεί η κατανάλωση του νερού, εφαρμόζοντας νέες και πλέον υφιστάμενες τεχνικές για τη μείωση της κατανάλωσης νερού αλλά και εναλλακτικές πηγές υδροδότησης, όπως η ανακύκλωση του νερού.

- Συγκεκριμένο σχέδιο για τη χρήση νέων μεθόδων λίπανσης των γηπέδων με μειωμένη χρήση χημικών.

- Μελέτη για τη βέλτιστη επιλογή χλοοτάπητα, ιδιαίτερα καθώς έχουν εντοπιστεί μμεσογειακά είδη χλόης με εξαιρετικά χαμηλότερες απαιτήσεις σε νερό και χημικές εισροές από τα ήδη χρησιμοποιούμενα.

- Σύστημα τακτικής (ανά έτος) αναθεώρησης των πρακτικών που εφαρμόζονται στο γήπεδο, ώστε να εξασφαλιστεί ακόμη περισσότερο η τήρηση και εφαρμογή των πλέον σύγχρονων και περιβαλλοντικά φιλικών τεχνικών.

Σύνδεσμοι – Οργανισμοί που μπορούν να προμηθεύσουν επιπλέον στοιχεία:

European Golf Association: <http://www.ega-golf.ch>

R&A course Management: <http://www.bestcourseforgolf.org>

Committed to Green Foundation: www.committedtogreen.com

Scottish Golf Environment Group: <http://www.scottishgolf.com/environment/>

1.13 ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΚΟΛΦ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΓΚΟΛΦ

Πιο πάνω αναφέρθηκαν τα οφέλη του γκολφ στις οικονομίες και τον τουρισμό των χωρών που δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στο συγκεκριμένο άθλημα και ότι αυτό περικλείει. Υπάρχουν όμως και οι αρνητικές επιπτώσεις του, όχι μόνο σε ότι αφορά το περιβάλλον, αλλά και σε χώρες που οι οικονομίες τους δεν είναι ακόμα έτοιμες για το βήμα αυτό και προσβλέπουν στο γρήγορο κέρδος. Παρακάτω διατίθεται απόσπασμα από την Ελένη Καπετανάκη-Μπριασούλη, καθηγήτρια Γεωγραφίας στο πανεπιστήμιο Αιγαίου, από τη μελέτη της : **«Τουρισμός και Γήπεδα του γκολφ- Ότι λάμπει δεν είναι χρυσός»**, που πραγματεύεται τις αρνητικές επιπτώσεις των γηπέδων του γκολφ σε περιβαλλοντικό, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο:

«Η τουριστική ζήτηση είναι ευμετάβλητη, τρωτή σε ποικίλες συγκυρίες και επηρεάζεται από, συχνά δύσκολα προβλέψιμους, παράγοντες που δρουν τόσο μακροπρόθεσμα όσο και βραχυπρόθεσμα, όπως μεταβολές στο εισόδημα, ελεύθερο χρόνο, προτιμήσεις για διάφορα είδη τουρισμού, κοινωνικό-οικονομικά χαρακτηριστικά και καταναλωτικά πρότυπα των τουριστών, τα συμφέροντα των τουριστικών πρακτόρων, μακροχρόνιες περιβαλλοντικές και οικονομικές εξελίξεις και κρίσεις, τη διαθέσιμη τουριστική υποδομή καθώς και το βαθμό προώθησης ενός προορισμού. Οι αισιόδοξες προβλέψεις για αύξηση του αριθμού των γκόλφερ δε φαίνεται να λαμβάνουν υπόψη αυτούς τους παράγοντες οι οποίοι μπορεί να τις αποτρέψουν παρά τις εντεινόμενες διαφημιστικές προσπάθειες προβολής και ενθάρρυνσης του γκολφ που καταβάλλονται παγκόσμια.

Βραχυπρόθεσμα, η τουριστική ζήτηση επηρεάζεται και διαμορφώνεται από οικονομικά και κοινωνικό-πολιτικά γεγονότα (πχ. ύφεση, τρομοκρατία, επιδημίες

κ.α.), περιβαλλοντικά και καιρικά συμβάντα (σεισμοί, πλημμύρες, καύσωνες) τόσο στις χώρες προέλευσης όσο και στις χώρες προορισμού. Τέλος, ο ανταγωνισμός μεταξύ προορισμών που είναι διαρκής έγνοια των τουριστικών επιχειρηματιών και κίνητρο για διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, ώστε μια περιοχή να αντέξει οικονομικά, ελκύοντας τουρίστες για κάτι διαφορετικό, που δεν μπορούν να προσφέρουν οι ανταγωνιστές τους. Όμως, η επιδημία του γκολφ το έχει φέρει τόσο πολύ στο προσκήνιο που αποτελεί πλέον το κύριο συστατικό του τουριστικού προϊόντος, με αποτέλεσμα να υποτονούν τα άλλα ουσιαστικά συστατικά, που διαφοροποιούν τα τουριστικά προϊόντα μεταξύ προορισμών και να μη γίνονται επενδύσεις για την ανάπτυξη τους.

Για τους τουριστικούς προορισμούς, τα κρισιμότερα ζητήματα είναι η πλευρά της τουριστικής προσφοράς και τα πολλαπλασιαστικά οφέλη από την ανάπτυξη του τουρισμού γκολφ. Όπως η ζήτηση, έτσι και η προσφορά επηρεάζεται από παράγοντες που δρουν μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα – διαθεσιμότητα φυσικών πόρων, ύπαρξη εναλλακτικών, περισσότερο προσοδοφόρων, οικονομικών δραστηριοτήτων, προσδοκίες των επενδυτών για τη μελλοντική τουριστική ζήτηση. Βέβαια, η μέχρι τώρα εμπειρία έχει δείξει ότι το όραμα του γρήγορου, βραχυπρόθεσμου κέρδους έχει δράσει καταλυτικά στη διαμόρφωση επαρκούς τουριστικής προσφοράς σε πολλούς προορισμούς. Το ερώτημα, φυσικά, είναι με τι κόστος έχει διαμορφωθεί αυτή η προσφορά, ποια είναι η ποιότητα της και πόσο βιώσιμη μπορεί να είναι. Η τουριστική προσφορά, άπαξ και διαμορφωθεί, δεν αλλάζει εύκολα χωρίς σημαντικό κόστος σε χρήμα, χρόνο, προσπάθεια και απώλεια άλλων οικονομικών ευκαιριών που αναδύονται εν τω μεταξύ. Σε αντίθεση με τη ζήτηση, η τουριστική προσφορά είναι αδρανής και μεταβάλλεται πολύ δύσκολα.

Τα πολλαπλασιαστικά οφέλη που αποφέρει μια δραστηριότητα στην τοπική και εθνική οικονομία και κοινωνία εξαρτώνται από τις σχέσεις εισροών-εκροών που έχει με άλλες δραστηριότητες και περιοχές. Στην περίπτωση γηπέδων και τουρισμού γκολφ αυτές περιλαμβάνουν την προμήθεια μηχανημάτων, αγροτοχημικών, ανταλλακτικών (μηχανικού εξοπλισμού του γηπέδου και τυχόν εγκαταστάσεων ανακύκλωσης ή αφαλάτωσης νερού), ειδών διατροφής και ένδυσης, εξειδικευμένου προσωπικού, υπηρεσιών και άλλα. Επειδή τα περισσότερα από αυτά δεν παράγονται ή δεν παρέχονται συνήθως τοπικά, είναι βέβαιο ότι εισάγονται με αποτέλεσμα ένα πολύ σημαντικό μέρος των εσόδων του τουρισμού να εξάγεται ξανά για την αγορά τους- άλλο ένα γνώρισμα των τουριστικών επενδύσεων το οποίο είναι κρισιμότερο όσο μεγαλύτερο είναι το επενδυτικό ρίσκο. Ας σημειωθεί, επίσης, ότι ο τουρισμός γκολφ, επί του παρόντος

τουλάχιστον, είναι μια κλειστή μορφή τουρισμού υψηλών εισοδημάτων όπου ο τουρίστας πληρώνει το πακέτο στον τόπο προέλευσης και ελέγχεται ασφυκτικά όσον αφορά τις κινήσεις και δραστηριότητες του εκτός του τουριστικού συμπλέγματος όπου και εγκλωβίζεται. Οι πιθανότητες να καταναλώσει στην ευρύτερη περιφέρεια μιας περιοχής είναι αυτονόητα πολύ μικρές.

Γι αυτούς και άλλους πολλούς λόγους, η βιωσιμότητα και οι πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις των γηπέδων γκολφ στην οικονομική ανάπτυξη ενός προορισμού και της χώρας γενικότερα είναι αμφίβολα εφόσον η λειτουργία και αποδοτικότητα τους (και των σχετικών τουριστικών εγκαταστάσεων) εξαρτώνται από εξωτερικούς και μεταβαλλόμενους παράγοντες (π.χ. τιμές εισαγόμενων αγροτοχημικών, δημογραφική κίνηση, ιδιοκτησιακό καθεστώς). Γενικότερα, πολλαπλασιαστικά οφέλη δεν προκύπτουν υπό συνθήκες αβεβαιότητας και ασθενούς, μη καθετοποιημένης, μη αυτάρκους και εξαρτημένης από κρίσιμους πόρους οικονομίας.

Οι οικονομικές διαστάσεις της αλλοίωσης των πόρων και του περιβάλλοντος έχουν αναφερθεί και παραπάνω, μαζί με το ζήτημα της κοστολόγησης του πολυτιμότερου, όχι μόνο για το γκολφ, πόρου, του νερού. Η χαμηλή τιμή του δεν επιτρέπει την ορθολογική χρήση του εις βάρος όλων των χρηστών του τελικά. Ο ανταγωνισμός για πόρους (γη, νερό, εργατικό δυναμικό) επηρεάζει τις τιμές τους (αύξηση) με αρνητικές επιπτώσεις σε οικονομικά ασθενέστερους οικονομικούς κλάδους και κοινωνικές τάξεις που μπορεί να οδηγηθούν σε μετανάστευση και να αντικατασταθούν από ξένους ιδιοκτήτες και χρήστες. Όμως, όταν πλήττεται ένας τοπικός κλάδος, όπως η γεωργία, επηρεάζονται αρνητικά οι δραστηριότητες που συνδέονται με αυτόν ή και με άλλους σχετικούς κλάδους, π.χ. μεταποίηση, εμπόριο, μεταφορές. Έτσι τελικά επηρεάζονται η συνολική απασχόληση και το εισόδημα της τοπικής και περιφερειακής οικονομίας».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 ΤΟ ΓΚΟΛΦ ΣΤΗ ΣΚΩΤΙΑ

Χωρίς αμφιβολία κάθε παίχτης που σέβεται τον εαυτό του και παίρνει το παιχνίδι στα σοβαρά πρέπει να παίξει τουλάχιστον μια φορά στη ζωή του σε ένα γήπεδο της Σκωτίας. Υπάρχουν πάνω από 550 γήπεδα σε ολόκληρη τη χώρα και φιλοξενούνται 7 από τις 14 βασικές διοργανώσεις. Η Σκωτία είναι η πατρίδα του γκολφ με περισσότερα γήπεδα ανά κεφαλή πληθυσμού από οπουδήποτε αλλού στον κόσμο. Η ποικιλία και το εύρος των διαθέσιμων γηπέδων σημαίνει ότι σε οποιοδήποτε επίπεδο κι αν είναι ο παίχτης και οποιαδήποτε προτίμηση κι αν έχει, δεν θα είναι ποτέ πολύ μακριά από τους διαδρόμους έναρξης και τα green. Τα γήπεδα ικανοποιούν όλα τα γούστα αλλά και τους πιο απαιτητικούς παίχτες. Είτε κάποιος επιθυμεί να παίξει σε γήπεδο που το έχει σχεδιάσει ο James Braid είτε σε παραθαλάσσιο και να παρακολουθήσει τις εκδηλώσεις του Open, η Σκωτία είναι ένας παράδεισος του γκολφ. Ακόμα κι αν πρόκειται για μια επίσκεψη στο πνευματικό σπίτι του γκολφ στο St Andrews για παίξιμο στο παλαιότερο και πιο εμβληματικό γήπεδο στον κόσμο ή στο Speyside για να βιώσει την εμπειρία του γκολφ στην πατρίδα του ουίσκι, είναι σίγουρο ότι θα βρεθεί το τέλειο μέρος για να κάνει κάποιος την έναρξη του.

2.2 ST ANDREWS LINKS OLD COURSE

Το Παλαιό Γήπεδο του St Andrews θεωρείται το πιο διάσημο γήπεδο γκολφ στον κόσμο και η Μέκκα του παιχνιδιού, στην οποία κάθε γκόλφερ επιθυμεί να προσκυνήσει τουλάχιστον μια φορά στην ζωή του.

Αυτό είναι το πνευματικό σπίτι του γκολφ. Σε αυτό το αρχαίο, φυσικό γήπεδο περιπλανούνται τα φαντάσματα του Old Tom Morris και του Allan Robertson. Σε αυτό το ίδιο τέθηκαν οι κανονισμοί και τα σάνταρ του γκολφ, καθορίζοντας το ως ένα παιχνίδι υψηλών αξιών και προσωπικής ακεραιότητας. Το Παλαιό Γήπεδο βρίσκεται φυσικά σε παραθαλάσσια περιοχή, παρόλο που η θέα της θάλασσας φαίνεται μόνο στην πρώτη και στην τελευταία τρύπα. Δεν υπάρχουν σπουδαίοι αμμόλοφοι όπως παραδείγματος χάρι υπάρχουν στο Royal Aberdeen, οι διάδρομοι έχουν μεγάλο εύρος και τα διπλά green, δηλαδή η περιοχή που έχει γρασίδι και περικλείει την τρύπα και το σημαϊάκι και αποτελεί το αποκορύφωμα του παιχνιδιού, μπορεί να είναι τεράστια αλλά έχουν την μοναδική ιδιαιτερότητα ότι μοιράζονται από δυο τρύπες, με τον αριθμό των τρυπών να βγάζουν άθροισμα το νούμερο 18 (η 2^η με την 16^η, η 3^η με την 15^η, η 4^η με την 14^η και ούτω το καθεξής μέχρι την 8^η και την 10^η). Μόνο η 1^η, η 9^η, η 17^η και η

18^η έχουν τα δικά τους green. Το πιο εντυπωσιακό όμως είναι ότι οι λάκκοι με την άμμο του αποτελούν από τα πιο δύσκολα εμπόδια-παγίδες που μπορούν να βρεθούν σε οποιοδήποτε άλλο γήπεδο. Οι παγίδες άμμου, οι άπληστοι αυτοί εχθροί που παραμονεύουν όπως έχουν περιγραφτεί από τον *Bernard Darwin*, είναι το κλειδί της επιβίωσης σε ένα τόσο μοναδικό και μυστηριώδες φυσικό γήπεδο. Το γήπεδο αποτελείται από 112 τέτοιες παγίδες άμμου κάθε μια από τις οποίες έχει δικό της όνομα και δική της μοναδική ιστορία. Δυο από τις πιο διάσημες είναι η *Hell Bunker* βάθους 3 μέτρων στην 14^η τρύπα και η *Road Hole Bunker* στην 17^η. αμέτρητοι επαγγελματίες γκόλφερ έχουν δει τα όνειρα τους για την κατάκτηση του Open να συντρίβονται χτυπώντας την μπάλα τους σε κάποια από αυτές τις παγίδες, καθιστώντας τες τον φόβο και τον τρόμο τους. Άλλο ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτού του γηπέδου είναι η *Swilcan Bridge*, μια μικρή γέφυρα ανάμεσα στην 1^η και την 18^η τρύπα και σύμβολο για τους λάτρεις του γκολφ. Όποιος παίζει την 18^η τρύπα περπατάει σε αυτή την γέφυρα των 700 ετών μαζί με όλους τους διάσημους και εμβληματικούς παίκτες που έχουν περάσει από εκεί. Το Old Course είναι η πατρίδα του Open Championship, του παλαιότερου από όλα τα πρωταθλήματα στο γκολφ. Έχει φιλοξενήσει το Open 28 φορές από το 1873, με πιο πρόσφατη το 2010. Τα 28 πρωταθλήματα του Open είναι τα περισσότερα που έχει φιλοξενήσει ποτέ άλλο γήπεδο και ακόμα και τώρα αυτή η διοργάνωση διεξάγεται εκεί κάθε πέντε χρόνια. Το γήπεδο είναι ανοιχτό όλο τον χρόνο, έχει 18 τρύπες και φυσικά ανήκει στην κατηγορία των *links*, δηλαδή γηπέδων που βρίσκονται κοντά στην θάλασσα, το έδαφος έχει άμμο και στεγνώνει σχετικά εύκολα, το γήπεδο απλώνεται φυσικά έτσι ώστε ασυνήθιστα εμπόδια και πλαγιές να υπάρχουν στους διαδρόμους έναρξης και στα green αντί να εξομαλύνονται, δεν υπάρχουν σχεδόν ή καθόλου δέντρα και ενώ οι παγίδες με την άμμο είναι αναρίθμητες και ποικίλουν σε μέγεθος έχουν συνήθως αρκετά μεγάλο βάθος ούτως ώστε η άμμος να μην παρασύρεται από τον θαλασσινό αέρα. Έχει έκταση 6.609 γιάρδες για τους άντρες, πάνω από έξι χιλιόμετρα δηλαδή, και 6.032 γιάρδες για τις γυναίκες. Το Par (ο προκαθορισμένος αριθμός χτυπημάτων της μπάλας) είναι 72/72 για τους άντρες και 76 για τις γυναίκες. Το ελάχιστο handicap (ο αριθμός των χτυπημάτων που παίζει ο παίχτης πάνω από το στάνταρ του γηπέδου και καθορίζει το επίπεδο του) απαιτεί 24 άντρες και 32 γυναίκες. Το εισιτήριο για το Old Course κοστίζει από 90 έως 190 ευρώ ανάλογα με την εποχή. Κρατήσεις γίνονται τηλεφωνικά ή μέσω της επίσημης ιστοσελίδας του.

Photo of Swilcan Bridge, St Andrews, Scotland

Σήμερα υπάρχουν επτά δημοτικά γήπεδα στην περιοχή του *St Andrews* : το *Balgove*, το *Eden*, το *Jubilee Course*, το *Strathtyrum*, το *New*, το *Old Course* και το νέο *Castle Course*, που βρίσκεται σε γκρεμό ένα μίλι ανατολικά του *St Andrews* και σχεδιασμένο από τον αρχιτέκτονα *David McLay Kidd*, άνοιξε τον Ιούνιο του 2008. Δεν χρειάζεται κάποιος να είναι λάτρης ή μόνο λάτρης του γκολφ για να επισκεφτεί το *St Andrews*. Σε αρκετά μικρή ακτίνα από το *Old Course* βρίσκεται το *British Golf Museum*, ένα μουσείο πέντε αστέρων που αφηγείται την ιστορία του γκολφ με την υπέροχη συλλογή του από αντικείμενα του γκολφ, στολές και ευφάνταστες εκθέσεις και αποτελεί πολιτιστική κληρονομιά. Πολύ κοντά, επίσης, βρίσκεται και το *St Andrews Aquarium*, πλούσιο σε αμφίβια, ψάρια, ερπετά και φώκιες, το *St Andrews Museum*, το *St Andrews Castle* αλλά και οι *Cambo Gardens*, πανέμορφοι βικτωριανοί κήποι γεμάτοι λουλούδια κατάλληλοι για περπάτημα με θέα το ηλιοβασίλεμα. Όπως είναι φυσικό στην περιοχή του *St Andrews* υπάρχουν πολλά ξενοδοχεία και καταλύματα για τους επισκέπτες από όλο τον κόσμο αλλά και το *Ηνωμένο Βασίλειο*.

2.3 MUIRFIELD

Το Muirfield είναι το γήπεδο της Επίτιμης Εταιρίας Γκόλφερ του Εδιμβούργου (HCEG), της αρχαιότερης λέσχης γκολφ στον κόσμο που σχηματίστηκε το 1744. Εκείνα τα χρόνια τα μέλη της έπαιζαν στο Leith Links, σε ένα γήπεδο 5 τρυπών. Το Μάρτιο του 1744, οι πρώτοι επίσημοι κανόνες του γκολφ συντάχθηκαν από τους Ευγενείς Γκόλφερ του Leith για ένα τουρνουά που θα παιζόταν εκεί τον επόμενο μήνα. Αυτοί οι αρχικοί 13 κανονισμοί έγιναν η βάση για το παιχνίδι του γκολφ και λίγο αργότερα σχηματίστηκε και η HCEG.

Σχεδόν 150 χρόνια αργότερα, το 1891, το γήπεδο του Muirfield άνοιξε για παίξιμο. Ο Old Tom Morris το σχεδίασε, αρχικά με 16 τρύπες. Δυο παραπάνω τρύπες προστέθηκαν μερικούς μήνες αργότερα. Το 1928 ο Harry Colt και ο Tom Simpson καλέστηκαν για να κάνουν κάποιες αλλαγές στην διάταξη του γηπέδου. Πολλοί ιστορικοί πιστεύουν ότι αυτό το γήπεδο έγινε πραγματικά σπουδαίο ως αποτέλεσμα των αλλαγών που επέφεραν ο Colt και ο Simpson.

Ο σχεδιασμός της διάταξης είναι ένα αριστούργημα και κάτι εξαιρετικά ασυνήθιστο για γήπεδα τέτοιας εποχής. Τα περισσότερα γήπεδα ήταν πολύ απλά, 9 τρύπες μέσα 9 τρύπες έξω. Το Muirfield είναι διαφορετικό. Ήταν το πρώτο που σχεδιάστηκε με δυο ομόκεντρους κύκλους εννέα τρυπών. Οι εννέα τρύπες της εξωτερικής πλευράς κινούνται με την φορά του ρολογιού γύρω από την άκρη ενώ οι εννέα εσωτερικές τρύπες κινούνται με φορά αντίθετη από αυτή του ρολογιού και βρίσκονται μέσα στον κύκλο της εξωτερικής πλευράς. Αυτή η διάταξη εξασφαλίζει ότι ο αέρας θα φυσάει από όλες τις κατευθύνσεις, αν και το Muirfield είναι ένα αρκετά δύσκολο γήπεδο για παίξιμο είτε φυσάει κόντρα ο άνεμος είτε όχι.

Το Muirfield, που έχει φιλοξενήσει πενήντα Open, με πιο πρόσφατο το 2002, θεωρείται από τους κορυφαίους επαγγελματίες ότι είναι από τα καλύτερα γήπεδα για το πρωτάθλημα του Open. Ο Bernard Darwin το λάτρευε και στο βιβλίο του που έγραψε το 1910 με τίτλο «Τα Γήπεδα του Γκολφ στα Βρετανικά Νησιά» έγραψε : υπάρχει η υπέροχη θέα της θάλασσας και το όμορφο θαλασσόξυλο με τα δέντρα όλα να γέρνουν και να στριφογυρίζουν από τον αέρα. Μετά είναι ένα απομονωμένο και ήσυχο μέρος, στέκι των τουρλιών, τα οποία μπορεί κάποιος να δει να φτερουγίζουν πάνω από ένα πλήθος πρωταθλητών και να κλαίνε ανατριχιαστικά μέσα στη νεκρική σιγή...» .

Το Muirfield είναι ευλογημένο με μια συλλογή εξαιρετικών τρυπών όπως η 9^η που είναι πολύ δύσκολη και απαιτεί μεγάλη ακρίβεια, δυο παγίδες με άμμο παραμονεύουν στην αριστερή πλευρά και πίσω από αυτά είναι ένας γκρίζος, πέτρινος τοίχος εκτός ορίων που απειλεί την ψηλοκρεμαστή μπαλιά. Ο διάδρομος αρχίζει να στενεύει στην περιοχή της προσγείωσης εκεί που θα μπορούσε να γίνει ένα καλό και σταθερό χτύπημα. Το δεύτερο χτύπημα θα πρέπει να αποφύγει μια σειρά από πέντε έξυπνα τοποθετημένους αμμόλακους που βρίσκονται κοντά και δεξιά του green. Η 13^η είναι η καλύτερη κοντινή τρύπα στον ανοιχτό γύρο, ανηφορική με πέντε βλοσυρούς αμμόλακους, τρεις από τα δεξιά και δυο από τα αριστερά να προστατεύουν το βαθύ και στενό green και επιβάλλει ένα δυνατό και γενναίο χτύπημα από τον παίχτη.

Το Muirfield είναι ένα εκκεντρικό μα συνάμα παραδοσιακό γήπεδο υψηλού διαμετρήματος. Οι διάδρομοι του έχουν αυτό τον υπέροχο σπογγώδη χλοοτάπητα, απίστευτες αμμοπαγίδες-πολλές από αυτές είναι μικρές και βαθιές- και αρκετά πυκνή βλάστηση γύρω από τους διαδρόμους. Τα green είναι σχετικά μικρά και προϋποθέτουν ιδιαίτερη σκέψη στο πως θα προσεγγίσει κάποιος τη βολή του αλλά και καλό υπολογισμό στις αποστάσεις αριστερά και δεξιά στην ευθεία προς την τρύπα γιατί έχουν αποδειχθεί αρκετά δύσκολες στην ερμηνεία τους. Θα έλεγε κανείς ότι είναι ένα

γήπεδο για έξυπνους και ικανούς παίκτες που μπορούν να διαβάσουν καλά τις ύπουλες παγίδες του.

Σε ετοιμότητα για το πρωτάθλημα του Open του 2013, το Muirfield επεκτάθηκε με την προσθήκη καινούριων σημείων εκκίνησης σε επτά τρύπες. Με έκταση πάνω από έξι χιλιόμετρα και par 71, το γήπεδο του Muirfield έγινε η πρόκληση του 21^{ου} αιώνα και ειδικότερα όταν φυσάει ο άνεμος. Αν και αποτελεί μια πολύ κλειστή λέσχη που τα μέλη της την προστατεύουν με ζήλο τα τελευταία χρόνια έχει γίνει πιο εύκολο να κάνει κράτηση κανείς για να παίξει, ειδικά αν είναι άντρας. Οι γυναίκες παίχτριες επιτρέπονται μόνο με την συνοδεία αντρών. Το Muirfield είναι ανοιχτό για το κοινό κάθε Τρίτη και Πέμπτη όλο τον χρόνο και το όριο στο handicap είναι 18 για τους άντρες και 20 για τις γυναίκες. Πολλοί άνθρωποι πιστεύουν ότι είναι το καλύτερο γήπεδο στα Βρετανικά Νησιά και ακόμα περισσότεροι θα ήθελαν να είναι μέλη της λέσχης του. Ένας γύρος στο Muirfield στοιχίζει 240 ευρώ ενώ δυο στοιχίζουν 300 ευρώ.

2.4 ROYAL DORNOCH

Η λέσχη γκολφ του Royal Dornoch είναι απλά μαγευτική. Μοιάζει σα να υπνωτίζει κάθε ερασιτέχνη ή επαγγελματία παίχτη από όλο τον κόσμο και πολλοί από αυτούς έρχονται σε αυτό το φυσικό γήπεδο σε κάποια φάση της ζωής τους, παρόλο που χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια για να φτάσει κανείς στο Dornoch. Ακόμα και για αυτούς που μένουν στην Γλασκώβη είναι πάνω από πέντε ώρες δρόμος με το αυτοκίνητο.

Το 1630, σύμφωνα με το βιβλίο Γκίνες, ο sir Robert Gordon περιέγραψε με γλαφυρά λόγια το γήπεδο. Υπάρχουν ακόμα γραπτές μαρτυρίες που αποδεικνύουν ότι εκεί παιζόταν γκολφ πολύ πριν την ίδρυση της λέσχης το 1877. Αυτό καθιστά το Dornoch το τρίτο παλαιότερο γήπεδο γκολφ στον κόσμο, μετά το St Andrews και το Muirfield. Το 1886 ο Old Tom Morris αναβάθμισε το γήπεδο και τις 9 αρχικές τρύπες του και τρία χρόνια αργότερα επέκτεινε το γήπεδο στις 18 τρύπες. Καιρό αργότερα ο John H Taylor έκανε αλλαγές πάνω στην διάταξη του Old Tom Morris, με την καθοδήγηση του γραμματέα της λέσχης τον John Sutherland.

Αυτό που καθιστά το Royal Dornoch Golf Club ένα τόσο ευχάριστο μέρος για να παίξει κανείς γκολφ είναι το διαχρονικό σκηνικό του. Είναι άγριο, απομονωμένο και συγχρόνως απλά πανέμορφο: η έκρηξη χρωμάτων στις αρχές του καλοκαιριού όταν ανθίζουν τα σπαρτά, οι αγνές παραλίες με την λευκή άμμο που χωρίζουν το γήπεδο από το Dornoch Firth δίνουν μια αίσθηση ταπεινότητας και φυσικής ομορφιάς.

Φαινομενικά το γήπεδο του Dornoch είναι σχετικά ευθυτενές: η 1^η τρύπα ξεκινάει από την λέσχη με ανώτερο άκρο την 9^η τρύπα και από την 10^η και μετά επιστροφή προς την λέσχη. Πολλά από τα green είναι φτιαγμένα σε φυσικά οροπέδια και αυτό κάνει την προσέγγιση τους μια ιδιαίτερη πρόκληση για τον παίχτη. Ήταν αυτά τα θολωτά greens που έγιναν το σήμα κατατεθέν του πιο διάσημου παιδιού του Dornoch, του Donald Ross. Γεννημένος το 1872 ο Ross έγινε αρχιφύλακας των green αλλά και επαγγελματίας παίχτης. Αργότερα μετανάστευσε στις Ηνωμένες Πολιτείες κι έγινε ένας από τους καλύτερους αρχιτέκτονες γηπέδων γκολφ στον κόσμο. Πολλά από τα σχέδια του, με πιο αξιοπρόσεκτο το Pinehurst No 2, φέρουν το διακριτικό γνώρισμα των green του Dornoch.

Σε αυτό το γήπεδο υπάρχουν πολλές καλές τρύπες για να διαλέξει κάποιος όπως για παράδειγμα η 4^η που βρίσκεται στο πεδίο τριών εξαιρετικών 4-par (ο αριθμός των χτυπημάτων που απαιτείται από έναν επαγγελματία παίχτη για να μπει η μπάλα μέσα στην τρύπα) και όπου η γραμμή από το σημείο εκκίνησης της τρύπας είναι το άγαλμα του Δούκα του Sutherland. Η 6^η τρύπα, επονομαζόμενη ως “whinny brae”, σηματοδοτεί την διαφοροποίηση από τις τρύπες που βρίσκονται χαμηλά στο έδαφος στις ανεβασμένες πιο ψηλά. Αυτό προϋποθέτει μια βολή ακριβείας από το σημείο

εκκίνησης πάνω από μια σειρά ακανθωδών θάμνων που περιβάλλουν το υψίπεδο green. Η 14^η τρύπα, γνωστή ως “foxy”, είναι ένα μεγάλο μήκους 4-par, περίπου 420 μέτρων, και είναι μια από τις πιο απλές και φυσικές τρύπες που περιλαμβάνει ένα θολωτό green του Donald Ross. Το γήπεδο έχει έκταση έξι χιλιομέτρων και το par του είναι 70, η λέσχη διαθέτει εστιατόριο και μπαρ καθώς και μαγαζί με οτιδήποτε αφορά το γκολφ. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να κάνουν κράτηση και μέσω διαδικτύου και το εισιτήριο κυμαίνεται γύρω στις 100 λίρες Αγγλίας, περίπου 118 ευρώ. Το Dornoch Royal Golf Club είναι ανοιχτό στο κοινό ολόκληρη τη χρονιά, από τις 7 μέχρι τις 11 το βράδυ τους μήνες από Μάιο μέχρι Οκτώβριο και μόνο πρωινές ώρες τους υπόλοιπους μήνες.

2.5 TURNBERRY, AILSA GOLF COURSE

Το γήπεδο Ailsa στο θέρετρο Turnberry είναι πιθανότατα ένα από τα πιο γραφικά γήπεδα που φιλοξενούν το πρωτάθλημα του Open. Βρίσκεται σε ένα απόκρημνο ακρωτήριο με θέα το νησί Ailsa Craig και το νησί Arran και έχει την ιδανική τοποθεσία για να παίξει κάποιος γκολφ.

Το γήπεδο του γκολφ Turnberry δημιουργήθηκε το 1902 και ο Willie Fernie πήρε εντολή από την Μαρκησία του Aisla να φτιάξει ένα γήπεδο αρκετά μεγάλο ώστε να μπορούν να διεξάγονται πρωταθλήματα. Λίγο αργότερα, το 1906, άνοιξε και το υπέροχο ξενοδοχείο του Turnberry και εκείνη την εποχή είχε ένα απίστευτο και πρωτοποριακό για τα τότε τούνελ από τον σιδηροδρομικό σταθμό έως το ξενοδοχείο ώστε οι πλούσιοι επισκέπτες του να μη φτάνουν σε αυτό βρεγμένοι και λερωμένοι.

Το Turnberry έφτασε δυο φορές κοντά στο κλείσιμο. Είχε επιταχθεί και στους δυο Παγκόσμιους Πολέμους και είχε χρησιμοποιηθεί σαν αεροπορική βάση. Κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Παγκοσμίου πολέμου πολλές από τις υψίπεδες τρύπες του είχαν ισοπεδωθεί και είχαν γίνει μεγάλοι, τιμμεντένιοι διάδρομοι. Ήταν όμως η επιμονή των προηγούμενων ιδιοκτητών του που κατάφερε να σώσει αυτό το γήπεδο. Η αποστολή να επαναφέρει όλη αυτή την τεράστια τιμμεντένια γη στην προηγούμενη δόξα της ανατέθηκε στον Philip Mackenzie Ross. Ομολογουμένως ήταν ένα πολύ δύσκολο έργο και μια σπουδαία πρόκληση, αλλά το 1951 μετά από δυο χρόνια σκληρής δουλειάς το γήπεδο ξανάνοιξε. Ο Philip Mackenzie Ross έκανε εξαιρετική δουλειά και η μεγαλύτερη ανταπόδοση για τους κόπους του ήταν η διεξαγωγή του πρώτου πρωταθλήματος Open εκεί το 1977.

Το Open του 1977 έγινε ένα κλασικό, τεραστίων διαστάσεων γεγονός εξαιτίας της μάχης μεταξύ του Jack Nicklaus και του Tom Watson. Ο Watson κατάφερε να κερδίσει στο τέλος τον Nicklaus κατά μια βολή στους δυο τελευταίους γύρους. Προκειμένου να τιμηθεί αυτή η μάχη αλλά και η δυο παίχτες η 18^η τρύπα μετονομάστηκε σε "Duel Of The Sun" (Μονομαχία Του Ήλιου). Το 1986 ο Greg Norman έκανε έναν απίστευτο δεύτερο γύρο με πολύ αέρα και δύσκολες καιρικές συνθήκες για το γκολφ. Παρόλο που έκανε αρκετά λάθη στη διάρκεια του παιχνιδιού κατάφερε στο τέλος να κερδίσει με πέντε καθαρά χτυπήματα. Το 1994 το Open επέστρεψε στο Turnberry και το Claret Jug, το τρόπαιο, το πήρε ο Nick Price.

Το γήπεδο Aisla υποβλήθηκε σε αρκετές αλλαγές κάτω από το άγρυπνο μάτι της σχεδιαστικής ομάδας Mackenzie&Ebert για το Open του 2009. Εκτενείς αλλαγές έγιναν στις τρύπες 10, 16 και 17. Το Open του 2009 ήταν πιθανότερα το πιο συναρπαστικό γεγονός στην σύγχρονη ιστορία του αθλήματος. Όλος ο κόσμος παρακολούθησε με κομμένη την ανάσα τον 59χρονο Tom Watson που ήταν μπροστά στο σκορ στον τελευταίο γύρο. Ο Watson χρειαζόταν ένα par-4 στην 72^η τρύπα για να κερδίσει το Open αλλά δυστυχώς δεν τα κατάφερε κι έτσι ο Αμερικάνος Stewart Cink κέρδισε με μεγάλη ευχαρίστηση τον πρώτο του και ομολογουμένως αναπάντεχο τίτλο.

Βασικά η διάταξη του Aisla είναι απλή με τον αέρα να χτυπάει συνήθως την πλάτη του παίχτη. Η έκταση από τις τρύπες 4 ως 11 είναι εντυπωσιακή και το όλο σκηνικό μαγευτικό. Το σημείο εκκίνησης της 9^{ης} τρύπας γεμίζει τον παίχτη με προσμονή καθώς χτυπάει μακριά την μπάλα πάνω από μια τραχιά ακτογραμμή σε ένα τυφλό διάδρομο. Αυτή η χαρακτηριστική τρύπα ονομάζεται “Bruce’s Castle” και καταφέρνει να μεταφέρει τον παίχτη στο παρελθόν, στο διάσημο φάρο και το κατεστραμμένο κάστρο του Bruce. Στη 18^η τρύπα το ξενοδοχείο του Turnberry στέκεται επιβλητικό στο βάθος, παρατηρητής πολλών δραματικών στιγμών που έχουν εξελιχτεί σε αυτή την τρύπα στην διάρκεια των Open.

Turnberry Resort

Το γήπεδο του Turnberry είναι ένα κλασσικό link, με 18 τρύπες, έκταση πάνω από 6.5 χιλιόμετρα και έχει par/70. Εκτός από το υπέροχο ξενοδοχείο, που προσφέρει μεγάλη ποικιλία δωματίων και σουιτών για όλη την οικογένεια, υπάρχουν επίσης το spa, για την ανανέωση και τη θεραπεία των επισκεπτών του, εστιατόριο και μπαρ, μαγαζιά με στιδήποτε αφορά το γκολφ και τον εξοπλισμό του αλλά και την Turnberry Performance

Academy για όποιον επιθυμεί να μάθει ή και να βελτιώσει τις επιδόσεις του στο γκολφ. Το γήπεδο του γκολφ είναι ανοιχτό όλο το χρόνο, παρόλα αυτά κρατήσεις δεν μπορούν να γίνουν μέσω διαδικτύου. Το εισιτήριο εκτός σεζόν στοιχίζει γύρω στις 70 λίρες, περίπου 83 ευρώ, αλλά υπάρχουν διαφορετικές τιμές και προσφορές για τους ενοίκους του ξενοδοχείου.

2.6 CARNOUSTIE GOLF LINKS

Το Carnoustie είναι ένα μεγάλο παραθαλάσσιο φυσικό γήπεδο και ευρέως θεωρείται ως ένα από τα πιο δύσκολα γήπεδα σε Βρετανία και Ιρλανδία. Η πρώτη φορά που παίχτηκε γκολφ σε αυτό το γήπεδο χρονολογείται το 1527. Το 1842 η διάταξη του γηπέδου περιείχε δέκα τρύπες. Δεκαπέντε χρόνια αργότερα το 1857, ο Old Tom Morris το σχεδίασε ως ένα γήπεδο 18 τρυπών. Ο James Braid με τη σειρά του το επέκτεινε το 1926 και από τότε το γήπεδο δεν έχει αλλάξει σχεδόν καθόλου.

Μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για κάποιον που επιθυμεί να επισκεφτεί το Carnoustie για πρώτη φορά είναι βασικά να καταφέρει να βρει το γήπεδο αυτό κάθε αυτό. Δεν υπάρχουν καθόλου ταμπέλες ή σήμανση. Θα πρέπει κάποιος να περάσει ένα στενό τούνελ τρένου και να ελιχθεί μέσω κάποιων θλιβερών κατοικιών για να βρεθεί στο γήπεδο. Αλλά όταν τελικά φτάσει στο σημείο εκκίνησης και αρχίσει να συνειδητοποιεί σταδιακά το βαθμό δυσκολίας που υπάρχει, θα καταλάβει ότι το να φτάσει κανείς στο γήπεδο, έστω και αντίξοα, ήταν το εύκολο κομμάτι της υπόθεσης.

Πολλά έχουν γραφτεί για το Carnoustie Golf Links όλα αυτά τα χρόνια. Οι τελευταίες τρύπες αυτού του γηπέδου, που έχει φιλοξενήσει επτά πρωταθλήματα Open, μπορούν να χαρακτηριστούν εξαιρετικά αδυσώπητες και πολλοί που ασχολούνται επαγγελματικά με το γκολφ θεωρούν ότι οι τελευταίες 9 τρύπες-προς το τέλος του παιχνιδιού δηλαδή-είναι οι καλύτερες που υπάρχουν. Αρκετοί λάτρεις του αθλήματος αυτού μπορεί να θυμούνται τον Jean Van de Veldes να τσαλαβουτάει ξυπόλητος στο μικρό ποτάμι Barry Burn όταν είχε φτάσει στην 18^η τρύπα στο Open του 1999. Κάτι τέτοιο, σαν το πάθημα του Van de Veldes, θα είχε μάλλον κατά νου ο Bernard Darwin όταν έγραψε το 1910 στο βιβλίο του "The Golf Courses Of The British Isles" πόσο τον εκνεύριζε αληθινά εκείνο το ποταμάκι και πως υπήρχε πραγματική αιτιολογία για έναν νευρικό γκόλφερ που σκεφτόταν μόνο το νερό μετά από μια ημέρα παιχνιδιού στο Carnoustie. Ένας παίχτης θα πρέπει να περάσει το λιγότερο πέντε αυτό το ελικοειδές ποτάμι όταν φτάσει στις δυο τελευταίες τρύπες. Σε αυτό το σημείο δεν θα πρέπει να παραληφθεί να αναφερθεί και ο υιός τρόπος τινά του Barry Burn, ο Jockies Burn, ένα μικρό ποταμάκι που είναι εκεί για να πιάσει οποιαδήποτε μπαλιά στο τρίτο green.

Jean Van de Veldes stands in Barry Burn

Επιπρόσθετα με τα ποτάμια το Carnoustie διαθέτει και τρομερές παγίδες άμμου για να αναμετρηθεί κάποιος μαζί τους. Υπάρχει πληθώρα από αυτές και μερικές μάλιστα θεωρούνται ανησυχητικά σπηλαιώδεις. Η 6^η τρύπα με par-5 μετράει σχεδόν 475 μέτρα από τα μεσαία σημεία εκκίνησης του γηπέδου και θεωρείται μια από τις καλύτερες τρύπες του κόσμου. Δυο τρομακτικές παγίδες άμμου βρίσκονται στη μέση του διαδρόμου που οδηγεί προς την τρύπα καθώς και μια τρίτη στη δεξιά πλευρά ώστε να αποθαρρυνθεί η οποιαδήποτε βολή. Έχει ονομαστεί Hogan's Alley προς τιμήν του αξέχαστου Ben Hogan που είχε κερδίσει το Open του 1953 και αποτελεί πραγματικά μια πρόκληση για τους εκάστοτε παίχτες.

Η 15^η, η 16^η και η 17^η θεωρούνται ως τις τρεις καλύτερες τρύπες στον κόσμο. Στη 15^η, επονομαζόμενη και ως "Lucky Slap", ο διάδρομος έχει κλίση από τα αριστερά προς τα δεξιά στο μονοπάτι δυο παγίδων άμμου και στην προσπάθεια να προσεγγίσει κάποια βολή θα πρέπει να αποφευχθεί πρώτα ένα σύμπλεγμα τριών παγίδων άμμου που βρίσκονται στα δεξιά του green. Το πιο δύσκολο par3 στο γκολφ : με τη φορά του ανέμου είναι αρκετά δύσκολο να γίνει, με ανατολικό άνεμο όμως σχεδόν αδύνατο. Η 16^η αποκαλείται Barry Burn και μετράει 224 μέτρα από τα μεσαία σημεία εκκίνησης για τις γυναίκες είναι ένα εύκολο par4 193 μέτρων. Η 17^η, που ονομάζεται Island (Νησί), είναι το απόλυτο αίνιγμα γιατί ο Barry Burns ελίσσεται μπροστά από το σημείο εκκίνησης και μετά τυλίγεται κατά κάποιο τρόπο σα θηλιά κόβοντας το διάδρομο στη μέση. Με τους ανέμους που επικρατούν στην περιοχή είναι πολύ δύσκολο να αποφασίσει κανείς πώς να χειριστεί αυτό το 365 μέτρων par4.

Ο Tiger Woods μετά τη νίκη του στο St Andrews και το Royal Liverpool το 2005 και 2006 αντίστοιχα άρχισε να ψάχνει πιο έντονες συγκινήσεις. Έτσι προσπάθησε να μιμηθεί τον Peter Thomson (1954-1956) και να κερδίσει το τρίτο του πρωτάθλημα Open στη σειρά αλλά ο Padraig Harrington είχε διαφορετική άποψη, κατακτώντας τον πρώτο του μεγάλο τίτλο και κατατάσσοντας τον Tiger Woods στην δωδέκατη θέση του πρωταθλήματος για το 2007 που διεξήχθη στο Carnoustie.

Το Carnoustie δεν είναι το πιο γραφικό γήπεδο γκολφ που υπάρχει. Πολύ σπάνια το μάτι βλέπει θάλασσα αλλά έχει εξαιρετικά μεγάλο βαθμό δυσκολίας, ακόμα και από τα πρώτα σημεία εκκίνησης. Εκτός όμως από την εξυπνάδα και την καλύτερη δυνατή απόδοση από έναν παίχτη καλό θα ήταν επίσης να βοηθάνε και οι καιρικές συνθήκες. Είναι ένα κλασσικό γήπεδο της κατηγορίας των links, 18 τρυπών, με έκταση 6.300 μέτρα και par/sss : 72/75. Υπάρχουν μαγαζιά σε ότι αφορά το γκολφ και ενοικίαση του εξοπλισμού, λέσχες αλλά και το ξενοδοχείο του Carnoustie για την φιλοξενία και την επίσημη των επισκεπτών. Το γήπεδο είναι ανοιχτό όλο το χρόνο και οι επισκέπτες

μπορούν να πάνε από Δευτέρα μέχρι Παρασκευή από τις 9:00-12:20 και από τις 1:30-3:50. Το Σάββατο είναι από τις 2:00 μμ και την Κυριακή από τις 11:30. Κρατήσεις μπορούν να γίνουν και μέσω διαδικτύου και ένας γύρος κοστίζει περίπου 147 λίρες δηλαδή 173 ευρώ για το κυρίως γήπεδο που διεξάγονται και τα πρωταθλήματα ενώ υπάρχει και εισιτήριο οπού επιτρέπει στον παίχτη από ένα γύρο σε τρία μικρότερα γήπεδα σε διάστημα τριών ημερών, στοιχίζει 172 λίρες Αγγλίας, δηλαδή 203 ευρώ, και θεωρείται μια πολύ αξιόλογη προσφορά.

2.7 KINGSBARNNS GOLF LINKS

Από την πρώτη κιόλας ημέρα της λειτουργίας του, το 2000, το Kingsbarns Golf Links κατάφερε να μπει στη λίστα με τα καλύτερα γήπεδα όχι μόνο στην Σκωτία αλλά και παγκοσμίως. Σύμφωνα με τον ιστορικό Bobby Burnet το γήπεδο γκολφ του Kingsbarns

χρονολογείται από το 1793. Υπήρχε τότε ένα γήπεδο εννέα τρυπών που παιζόταν γκολφ σε κάποιο κομμάτι του σημερινού γηπέδου. Κατά τη διάρκεια όμως του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου επιτάχθηκε από τον στρατό καθώς θεωρείτο ότι στην παραλία του Kingsbarns υπήρχε κίνδυνος εισβολής. Έτσι το γήπεδο είχε πρακτικά εξαφανιστεί μέχρι που το ανέλαβε ο αμερικανός αρχιτέκτονας Kyle Phillips στα τέλη του 20^{ου} αιώνα. Ο Kyle Phillips μελέτησε πολλά γήπεδα, συμπεριλαμβανομένου και του Royal Dornoch, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι το τελικό αποτέλεσμα θα δείχνει απολύτως φυσικό. Μαζί με τον συνεργάτη του και κατασκευαστή Mark Parisen δούλεψαν πολύ σκληρά ώστε να πραγματοποιηθεί αυτό το μεγαλεπήβολο σχέδιο. Τα χωματουργικά μηχανήματα τότε ανέλαβαν δράση και μετακίνησαν πάνω από 300.000 τετραγωνικά μέτρα γης προκειμένου να δημιουργηθεί αυτό το σεληνιακού τύπου τοπίο του Kingsbarns.

Το γήπεδο άνοιξε το 2000 ανάμεσα σε εκστατικά χειροκροτήματα: φαίνεται τόσο φυσικό που θα νόμιζε κάποιος ότι βρίσκεται εκεί για πάνω από εκατό χρόνια, ένα πραγματικά απίστευτο κατόρθωμα. Και παρόλο που δεν κρύβει ιδιαίτερη ιστορία πίσω του, όπως τόσα άλλα γήπεδα, και είναι αρκετά καινούριο θεωρείται από τις τελευταίες, ίσως, σπουδαίες περιοχές της Σκωτίας κατάλληλη για την ανάπτυξη ενός φυσικού γηπέδου.

Ένα από τα πιο απολαυστικά στοιχεία του Kingsbarns είναι ότι μπορεί κανείς να δει τη Βόρειο Θάλασσα κυριολεκτικά από όλες τις πλευρές του γηπέδου. Επιπρόσθετα έχει ένα δικό του ποταμάκι το Cambo, το οποίο αποκαλύφθηκε μετά από όλη αυτή τη μετακίνηση της γης. Το έδαφος είναι ιδανικό για γκολφ με κυματιστούς διαδρόμους, λοφίσκους και κοιλάτες. Το γήπεδο διατηρείται πάντα σε άριστη κατάσταση και, αν και το εισιτήριο του δεν θεωρείται και από τα πιο ακριβά σε σχέση με άλλα χαμηλότερου επιπέδου γήπεδα, η τσάντα με τα δωράκια που δίνεται σε κάθε παίχτη στην έναρξη του παιχνιδιού είναι μια όμορφη λεπτομέρεια.

The Cambo burn flows on its way to the North Sea

Το Kingsbarns, που βρίσκεται λιγότερο από δέκα χιλιόμετρα μακριά από το St Andrews, είναι μια σημαντική προσθήκη στα ανυπέβλητα γήπεδα του γκολφ που βρίσκονται στην περιοχή της Σκωτίας. Στα δυο πρώτα κιόλας χρόνια της λειτουργίας του το Kingsbarns πήρε τον τίτλο του *Best New International Course (2000)* από το *Golf Digest*, τον 46^ο Best Course In The World από το περιοδικό *Golf* (2002) και συνδιοργάνωσε το εναρκτήριο Dunhill Links Championship μαζί με το Old Course και το Carnoustie (2001). Αυτή τη στιγμή βρίσκεται 37^ο στην παγκόσμια κατάταξη με τα καλύτερα γήπεδα και 6^ο στην Σκωτία.

Το γήπεδο του Kingsbarns είναι ανοιχτό από τον Απρίλιο μέχρι τον Οκτώβριο, είναι ένα κλασικό link 18 τρυπών, με ra/sss : 72 και έκταση 6.5 χιλιομέτρων. Διαθέτει μπαρ, αποδυτήρια, μαγαζιά για αγορά εξοπλισμού αλλά και για ενοικίαση και υπάρχει, φυσικά, χώρος για εξάσκηση πριν από την πρώτη επαφή με το γήπεδο. Το εισιτήριο κοστίζει 125 λίρες, δηλαδή 148 ευρώ και όπως προαναφέρθηκε είναι μια αρκετά καλή τιμή για ένα γήπεδο τέτοιου βεληνεκούς. Αν υπάρχει κάτι πραγματικά όμορφο όμως σε σχέση με το Kingsbarns Golf Links είναι ότι δεν υπάρχουν λέσχες και αυτό γιατί η διεύθυνση έχει αποφασίσει κάθε επισκέπτη να αντιμετωπίζεται με τον ίδιο σεβασμό και ως ένα επίτιμο μέλος λέσχης κάθε φορά.

2.8 ROYAL TROON (OLD GOLF COURSE)

Το γήπεδο του Troon δημιουργήθηκε το 1878 από μια ομάδα ανθρώπων ενθουσιασμένων με το γκολφ, μετά από μια συνάντησή τους στην τοπική παμπ, και είχε μόνο πέντε τρύπες τότε. Ο George Strath, ο πρωταθλητής του Troon, υπήρξε ο κύριος υπεύθυνος για το σχεδιασμό του γηπέδου. Ο Willie Fernie και ο James Braid αργότερα άλλαξαν την διάταξη του και το επέκτειναν. Το 1923 το Royal Troon Golf Club φιλοξένησε το πρώτο του Open και κατάφερε επιτέλους να φύγει από τη σκιά του γείτονά του, του Prestwick- μέχρι το 1923 το Prestwick είχε ήδη φιλοξενήσει 23 πρωταθλήματα Open.

Ο Bernard Darwin είχε γράψει το 1910 στο βιβλίο του *The Golf Courses of the British Isles*: «το γήπεδο του Troon μπορεί να έχει επισκιαστεί από το διάσημο γείτονα του αλλά παραμένει εξαίσιο και ειδικά από τη στιγμή που επεκτάθηκε. Επιπλέον, έχει μια από τις καλύτερες κοντινές τρύπες που μπορεί να βρει κανείς. Το 1978, στην εκατονταετηρίδα του, το Troon κατοχύρωσε τη Βασιλική προστασία του. Το Royal Troon Golf Club παραμένει η πρώτη αλλά και η μοναδική λέσχη στη Μεγάλη Βρετανία που τις έχει δοθεί βασιλικός τίτλος κάτω από τη μακρά βασιλεία της Ελισάβετ II.

Το Royal Troon είναι ένα κλασσικό γήπεδο κατηγορίας link. Οι πρώτες τρύπες του είναι σχετικά εύκολες με μια σειρά κοντινών par4 να βρίσκονται κατά μήκος του Firth of Clyde. Από αυτά τα αρχικά σημεία δίνεται η δυνατότητα να δει κανείς την απίστευτη

θέα. Σε μια καθαρή μέρα φαίνεται το μακρινό Aisla από τα νότια και από τα δυτικά τα μαγικά βουνά του Arran. Το γήπεδο έχει έκταση περί τα 6.5 χιλιόμετρα αλλά αυτό που μετράει περισσότερο είναι η γραμμή του. Παγίδες άμμου υπάρχουν παντού, η πλειοψηφία των οποίων δεν φαίνεται από τα σημεία εκκίνησης, καθώς και πυκνή βλάστηση και ακανθώδεις θάμνοι που περιμένουν να τιμωρήσουν κάθε άστοχη μπαλιά. Για να διατηρήσει ένας παίχτης το καλό του σκορ πιο σοφό θα ήταν να το κάνει στην εξωτερική μεριά- οι εσωτερικές τρύπες είναι πιο δύσκολες ειδικά με την επικράτηση των βορειοδυτικών ανέμων. Η έκταση των τρυπών από την 7^η έως την 13^η παρέχει μια ενδιαφέρουσα πρόκληση για τον παίχτη.

Η 6^η τρύπα είναι η πιο μακρινή par5 στο Open και η 8^η με par3 η πιο κοντινή, στα 112 μέτρα περίπου. Πήρε την ονομασία της, Postage Stamp, από τον Willie Park όταν αναφέρθηκε σε αυτή σε άρθρο του Golf Illustrated : μια επιφάνεια γηπέδου σε μέγεθος γραμματοσήμου, εννοώντας φυσικά, χάριν υπερβολής, ότι είναι πολύ μικρή. Στο Open του 1973, και σε ηλικία 71 ετών, ο Gene Sarazen κατάφερε να στείλει τη μπάλα σε αυτή την τρύπα κατευθείαν με μια και μοναδική μπαλιά. Την επόμενη μέρα, και στην ίδια πάλι τρύπα, υπερπήδησε την παγίδα άμμου με δυο μόνο χτυπήματα και έβαλε την μπάλα στην τρύπα. Ήταν μια απίστευτη επιστροφή του Sarazen που είχε παίξει και στο πρώτο Open στο Troon το 1923. Η 11^η τρύπα ψηφίστηκε ως η πιο δύσκολη στο Open του 1997- εκτός ορίων και με μια σιδηροδρομική γραμμή να υπάρχει στα δεξιά. Το 2004 το πρωτάθλημα του Open επέστρεψε στο Troon για 8^η φορά. Ήταν ένα συγκλονιστικό τουρνουά με τη μάχη ανάμεσα στον Ernie Els και τον Todd Hamilton να κρατάει αμείωτο το ενδιαφέρον του κοινού και με κερδισμένο τον τελευταίο.

2004 Open Champion Todd Hamilton

Το Royal Troon Golf Club βρίσκεται περίπου 60 χιλιόμετρα δυτικά της Γλασκόβης και είναι ένα τυπικό γήπεδο 18 τρυπών της κατηγορίας link και με par/sss : 71/75. Είναι ένα μεγάλο γήπεδο έκτασης 6.5 χιλιομέτρων και παρέχει στους επισκέπτες του μαγαζί με εξοπλισμό γκολφ, αποδυτήρια, χώρο εξάσκησης αλλά και διδασκαλίας για τους πιο άπειρους παίκτες, ενοικίαση μπαστουινών που στοιχίζει γύρω στα 65 ευρώ για ολόκληρη την ημέρα, μπαρ, εστιατόριο αλλά και την περιβόητη λέσχη φυσικά. Το γήπεδο θα είναι ανοιχτό για το κοινό από τις 21 Απριλίου έως τις 9 Οκτωβρίου του 2014 μόνο τις ημέρες Δευτέρα, Τρίτη και Πέμπτη από τις 9:00-10:30 και από τις 2:30-4:00 μμ, ενώ από τις 15 Σεπτεμβρίου έως τις 9 Οκτωβρίου θα ισχύουν μόνο οι πρωινές ώρες. Η τιμή του εισιτηρίου κυμαίνεται στις 220 λίρες, δηλαδή στα 260 ευρώ περίπου και κρατήσεις μπορούν να γίνουν και μέσω διαδικτύου. Στον ίδιο χώρο υπάρχουν, επίσης, δυο μικρότερα γήπεδα το Portland Course και το Craighend Course και αφορούν κυρίως είτε τους πολύ νέους παίκτες που βρίσκονται στη διαδικασία της εκμάθησης ακόμα είτε τους ηλικιωμένους που στόχο έχουν περισσότερο τη χαλάρωση παρά τον πρωταθλητισμό. Όπως και να έχει στο Troon όλοι μπορούν να βρουν κάτι ενδιαφέρον να κάνουν και για αυτό είναι τόσο δημοφιλές και ανάμεσα στα επτά καλύτερα γήπεδα της Σκωτίας.

2.9 LOCH LOMOND GOLF COURSE

Το να επισκεφτεί κανείς το Loch Lomond αποτελεί σίγουρα μια ρομαντική εμπειρία. Μόλις 30 χιλιόμετρα από τη Γλασκόβη και κάτω από το άγρυπνο βλέμμα του βουνού Ben Lomond βρίσκεται η μεγαλύτερη έκταση νερού στη Μεγάλη Βρετανία, η λίμνη του Lomond. Και κάπου εκεί στα δυτικά των ακτών της βρίσκεται και η πιο ιδιωτική λέσχη γκολφ που υπάρχει στον κόσμο, το Loch Lomond Golf Club.

Το Loch Lomond Golf Club καταλαμβάνει πάνω από 600 στρέμματα προστατευμένης και απομονωμένης γης, ανάμεσα στα βουνά της Σκωτίας και την ιστορική λίμνη. Αυτό το γήπεδο του γκολφ έχει την ιδιαιτερότητα ότι προστατεύει και συντηρεί σπάνια φυτά και ασυνήθιστα είδη δέντρων, 46 στον αριθμό, που υπάρχουν σε αυτόν τον μαγικό υδροβιότοπο. Επίσης, θεωρείται παράδεισος για πάνω από 200 είδη πτηνών, όπως κουκουβάγιες ή νυχτερίδες, που πολύ συχνά χτίζουν τις φωλιές τους εκεί. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε που το Loch Lomond Golf Club είναι το μοναδικό γήπεδο στην Ευρώπη, εκτός από το Valderrama, που έχει βραβευτεί με τον οικολογικό τίτλο του Audubon-αποστολή του Audubon είναι η προστασία και η διατήρηση του οικοσυστήματος.

Το γήπεδο έχει σχεδιαστεί από τον πολύ πετυχημένο Jay Morrish σε συνεργασία με τον αμερικανό Tom Weiskorf, πρώην πρωταθλητή του Open, και άνοιξε το 1993 σε μια πομπώδη τελετή. Ο Weiskorf το περιέγραψε ως το «αιώνιο μνημείο του γκολφ» και ποιος θα μπορούσε να διαφωνήσει μαζί του? Ήδη θεωρείται ένα κλασικό γήπεδο και μακροπρόθεσμα έδρα του Σκωτσέζικου Open. Σύμφωνα με τον Colin Montgomerie , που είναι ο τέταρτος επαγγελματίας παίχτης με τις περισσότερες διακρίσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που το έθεσε πολύ γλαφυρά : σε οποιαδήποτε θέση της παγκόσμιας κατάταξης κι αν βρίσκεται το Loch Lomond Golf Club, θα έπρεπε να είναι ψηλότερα.

Σε μια τόσο όμορφη περιοχή θα ήταν αρκετή και μόνο η θέα για να κερδίσει τις εντυπώσεις αλλά ο Morrish και ο Weiskorf δεν αρκέστηκαν σε αυτό και σχεδίασαν ένα εκπληκτικό γήπεδο που θα μπορούσε πολύ εύκολα να σταθεί περίφημο και από μόνο του, χωρίς όλο αυτό το σκηνικό της φύσης. Κάθε τρύπα, εκτός από τη 2^η και την 4^η που συνδέονται, είναι απομονωμένη από την άλλη. Καμία από τις παγίδες δε βρίσκονται κρυμμένες ή εκτός οπτικού πεδίου από τα σημεία έναρξης ή προσέγγισης και δεν υπάρχουν καθόλου ύπουλα εμπόδια.

Με έκταση 6.5 χιλιόμετρα, από τα αρχικά σημεία εκκίνησης, το Loch Lomond είναι ένα δύσκολο και μεγάλο γήπεδο για έναν μεσαίου επιπέδου παίχτη του γκολφ αλλά είναι λυπηρό που δεν μπορούν όλοι να βιώσουν αυτή την εμπειρία. Εάν κάποιος φανεί ποτέ αρκετά τυχερός ώστε να μπορέσει να παίξει κάποτε γκολφ εκεί, ας μην προσδοκά καλύτερα ότι θα καταφέρει να ξεπεράσει το ρεκόρ των 62 μπαλιών του νοτιοαφρικανού πρωταθλητή Retief Goosen, αλλά ας είναι σίγουρος ότι θα χρειαστεί να χρησιμοποιήσει όλα τα μαστούνια που έχει στην τσάντα του.

Το Loch Lomond Golf Club παρόλο που είναι σχετικά καινούριο κρύβει αρκετή αρχιτεκτονική ιστορία από πίσω του. Το γένος των Colquhoun έχτισε την Έπαυλη του Rossdhu (που σημαίνει Μαύρο Ακρωτήρι κατά κάποιο τρόπο) το 1773, εκεί που βρίσκεται τώρα η λέσχη και διατηρείται σε άριστη κατάσταση. Μέχρι τα τέλη του 1970 ήταν η οικία του Sir Ivar Colquhoun, 8^{ου} Βαρονέτου και της Λαίδης Colquhoun, οι οποίοι και δάνεισαν πολλά έπιπλα και έργα τέχνης στην λέσχη το 1994 εξασφαλίζοντας με αυτό τον τρόπο ότι θα γίνει διατηρητέο μνημείο παρά την ιδιοκτησία του Loch Lomond Golf Club. Και η βασίλισσα όμως της Σκωτίας Mary φαίνεται να έγραφε τα ερωτικά της γράμματα στο κάστρο του Rossdhu, τα συντρίμια του οποίου φαίνονται από την 18^η τρύπα.

Το Loch Lomond Golf Club είναι ένα κλασικό γήπεδο 18 τρυπών, ανήκει στην κατηγορία των πάρκων, με έκταση 6.5 χιλιομέτρων, βρίσκεται πάντα σε άριστη

κατάσταση και έχει par/sss : 71. Διαθέτει μαγαζί με εξοπλισμό γκολφ, χώρο εξάσκησης και διδασκαλίας, αποδυτήρια, δυνατότητα ενοικίασης μπαστουινιών, μπαρ και εστιατόριο. Το μόνο κακό, αν μπορεί κανείς να το πει έτσι, είναι ότι η λέσχη είναι κλειστή και κάποιος μπορεί να παίξει μόνο σαν προσκεκλημένος αλλού μέλους ή αν προσκαλεστεί από την ίδια την λέσχη. Πολιτική της λέσχης είναι να έχει μέλη από όλο τον κόσμο και σκοπός της είναι να φέρει κοντά διαφορετικούς ανθρώπους μέσω του αθλητισμού και της ευγενούς άμιλλας. Για αυτό αν κάποιος φανεί τυχερός να δεχτεί μια τέτοια πρόσκληση καλό θα ήταν να μην την προσπεράσει γιατί σίγουρα η εμπειρία του Lomond θα του μείνει αξέχαστη.

2.10 NORTH BERWICK GOLF CLUB

Το West Links του North Berwick Golf Club είναι πραγματικά ένα πολύ απολαυστικό γήπεδο, που βρίσκεται στο Firth of Forth και έχει απίστευτη θέα τα νησιά Craigleith και Bass Rock. Το νησί Bass Rock είναι σαν ένας μεγάλος ηφαιστειακός βράχος που το υψηλότερο σημείο του φτάνει τα 100 μέτρα περίπου. Το νησάκι αυτό δεν κατοικείται

φυσικά αλλά αποτελεί μια χαρά σπίτι για τα θαλασσοπούλια- το 10% του παγκόσμιου πληθυσμού τους ζει εκεί.

Το West Links είναι ένα γήπεδο από καταβολής του γκολφ. Είναι το 13^ο παλαιότερο γήπεδο, δημιουργήθηκε το 1832, και το τρίτο παλαιότερο γήπεδο στον κόσμο που ακόμα παίζεται γκολφ στους αρχικούς του διαδρόμους. Μόνο το Old Course του St Andrews και το Musselburgh (Old) είναι προγενέστερα του West Links. Ο αρχιτέκτονας αυτού του γηπέδου είναι άγνωστος. Το μόνο γνωστό είναι ότι ξεκίνησε σαν ένα μικρό γήπεδο 6 τρυπών και οι παίχτες του ήταν αναγκασμένοι να παίζουν τρεις γύρους ώστε να συμπληρώνεται το άθροισμα των 18 τρυπών. Το γήπεδο έγινε 18 τρυπών το 1877 και κοντά στην αλλαγή του 19^{ου} αιώνα επεκτάθηκε λίγο παραπάνω και η έκταση του έφτασε λίγο κάτω από τα έξι χιλιόμετρα. Από τότε δεν έχουν αλλάξει και πολύ τα πράγματα σε αυτό το γήπεδο, αν εξαιρέσει κανείς ένα πρόσφατα εγκατεστημένο σύστημα άρδευσης και κάποιες παγίδες άμμου που είτε μετακινήθηκαν είτε άλλαξαν μέγεθος.

Δεν είναι πολύ συνηθισμένο να ευχαριστεί κανείς ένα πολιτικό, στην προκειμένη περίπτωση όμως οι λάτρεις του γκολφ οφείλουν να βγάλουν το καπέλο στον πρώην πρωθυπουργό της Μεγάλης Βρετανίας Arthur J Balfour (1902-1906), του οποίου το περιοδικό Punch έδωσε το παρατσούκλι-λογοπαίγνιο The Golfour εξαιτίας της αγάπης του για το άθλημα. Όντας κάποτε υπεύθυνος για το North Berwick άδραξε όποια ευκαιρία μπορούσε να διαφημίσει το γκολφ. Φημολογείται μάλιστα ότι μια ημέρα, το 1903, βρέθηκε να παίζει μαζί με τον Ομιλητή της Βουλής, τέσσερα μέλη του Κοινοβουλίου, έναν αρχιστράτηγο, δυο Αρχιεπισκόπους της εκκλησίας της Αγγλίας, τρεις επίτιμους καθηγητές και άλλα εξέχοντα μέλη της τότε κοινωνικοπολιτικής ζωής. Σύμφωνα με τον ιστορικό Archie Braid ο Balfour είχε δηλώσει πως : μια ανεκτή μέρα, ένα ανεκτό γήπεδο κι ένας ανεκτός αντίπαλος παρέχουν, ή τουλάχιστον θα έπρεπε να παρέχουν, όλα αυτά που ένας λογικός άνθρωπος θα έπρεπε να αναζητάει στην διασκέδαση του. Με την υπέροχη θέα της θάλασσας να ξετυλίγεται μπροστά του, ο γκόλφερ θα πρέπει να μπορεί να συγχωρεθεί αν θεωρήσει το γκολφ, έστω κι αν πρόκειται για ένα αδιάφορο παιχνίδι, ως το αληθινό και επαρκές τέλος της ανθρώπινης ύπαρξης.

Υπάρχουν δυο λόγοι που καθιστούν το West Links του North Berwick Golf Club ένα τόσο υπέροχο γήπεδο. Ο πρώτος είναι ότι η γη βρίσκεται στο επίπεδο της θάλασσας επιτρέποντας στον παίχτη να απολαύσει τη θέα σε όποιο σημείο του γηπέδου κι αν βρίσκεται και ο δεύτερος ότι έχει μια εξαιρετική συλλογή τρυπών, μεγάλος αριθμός των οποίων έχει αντιγραφεί από άλλα γήπεδα σε ολόκληρο τον κόσμο. Η 13^η τρύπα, με

την ονομασία Pit, είναι ένα κοντινό par4 που προϋποθέτει από τον παίχτη αρκετή φαντασία ώστε να πλησιάσει το green που βρίσκεται σε μια κοιλάτητα πίσω από ένα τοίχο. Από εκείνο το σημείο και προς τα δυτικά φαίνεται και το νησάκι Fidra, ακατοίκητο βεβαίως, που όπως φημολογείται αποτέλεσε έμπνευση για το συγγραφέα Robert Louis Stevenson και το βιβλίο του Treasure Island. Η 14^η τρύπα ονομάζεται Perfection δηλαδή Τελειότητα. Ο μύθος λέει ότι έχει ονομαστεί έτσι επειδή απαιτεί δυο τέλεια χτυπήματα για να προσεγγίσει κάποιος την περιοχή του green. Ίσως όμως αυτός ο τίτλος και να οφείλεται στην εξαιρετική θέα του νησιού Bass Rock. Η 15^η τρύπα είναι μια από τις πιο διάσημες σε όλο τον κόσμο. Ένα par3 έκτασης 173 μέτρων σε ένα απότομα επικλινές green που, σα να μην έφταναν όλα αυτά, έχει μια τεράστια κρυμμένη χαράδρα προς τη δεξιά πλευρά του. Αυτή η τρύπα ονομάζεται Redan (που στη στρατιωτική ορολογία σημαίνει στηθαίο φρούρησης) και έχει αντιγραφτεί πιο πολύ από όλες.

The Redan Hole

Το West Links είναι ένα κλασικό γήπεδο 18 τρυπών, με par/sss: 71/72 ανήκει στην κατηγορία των φυσικών, παραθαλάσσιων γηπέδων και θεωρείται σχετικά μικρό με έκταση 5.9 χιλιομέτρων. Όπως τα περισσότερα γήπεδα διαθέτει και αυτό μαγαζί με όλα τα απαραίτητα για το γκολφ καθώς και ρουχισμό μια και οι περισσότερες λέσχες απαιτούν ένα συγκεκριμένο τύπο ένδυσης από τα μέλη τους, ενοικίαση μπαστουινιών, δυνατότητα διδασκαλίας αλλά και χώρο για εξάσκηση, αποδυτήρια και φυσικά τη λέσχη όπου υπάρχει μπαρ και εστιατόριο. Για τις κυρίες υπάρχει επίσης η λέσχη North Berwick Ladies Club που ιδρύθηκε το 1888 και είναι πλήρως ενσωματωμένη στο North Berwick Golf Club. Το West Links είναι ανοιχτό όλο το χρόνο και οι τιμές, που αλλάζουν ανάλογα με την περίοδο, κυμαίνονται από τις 65 ως τις 106 λίρες ο γύρος, δηλαδή 77

και 106 ευρώ αντίστοιχα ενώ το ολόημερο εισιτήριο κοστίζει 120 λίρες, περίπου 143 ευρώ. Τους χειμερινούς μήνες, Δεκέμβριο μέχρι και Φεβρουάριο, που η προσέλευση είναι πολύ μικρότερη, η τιμή κατεβαίνει ακόμα περισσότερο στις 35 λίρες, δηλαδή στα 41 ευρώ. Οι παίχτες από 12 έως 17 ετών έχουν έκπτωση 50% στις παραπάνω τιμές. Το γήπεδο διατίθεται από Δευτέρα έως Παρασκευή από τις 10:07 μέχρι τις 16:07, το Σάββατο από τις 15:00 μέχρι τις 18:00μμ,την Κυριακή από τις 12:00 μέχρι τις 18:00μμ και οι κρατήσεις μπορούν να γίνουν τηλεφωνικά ή μέσω διαδικτύου.

2.11 ROYAL ABERDEEN GOLF COURSE

Το Royal Aberdeen Golf Club ιδρύθηκε το 1780 και τα πρώτα 35 χρόνια ήταν γνωστό με την ονομασία Society Golfers at Aberdeen, όπου τα μέλη του αποφασίζονταν μέσω ψηφοφορίας. Είναι το 6^ο παλαιότερο γήπεδο στον κόσμο και κανονικά θα έπρεπε να είναι πιο διαδεδομένο από ότι είναι τώρα. Τον πρώτο καιρό τα μέλη του έπαιζαν σε ένα κομμάτι δημόσιας γης ανάμεσα στους ποταμούς Dee και Don. Το 1815, παραμονή της

μάχης του Βατερλό, άλλαξε η ονομασία της λέσχης σε Aberdeen Golf Club και τα μέλη του συνέχιζαν να παίζουν στην κοινή γη του Queens Links όταν, το 1888, αποφάσισαν και μεταφέρθηκαν στην παρούσα έδρα τους, το φυσικό και απομονωμένο γήπεδο του Balgownie που βρίσκεται βόρεια του ποταμού Don. Η λέσχη απέκτησε τον βασιλικό τίτλο της από τον αυτού μεγαλειότατο βασιλιά Edward VII στις 10 Αυγούστου του 1903, παρόλο που ο πρίγκιπας Leopold της είχε χορηγήσει βασιλική προστασία 30 χρόνια νωρίτερα, το 1872.

Το γήπεδο σχεδιάστηκε από το τρίο των Simpson: τα αδέρφια Robert και Archie Simpson και τον εκρηκτικό Tom Simpson. Ο J H Taylor, ο James Braid και πιο πρόσφατα ο Donald Steel έκαναν επίσης κάποιες ανακατασκευές στο γήπεδο. Το Royal Aberdeen είναι ένα κλασσικό, παραθαλάσσιο γήπεδο προς τα έξω και προς τα πίσω, κατά μήκος των ακτών της Βορείου Θάλασσας και για πολλούς θεωρείται ότι έχει τις 9 καλύτερες τρύπες. Το πρώτο σημείο εκκίνησης βρίσκεται ακριβώς κάτω από το παράθυρο της λέσχης και οι διάδρομοι κοιτάζουν προς την θάλασσα. Οι επόμενες 8 τρύπες βρίσκονται παράλληλα της ακτής και διαγράφουν το δρόμο τους ανάμεσα σε υψηλούς αμμόλοφους. Μετά επιστροφή πάλι στη λέσχη με τις 9 εσωτερικές τρύπες να παίζονται σε ψηλότερο έδαφος και να χαρίζουν απλόχερα την υπέροχη θέα της θάλασσας. Κι ενώ οι εξωτερικές τρύπες είναι πραγματικά εξαιρετικές, οι εσωτερικές είναι πιθανότατα πιο δύσκολες καθώς είναι εκτεθειμένες στα στοιχεία της φύσης και συνεπώς δέχονται όλη την ορμή του αέρα. Τα par3 σε αυτό το γήπεδο είναι εξαιρετικά όπως και η τελευταία τρύπα-ένα βάρβαρο par4 365 μέτρων. Ένα καλό χτύπημα από το σημείο εκκίνησης θα καταλήξει σε ένα βαθούλωμα στο διάδρομο, αναγκάζοντας το δεύτερο χτύπημα να είναι μακρινό και να περάσει πάνω από ένα βάλτο για να φτάσει στο υπερυψωμένο green που βρίσκεται ακριβώς μπροστά από τη λέσχη. Τέλος το σήμα κατατεθέν αυτού του γηπέδου είναι σίγουρα η 8^η τρύπα, την οποία προστατεύουν όχι μια όχι δυο αλλά εννέα ολόκληρες παγίδες άμμου. Γενικά, οι συνεχόμενες εναλλαγές του ανέμου, τα πολύ καλά προστατευμένα green αλλά και τα υπέροχα τελειώματα καθιστούν αυτό το γήπεδο μια πραγματική δοκιμασία για πολύ καλούς παίχτες μόνο. Το Royal Aberdeen Golf Club έχει φιλοξενήσει το Senior British Open το 2005, με νικητή τον Tom Watson που κατάφερε να κερδίσει τον Ιρλανδό Des Smyth στα play-off με ξαφνικό θάνατο, και απέσπασε διθυραμβικές κριτικές από όλους τους συμμετέχοντες. Στο ίδιο γήπεδο έχει διεξαχθεί το Boys Amateur Championship αλλά και το Walker Cup TO 2011, όπου η Μεγάλη Βρετανία και η Ιρλανδία κέρδισαν τις ΗΠΑ. Πολλά μέλη της λέσχης του έχουν διακριθεί σε αγώνες διεθνώς, όπως ο Richard Ramsay που είναι ο πρώτος σκωτσέζος, εδώ και έναν αιώνα, που έχει καταφέρει να κερδίσει το αμερικάνικο Amateur Open.

8th Ridge 147 yards

Το Royal Aberdeen Golf Club είναι διάσημο και για άλλα πράγματα εκτός από το γήπεδο του. Το 1783 μια ομάδα εξαιρετικά λεπτολόγων κύριων εισήγαγαν τον κανόνα των πέντε λεπτών- ο χρόνος δηλαδή που δεν θα πρέπει να υπερβαίνει ο παίχτης όταν ψάχνει τη χαμένη μπάλα του. Θα μπορούσε κάποιος να σκεφτεί ότι αυτό είναι μια λογική ιδέα, κι όμως ο κανονισμός αυτός έχει καταφέρει να πονοκεφαλιάσει πολλούς σύγχρονους παίχτες του Aberdeen. Το 1827 τα μέλη της λέσχης αποφάσισαν να φοράνε ένα σακάκι σα στολή την ώρα που έπαιζαν γκολφ. Μια επιτροπή, λοιπόν, ανέλαβε να αποφασίσει για το χρώμα, το κόψιμο, το ύφασμα και άλλες τέτοιες λεπτομέρειες και κατέληξαν σε ένα ανοιχτό πράσινο σακάκι που πιθανότατα φορέθηκε στις 31 Μαρτίου του 1827 σε ένα επίσημο αγώνα για το χρυσό μετάλλιο. Όμως το πράσινο σακάκι δεν έτυχε θερμής υποδοχής κι έτσι το 1828 η επιτροπή αποφάσισε σε ένα κόκκινο σακάκι με μεταλλικά επίχρυσά κουμπιά και ενεπίγραφη την ονομασία της λέσχης καθώς κι ένα σκωτσέζικο γαϊδουράγκαθο ως έμβλημα. Μαζί με το σακάκι υπήρχε κι ένα ψήλο, γκρι καπέλο αλλά λόγω των ανέμων του Aberdeen γρήγορα απορρίφτηκε και τη θέση του πήρε ένα μαύρο, βελούδινο καπέλο, σαφώς πιο χαμηλό. Ένα από τα αυθεντικά σακάκια εκείνης της εποχής εκτίθεται στην είσοδο της λέσχης. Άλλη μια ιδιαιτερότητα του Royal Aberdeen Golf Club ήταν ότι η αποδοχή ενός μέλους γινόταν με ψηφοφορία και όλες οι αιτήσεις μελετούνταν επί τρεις μήνες τουλάχιστον- μια και μοναδική διαφωνία αρκούσε για να απορριφτεί ένα υποψήφιο μέλος. Στη λέσχη διατηρείται

ακόμα η αρχική κάλπη στην οποία ψήφιζαν τα μέλη. Εγγεγραμμένη σε ορείχαλκο είναι η ημερομηνία 1780 όπως και οι λέξεις Yeà και Nay (ναι και όχι δηλαδή) στις τρύπες όπου τα μέλη έριχναν χρωματιστές μπάλες ανάλογα με την προτίμηση τους.

The Red Jacket and the Ballot- Aberdeen

Αυτό το υπέροχο γήπεδο της κατηγορίας των links, 18 τρυπών, με έκταση 6.3 χιλιομέτρων και με par/sss :71/74 φυσικά και δεν υστερεί σε εγκαταστάσεις και παροχές σε σχέση με τα άλλα γήπεδα. Μαγαζί με στιδήποτε αφορά τον εξοπλισμό του γκολφ αλλά και την ένδυση, καθώς ισχύουν αυστηροί ενδυματολογικοί κανόνες στη λέσχη αλλά και στο γήπεδο, δυνατότητα ενοικίασης μπαστουινών όπως και αμαξάκι, χώρο εξάσκησης, μαθήματα από πολύ καλούς δασκάλους, αποδυτήρια αλλά και τη λέσχη που διαθέτει μπαρ κι εστιατόριο με εξαιρετικά μενού. Το γήπεδο δέχεται επισκέπτες Δευτέρα Τέταρτη και Παρασκευή από τις 10:00 μέχρι τις 11:30 και από τις 2:00 μέχρι τις 3:30 και Τρίτη και Πέμπτη από τις 10:04 ως τις 12:00 και από τις 2:00 ως τις 3:30. Το Royal Aberdeen Golf Club είναι ανοιχτό όλο το χρόνο και οι τιμές διαφοροποιούνται ανάλογα με την εποχή. Από 1^η Μαΐου ως 13 Οκτωβρίου η είσοδος

για έναν γύρο στοιχίζει 120 λίρες, δηλαδή 142 ευρώ ενώ το ημερήσιο εισιτήριο είναι στις 170 λίρες, περίπου στα 202 ευρώ. Από τις 17 Οκτωβρίου ως τις 13 Απριλίου το εισιτήριο είναι σαφώς χαμηλότερο στις 60 λίρες, δηλαδή στα 71 ευρώ. Οι παίχτες από 12 ως 17 ετών έχουν 50% έκπτωση και κρατήσεις μπορούν να γίνουν και μέσω διαδικτύου.

Το γκολφ είναι ένα πολύ αγαπητό και δημοφιλές παιχνίδι στη Σκωτία και σαφώς υπάρχουν πολύ περισσότερα γήπεδα από τα δέκα που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Για την ακρίβεια υπάρχουν πάνω από 550 γήπεδα στην περιοχή της Σκωτίας μόνο. Σχεδόν όλα πληρούν τις προδιαγραφές να φιλοξενήσουν κάποιο πρωτάθλημα, έχουν άρτιες εγκαταστάσεις και πιθανότατα, για τεχνικούς λόγους ή μη, αποτελούν αγαπημένο προορισμό πολλών παιχτών. Κάποια από αυτά, εξίσου δημοφιλή με τα περιγραφόμενα, είναι :

- -Gruden Bay
- -Castle Stuart
- -Nairn (Championship)
- -Gleneagles (King's)
- -Western Gales
- -Machrihanish (Championship)
- -Prestwick
- -St Andrews (Castle)
- -Gullane (No 1)
- -Blairgowrie (Rosemount)
- -Dundonald
- -St Andrews (New)
- -Machrie
- -Machrihanish Dunes
- -Gleneagles (Queen's)

- -Danmure
- -Duke's St Andrews
- -Southernness
- -Ladybank
- -Brora
- Montrose (Medal)
- Moray (Old)
- -Spey Valley
- Skibo Castle- Carnegie Club
- -Renaissance Club
- -Archerfield (Fidra)
- -Boat Of Garden
- -Lundin
- -Downfield
- -Dunbar

Φυσικά η λίστα των γηπέδων στην πατρίδα του γκολφ είναι ατελείωτη και σίγουρα κάποιος θα βρει αυτό που θέλει αρκεί να αφιερώσει χρόνο για να ψάξει ανάμεσα σε εκατοντάδες γήπεδα, να μπορέσει να συγκρίνει επίπεδα, παροχές αλλά και τιμές και να καταλήξει σε αυτό που θα κάνει τις διακοπές του πραγματικά αξέχαστες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 ΤΟ ΓΚΟΛΦ ΣΤΟ ΒΕΛΓΙΟ

Σίγουρα όταν κάποιος σκέφτεται το Βέλγιο του περνάνε από το μυαλό πολλά πράγματα όπως οι περίφημες σοκολάτες του, οι μπύρες, οι πατάτες του, οι χαμογελαστοί κάτοικοι του που μιλάνε τρεις επίσημες γλώσσες (γαλλικά, ολλανδικά και γερμανικά), η μάχη στο Βατερλό και άλλα πολλά. Το γκολφ ενδεχομένως να μην είναι ένα από αυτά τα πράγματα. Κι όμως, σύμφωνα με τη Βασιλική Βελγική Ομοσπονδία του Γκολφ (Royal Belgium Golf Federation) υπάρχουν πάνω από 87 λέσχες του γκολφ και περισσότερα από 53,000 αναγνωρισμένα μέλη. Αρκετά από τα γήπεδα του Βελγίου είναι πολύ παλιά, έχοντας δική τους ιστορία και συμβάλλοντας και αυτά στις παραδόσεις του παιχνιδιού. Περίτρανο παράδειγμα των παραπάνω αποτελεί το Royal Golf Course (Old) που ανήκει στα πιο παλαιά γήπεδα της χώρας και εγκαινιάστηκε το 1906 από το βασιλιά Leopold II. Δεν πρέπει σε αυτό το σημείο να παραληφθεί να σημειωθεί ότι το Βέλγιο συνορεύει με την Ολλανδία, μια χώρα που έχει βάλει το λιθαράκι της όσον αφορά την καταγωγή του γκολφ, και προφανώς το επηρέασε αρκετά.

Πολλά από αυτά τα γήπεδα υπάρχουν κοντά στις Βρυξέλλες, πρωτεύουσα του Βελγίου, αλλά και στις ακτές της χώρας. Ανάμεσα τους κρύβονται αληθινά διαμάντια, γήπεδα υψηλών προδιαγραφών και επιδόσεων που αξίζουν να είναι μέσα στα καλύτερα της Ευρώπης. Για αυτούς, τώρα, που απορούν γιατί υπάρχουν τόσα βασιλικά γήπεδα και λέσχες του γκολφ στο Βέλγιο, δεδομένου ότι είναι μια σχετικά μικρή χώρα, η απάντηση είναι απλή. Κάθε λέσχη υιοθετεί αυτόματα το βασιλικό τίτλο όταν συμπληρώνει τα πενήντα χρόνια της λειτουργίας της.

Το γκολφ στο Βέλγιο δεν είναι ένα από τα πιο δημοφιλή αθλήματα που υπάρχουν. Αφορά περισσότερο τους επισκέπτες ή τους κατοίκους του Βελγίου που προέρχονται από άλλες χώρες, και λιγότερο τους Βέλγους αυτούς καθ' εαυτούς, και οι λέσχες του χαίρονται να καλωσορίζουν νέα μέλη από όλο τον κόσμο. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι είναι δημοφιλής προορισμός για γκολφ στους ξένους επιχειρηματίες και διπλωμάτες. Παρόλα αυτά έχει αρχίσει και κερδίζει έδαφος τα τελευταία χρόνια καθώς η δημοτικότητα του αυξάνεται ολοένα και περισσότερο και αν και δε θεωρείται ο

3.2 ROYAL ZOUTE GOLF CLUB

Το βελγικό Royal Zoute Golf Club εντοπίζεται στις ακτές της Βορείου Θάλασσας κοντά στα σύνορα με την Ολλανδία. Βρίσκεται στην καρδιά ενός παραθαλάσσιου θέρετρου, υψηλού επιπέδου, που στα γαλλικά ονομάζεται Knokke le Zoute και στα ολλανδικά Knokke-Heist. Σε αυτό το γήπεδο παίχτηκε πρώτη φορά γκολφ το 1899 σαν ένα παράρτημα του Bruges Golf and Sports Club. Ο Harry Colt επανασχέδιασε το γήπεδο το 1907 και η λέσχη έγινε γνωστή ως Knokke Golf Club το 1909. Ο βασιλικός τίτλος του δόθηκε το 1925 και στην πορεία έγινε γνωστό ως Royal Zoute.

Μετά τον όλεθρο του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου ένας άγγλος, ο αντισυνταγματάρχης Allen, αποκατέστησε τις ζημιές στο γήπεδο και πρόσθεσε και μια δεύτερη διάταξη γνωστή και ως Executive Course, ένα μικρότερο σε έκταση γήπεδο, δηλαδή, σχεδιασμένο για να παίζεται γρηγορότερα. Η οικογένεια των Lippens, επίσης, υπήρξε η κινητήριος δύναμη πίσω από την ανάπτυξη της λέσχης και έκτοτε το Royal Zoute έγινε ένα από τα πιο όμορφα παραθαλάσσια γήπεδα του γκολφ σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Αυτό το διάσημο γήπεδο, επαγγελματικών προδιαγραφών, έχει φαινομενικά τον κλασσικό σχεδιασμό του Harry Colt. Η εμφάνιση όμως του Royal Zoute μπορεί να είναι παραπλανητική. Οι περιοχές του green είναι ευφύεστατες και πολύ έξυπνα προστατευμένες, και ενώ οι διάδρομοι φαίνονται ελκυστικοί και εύκολοι στο παίξιμο υπάρχουν πολλοί λοφίσκοι και περιφέρειες που, όπως και σε πολλά γήπεδα τέτοιου είδους, μπορούν να στείλουν την μπάλα του παίχτη εκεί που δε θα περίμενε με τίποτα.

Ο Nick Faldo, επαγγελματίας παίχτης με πολλές και σημαντικές διακρίσεις στο ενεργητικό του εκ των οποίων και τρία Open, έχει περιγράψει το Royal Zoute σαν ένα κρυμμένο θησαυρό και πολλοί άλλοι καταξιωμένοι παίχτες, όπως ο Henry Cotton και ο Arnold Palmer, έχουν επίσης δηλώσει ενθουσιασμένοι με αυτό το γήπεδο. Αρκετοί παίχτες διάσημοι από το Ryder Cup, ένα πρωτάθλημα που διεξάγεται ανάμεσα σε ευρωπαίους και αμερικανούς, έχουν γνωρίσει σημαντικές επιτυχίες στο Royal Zoute καθώς φιλοξενεί πολύ συχνά το βελγικό Open. Ο Nick Faldo, ο Darren Clarke, ο Miguel Angel Jimenez και ο Lee Westwood έχουν όλοι αναδειχθεί ως νικητές στο γήπεδο αυτό.

Με 9 τρύπες σε σχήμα θηλιάς η καθεμία, το Royal Zoute διαφοροποιείται από την παραδοσιακή διάταξη «προς τα έξω και μετά προς τα πίσω» που έχουν συνήθως τα παραδοσιακά γήπεδα αυτής της εποχής. Χωρίς να υπάρχουν εύκολες τρύπες και με μια φανταστική έκταση από την 5^η ως τη 16^η αυτό το φυσικό γήπεδο ικανοποιεί όχι μόνο τους λάτρεις των παραθαλάσσιων γηπέδων αλλά και αυτούς που προτιμούν την απαλή όψη των δέντρων (φυτεύτηκαν αρκετά μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο) καθώς διακοσμούν έναν αρκετά σημαντικό αριθμό διαδρόμων. Οι φυσικές πτυχές αυτού του γηπέδου είναι η κύριες άμυνες του και η πυκνή βλάστηση που μπορεί να αποβεί δύσκολη για ένα παίχτη. Όταν φυσάει ο άνεμος χρειάζεται ένα μεγάλο εύρος χτυπημάτων αλλά και στρατηγικής ώστε να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό σκορ.

Αυτό που είναι αξιοσημείωτο στο Royal Zoute είναι η ισορροπία ανάμεσα στην άγρια φύση και η προσοχή που δίνεται στους διαδρόμους και στα green. Είναι πάντα περιποιημένα και προσεγμένα, διατηρώντας το γήπεδο σύμφωνα με τις επαγγελματικές προδιαγραφές, όλο το χρόνο. Πολλές περιβαλλοντολογικές οργανώσεις έχουν επιβραβεύσει τη λέσχη για την προσοχή που δείχνει στη συντήρηση της φυσικής χλωρίδας και πανίδας της περιοχής. Κανένα ταξίδι στο Βέλγιο δε θα είναι ποτέ ολοκληρωμένο εάν κάποιος δεν παίξει στο παλαιότερο γήπεδο της χώρας. Ευτυχώς που οι επισκέπτες είναι πάντα καλοδεχόμενοι και ο πρόεδρος της λέσχης, και δήμαρχος της περιοχής φημίζεται για την εγκαρδιότητα του.

Το Royal Zoute ανήκει στην κατηγορία των παραθαλάσσιων φυσικών γηπέδων, 18 τρυπών, με έκταση 6,2 χιλιόμετρα και par 72/maximum handicap: 24. Διαθέτει

αποδυτήρια, χώρο εξάσκησης, δυνατότητα ενοικίασης εξοπλισμού αλλά και buggy (αμαξάκι). Η λέσχη χρησιμοποιείται και σαν ξενοδοχείο, με τιμές που κυμαίνονται από 160 μέχρι 210 ευρώ, και διαθέτει μπαρ, εστιατόριο και αίθουσα συνεδριάσεων. Αυτό όμως που είναι πιο δελεαστικό από όλα είναι εκτός από το κυρίως γήπεδο υπάρχει και το Executive Course, ένα μικρότερο γήπεδο 18 τρυπών με par64/maximum handicap: 36, με μικρά και ύπουλα green που απλά προσθέτει στην απόλαυση. Και τα δυο γήπεδα είναι διαθέσιμα προς τους επισκέπτες όλο το χρόνο με τιμή ολόημερου εισιτηρίου 105 ευρώ για το Royal Zoute και 60 ευρώ για το Executive Course αντίστοιχα. Κρατήσεις γίνονται και μέσω διαδικτύου και οι πελάτες του ξενοδοχείου έχουν έκπτωση 50% στα γήπεδα.

3.3 ROYAL GOLF CLUB DES FAGNES

Πέντε χιλιόμετρα βόρεια της πόλης Spa με τα ιαματικά λουτρά και τις θεραπευτικές τους ιδιότητες βρίσκεται το σημερινό γήπεδο του γκολφ του Royal Golf Club des Fagnes. Σε εκείνο το σημείο παλαιότερα υπήρχε ήδη ένα γήπεδο άνω των εκατό ετών αλλά τη θέση του πήρε το Royal Fagnes που σχεδιάστηκε από τον πομπώδη

αρχιτέκτονα Tom Simpson και το κόστος του υπήρξε εξαιρετικά μεγάλο. Το 1930 το γήπεδο ήταν έτοιμο με τις 9 πρώτες τρύπες του καταμεσής των αμμουδερών θαμνότοπων, εκεί που ήταν δηλαδή και το προηγούμενο γήπεδο, και τις υπόλοιπες 9 να βρίσκονται παρακείμενες σε ένα δάσος γεμάτο πεύκα. Τα εγκαίνια του νέου αυτού γηπέδου συνοδεύτηκαν από ένα επαγγελματικό τουρνουά που προσέλκυσε πολλά διάσημα ονόματα του χώρου. Τότε πολλοί επαγγελματίες παίχτες το παρομοίασαν με τα υπέροχα γήπεδα του δυτικού Λονδίνου κι έτσι απέκτησε το παρατσούκλι Belgian Sunningdale- από το γνωστό γήπεδο της Αγγλίας.

Ο Henry Cotton, που ήταν και ο νικητής του τουρνουά δήλωσε πως ήταν το καλύτερο γήπεδο που είχε δει ποτέ σε ολόκληρη την Ευρώπη και πως σε λίγα χρόνια θα ήταν σίγουρα το νούμερο ένα στην ευρωπαϊκή κατάταξη.

Κάθε τρύπα στο Royal Fagnes έχει δικό της χαρακτήρα και οι δυο θρες παρότι διαφορετικές, η μπροστινή βρίσκεται μέσα στο δάσος και η πίσω στο θαμνότοπο, δημιουργούν το πιο όμορφο γήπεδο 18 τρυπών του Βελγίου. Η 17^η τρύπα, σε σχήμα μπουκαλιού κρασιού, ίσως είναι και η πιο χαρακτηριστική του γηπέδου. Ένα εξωφρενικά κοντινό par4 που περιστοιχίζεται από παγίδες άμμου και πολύ εύκολα μπορεί να καταστρέψει ακόμα και το καλύτερο παιχνίδι.

The 17th hole of the Royal Fagnes

Το 2011 το γήπεδο του Royal Golf Club des Fagnes ανακαινίστηκε ελαφρώς μεταφέροντας τις τρύπες πιο κοντά από ότι ήταν στην αρχική του διάταξη- ειδικά την 5^η τρύπα που πολλοί παίχτες θεωρούσαν ακατόρθωτη- αλλά και διορθώνοντας πολλά κακώς κείμενα που είχαν οι δρόμοι που χρησιμοποιούν τα αμαξάκια. Γενικά όμως είναι ένα γήπεδο που εξαιρετικά προσεγμένο, με διαδρόμους και green πάντα σε άριστη κατάσταση και με την πρώτη επίσκεψη καταλαβαίνει κανείς γιατί θεωρείται το δεύτερο καλύτερο γήπεδο στο Βέλγιο και 28^ο στην ευρωπαϊκή κατάταξη.

Το Royal Fagnes είναι ένα γήπεδο που ανήκει στην κατηγορία των πάρκων, είναι 18 τρυπών, με έκταση 6 χιλιομέτρων και par 72/ maximum handicap: 34. Το γήπεδο διαθέτει μαγαζιά με ότι αφορά το γκολφ, δυνατότητα διδασκαλίας, ενοικίαση μαστουινιών και buggy, αποδυτήρια, χώρο εξάσκησης, τη λέσχη, εστιατόριο και μπαρ. Από Απρίλιο ως Οκτώβριο το εισιτήριο είναι τις Δευτέρες στα 55 ευρώ, τις υπόλοιπες καθημερινές στα 70 ευρώ και τα Σαββατοκύριακα στα 75 ευρώ, αν και τότε οι θέσεις είναι εξαιρετικά περιορισμένες. Κρατήσεις γίνονται και μέσω διαδικτύου.

3.4 ROYAL BELGIUM (OLD)

Το Royal Golf Club De Belgique ή όπως είναι γνωστό Ravenstein βρίσκεται πάνω σε βασιλική γη. Ιδρύθηκε το 1905 σε σχεδιασμό του Seymour Dunn , τον επονομαζόμενο και ως βασιλιά της αρχιτεκτονικής. Αυτός ο υπέροχος άνθρωπος δεν ήταν μόνο εξαιρετικός γκόλφερ και δάσκαλος του, αλλά και αρχιτέκτονας ενός από τα πιο διάσημα γήπεδα του γκολφ παγκοσμίως του Royal Country Down στην Ιρλανδία. Το γήπεδο επανασχεδιάστηκε από τον Tom Simpson το 1928 και αποτελεί ένα από τα πιο σπουδαία γήπεδα της χώρας. Το Ravenstein έχει πάρει το όνομα του από τον πρώτο του ιδιοκτήτη, τον Philippe de Cleves, άρχοντα του Ravenstein. Μέσα σε όλα η ανάμειξη του βασιλιά Leopold II εξασφάλισε ότι τα μεγαλοπρεπή δέντρα, τα οποία διακοσμούν τους διαδρόμους παραπλεύρως, θα είναι τα καλύτερα που υπάρχουν και θα περιλαμβάνουν μια ποικιλία σπάνιων ειδών τα οποία πάρθηκαν από το δεντροκομείο κοντά στο Bois des Caruchins (η Μονή των Καπουτσίνων) που βρίσκεται στην Ουκρανία. Αν και έχουν γίνει κάποιες αλλαγές στον αρχικό σχεδιασμό του Tom Simpson το παλαιό αυτό γήπεδο παραμένει πιστό στις αρχιτεκτονικές του αρχές.

Ο δεύτερης γενιάς βρετανός αρχιτέκτονας Martin Hawtree το 1990 επέβλεψε ένα δεκαετές επανασχεδιασμό και εκσυγχρονισμό του γηπέδου ώστε να αποτελεί μια πραγματική πρόκληση για τους παίκτες. Το 1996 ο βασιλιάς Αλβέρτος II δέχτηκε την πρόταση να είναι πρόεδρος της λέσχης, μια λέσχη που χωρίς αμφιβολία απευθύνεται σε πλούσιους ανθρώπους και που ο τρόπος λειτουργίας της θα έπρεπε να αποτελεί παράδειγμα για τις υπόλοιπες. Η Royal Golf Club de Belgique στεγάζεται σε μια από τις πιο παλιές και όμορφες λέσχες της Ευρώπης, το Chateau de Ravenstein. Αυτή η ιδιαίτερη αγροικία έχει ιστορία που ξεκινάει από το 1460 και το Δούκα της Βουργουνδίας και η πρώτη πέτρα που μπήκε για το χτίσιμο της ήταν από τον Charles Henry Francolet de Terweynt στις 12 Αυγούστου του 1748. Μετά από αρκετές αλλαγές στην ιδιοκτησία η λέσχη αγοράστηκε από το βελγικό κράτος, το 1880, από το βασιλιά Leopold II, που με τη σειρά του το έκανε βασιλική δωρεά το 1903 ώστε να γίνει η επίσημη λέσχη του γηπέδου.

The Royal Golf Club De Belgique

Το 1951, ο Philip Mackenzie Ross, αφού είχε βάλει τις τελευταίες λεπτομέρειες στο υπέροχο γήπεδο του Aisla στο Turnberry, σχεδίασε ένα καινούριο γήπεδο δίπλα στο παλιό του Ravenstein, το New Course, έκτασης 3,8 χιλιομέτρων και 9 τρυπών με par32/handicap limit: 36. Ένα γήπεδο πραγματικά ενδιαφέρον και με αρκετές τεχνικές δυσκολίες που προκαλεί τους παίχτες όλων των επιπέδων.

Το παλαιό γήπεδο του Ravenstein ανήκει στην κατηγορία των πάρκων, έχει έκταση 6 χιλιομέτρων και par72/handicap limit : 20/24, για άντρες και γυναίκες αντίστοιχα. Το γήπεδο διαθέτει μαγαζιά με ότι αφορά το γκολφ, δυνατότητα διδασκαλίας, ενοικίαση μαστουινιών αλλά όχι buggy, αποδυτήρια, χώρο εξάσκησης, τη λέσχη, εστιατόριο και μπαρ. Καθώς η λέσχη είναι σχετικά κλειστή οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να πάνε μόνο τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες, είτε προσκεκλημένοι από ένα άλλο μέλος ή κάνοντας κράτηση. Το εισιτήριο κοστίζει 100 ευρώ και για το παιδικό γκολφ 20 ευρώ. Κρατήσεις μπορούν να γίνουν και μέσω διαδικτύου.

3.5 ROYAL ANTWERP GOLF CLUB

Το Royal Antwerp Golf Club εγκαινιάστηκε το 1888 και είναι η παλαιότερη λέσχη γκολφ του Βελγίου και μια από τις πρώτες σε ολόκληρη την Ευρώπη. Το γήπεδο είχε αρχικά σχεδιαστεί το 1912 από το Willie Park, ξανασχεδιάστηκε το 1930 από τον περιβόητο πλέον Tom Simpson και αποτελεί ένα από τα αρχιτεκτονικά έργα τέχνης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η ιστορία του ξεκίνησε όταν κάποιοι Άγγλοι του 16^{ου} αιώνα, που ζούσαν στο Flanders, άρχισαν να βαριούνται χωρίς το αρχαίο άθλημα τους και μαζεύτηκαν για να κάνουν κάτι γι αυτό. Σήμερα στην είσοδο του Royal Antwerp Golf Club υπάρχει χειρόγραφη η πρώτη τους συνάντηση και βρίσκεται σε περίοπτη θέση. Το παρελθόν αυτής της λέσχης περιπλέκεται αρκετά και με την ιστορία της χώρας: κατά τη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου οι Γερμανοί την κατέλαβαν και φύτεψαν καλαμπόκι στο 14^ο διάδρομο. Η δεξιά πλευρά της 4^{ης} τρύπας είχε τότε χτυπηθεί από ένα βλήμα του πυροβολικού στη μάχη για την απελευθέρωση του Antwerp, το Σεπτέμβριο του 1944, και η λέσχη εις ένδειξη ευγνωμοσύνης προς τους απελευθερωτές παραχώρησε ελεύθερη είσοδο στους στρατιωτικούς της συμμαχίας για τον επόμενο χρόνο.

Το Royal Antwerp αρχικά είχε χτιστεί σε στρατιωτικό έδαφος και αργότερα, το 1912, μετακόμισε στην τωρινή του τοποθεσία, στο Karellen, είκοσι λεπτά βόρεια του πλούσιου αρχιτεκτονικά και ιστορικά λιμανιού. Παρόλο που το γήπεδο φιλοξένησε το 2006 το ερασιτεχνικό πρωτάθλημα του *Belgian National Stroke Play* δε χρησιμοποιείται πλέον για διεθνή γεγονότα γιατί, εκτός άλλων πλείστων λόγων, τα par5 του είναι πολύ κοντινά (κυμαίνονται από 420-480 μέτρα) για το σύγχρονο παιχνίδι.

Πολλοί γκόλφερ, πάντως, βρίσκουν αυτό το γήπεδο αρκετά ενδιαφέρον και γοητευτικό καθώς ο Tom Simpson, που το ανασχεδίασε, ήταν γνωστός υπέρμαχος του dogleg- έτσι χαρακτηρίζεται η περιοχή της τρύπας που αλλάζει κατεύθυνση σε ένα συγκεκριμένο σημείο σχηματίζοντας γωνία, άλλοτε μικρότερη και άλλοτε μεγαλύτερη. Ο ίδιος δημιούργησε και μια εντυπωσιακή συλλογή τρυπών που ανοίγουν το δρόμο ανάμεσα σε διαδρόμους πεύκων και ασημένιων σημύδων. Πολλά από τα par4 του γηπέδου απαιτούν σωστά χτυπήματα τη στιγμή της εκκίνησης καθώς και μπαστούνια ακριβείας για τα μικρά green, που έχουν στρατηγικά τοποθετημένες παγίδες άμμου γύρω τους. Το Royal Antwerp μπορεί στην αρχή να φαίνεται σαν ένα εύκολο γήπεδο, τουλάχιστον πιο εύκολο στο παίξιμο του από το Sunningdale, το Wentworth και άλλα παρεμφερή γήπεδα, αλλά τα πρώτα κιάλας μέτρα αρκούν για να καταλάβει κανείς τη δυσκολία του. Η ομαλότητα του εδάφους του απαιτεί την καλή κρίση της απόστασης και η ασυνήθιστη παράταξη των 6, 2 χιλιομέτρων του γηπέδου καθιστά το αυστηρό par73 δύσκολο ακόμα και για έναν καλό παίχτη. Όλα αυτά τα παραπάνω δημιουργούν ένα ενδιαφέρον σε μια γη κατά τα άλλα τόσο επίπεδη. Και ανάλογα με την εποχή το έδαφος μπορεί να λάμπει από τα ανθισμένα ροδόδεντρα και το άρωμα των πεύκων να είναι μεθυστικό. Οι θάμνοι με τα μοβ λουλούδια που διακοσμούσαν τους διαδρόμους είχαν αφαιρεθεί πριν κάποια χρόνια αλλά τώρα τους επανέφεραν συντελώντας στη διαχρονική γοητεία αυτού του γηπέδου.

Άλλο ένα αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό του Royal Antwerp Golf Club είναι ότι παρόλο που βρίσκεται σε μια περιοχή του Βελγίου όπου η κύρια γλώσσα είναι τα ολλανδικά, η λέσχη χρησιμοποιεί ακόμα τα γαλλικά διατηρώντας έτσι μια παράδοση που υπάρχει από το 1900 και αντικατοπτρίζει την αριστοκρατική καταγωγή των αρχικών μελών της. Σήμερα οι συνομιλίες στα γαλλικά δε θεωρούνται πολιτικά ορθές στο Flanders, κι αυτό παραδόξως προσδίδει έναν αέρα αγνότητας στη λέσχη.

Το Royal Antwerp είναι ένα κλασσικό γήπεδο που ανήκει στην κατηγορία των πάρκων, έχει έκταση 6,2 χιλιομέτρων, είναι 18 τρυπών και έχει par73/handicap: 28. Στον ίδιο χώρο βρίσκεται και η λέσχη που διαθέτει μπαρ, εστιατόριο, αποδυτήρια και μαγαζιά σχετικά με το γκολφ και τον εξοπλισμό του. Το γήπεδο είναι μεν ανοιχτό όλο το χρόνο αλλά καθώς πρόκειται για μια αρκετά κλειστή λέσχη το κοινό μπορεί να το απολαύσει μόνο Σαββατοκύριακα και αργίες, εκτός αν παρ ελπίδα προσκληθεί από κάποιο άλλο μέλος. Το εισιτήριο κοστίζει 95 ευρώ τα Σαββατοκύριακα και 85 ευρώ τις καθημερινές και κρατήσεις μπορούν να γίνουν τηλεφωνικώς ή μέσω διαδικτύου.

3.6 LIMBURG GOLF AND COUNTRY CLUB

Στις αρχές του 1960 ένας αριθμός επιφανών οικογενειών που κατοικούσαν στο Limburg συστήθηκαν πρώτη φορά με το γκολφ και άρχισαν να εξασκούν τακτικά αυτό το άθλημα στο Royal Golf Club de Saint Tillman στη Λιέγη. Αλλά με το πέρασμα των χρόνων και όσο αυξάνονταν οι λάτρεις του γκολφ στην περιοχή το όνειρο για τη δημιουργία γηπέδου, εκεί κοντά, άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά. Με πρωτοβουλία του δυναμικού ιδρυτή-προέδρου, Jean Boes, επισυνάφτηκε η συμφωνία με το δήμου του Houthalen κι έτσι το πρώτο γήπεδο του γκολφ με όλες τις αναγκαίες εγκαταστάσεις θα χτιζόταν σε μια πανέμορφη έκταση 65 εκταρίων, στο φυσικό καταφύγιο του Campine. Τα ιδρυτικά μέλη ήρθαν σε επαφή με το διάσημο βρετανό αρχιτέκτονα Fred Hawtree που σχεδίασε ένα πολύ ενδιαφέρον γήπεδο, κατά το ήμισυ στους θαμνότοπους και τους αμμόλοφους και κατά το ήμισυ μέσα στη δασική περιοχή, χωρίζοντας το γήπεδο σε δυο σετ των 9 τρυπών, σε σχήμα θηλιάς, που επιστρέφει καθεμία πίσω στη λέσχη. Οι περισσότερες τρύπες στο Limburg έχουν το σχήμα dogleg και αυτό συμβάλλει στην άνθηση του σκεπτόμενου γκόλφερ καθώς θα προετοιμάζει τη στρατηγική του μέσα στο γήπεδο. Επίσης η παλαιομοδίτικη πινελιά του κοντινού par4 στην 8^η και στην 10^η τρύπα προσδίδουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον εκάστοτε παίχτη. Ο μη κερδοσκοπικός συνεταιρισμός του Limburg Golf and Country Club ιδρύθηκε το 1966. Το αρχικό γήπεδο 9 τρυπών χτίστηκε το 1967 και εγκαινιάστηκε τον Απρίλιο του 1968. Το 1970 προστέθηκαν άλλες 7 τρύπες και οι δυο τελευταίες τρύπες ολοκληρώθηκαν το 1972. Το γήπεδο των 18 τρυπών ήταν επιτέλους έτοιμο για παίξιμο.

Σύντομα το γήπεδο του Limburg απέκτησε μεγάλη φήμη σαν ένα εξαιρετικό μέρος για τη διεξαγωγή τουρνουά, το οποίο μπορούσε να χρησιμοποιηθεί χειμώνα- καλοκαίρι, ακόμα και με βροχή, χάρη στην ποιότητα του εδάφους του που δεν πλημμυρίζει ποτέ και στις ιδανικές συνθήκες παιχνιδιού. Τα οικονομικά της λέσχης βελτιώθηκαν χάρη στα πολλά νέα μέλη και τους επισκέπτες. Το ετήσιο πλεόνασμα χρησιμοποιούνταν για τη εξέλιξη του γηπέδου, της λέσχης και των χώρων εξάσκησης. Με το πέρασμα των χρόνων το Limburg απέκτησε ακόμα περισσότερη φήμη, όσον αφορά το γήπεδο, ανάμεσα στους επαγγελματίες, τους κορυφαίους παίχτες, τα μέλη που έπαιζαν γκολφ για αναψυχή και τους επισκέπτες χάρη στις σημαντικές προσπάθειες για τη βελτίωση των εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων και κρίσιμων εργασιών στο γήπεδο τα τελευταία χρόνια. Το 2007-2008 όλη αυτή η σκληρή προσπάθεια απέδωσε καρπούς και το Limburg Golf and Country Club ψηφίστηκε ως το καλύτερο γήπεδο και νούμερο ένα του Βελγίου σε ένα μεγάλο, διεθνές δημοψήφισμα. Την άνοιξη του 2012 κορυφαίοι παίχτες του γκολφ καθώς και εξέχουσες προσωπικότητες του χώρου εξέφρασαν την εκτίμησή τους για αυτό το γήπεδο και το ανέδειξαν ξανά σε νούμερο ένα. Αυτό το άρτιο αποτέλεσμα είναι εξαιτίας της ανιδιοτελούς αφοσίωσης των μελών του συμβουλίου

εδώ και δεκαετίες, της υπέροχης ομάδας και των απίστευτων προσπαθειών του προσωπικού. Η λέσχη έχει καταφέρει να διατηρήσει αυτή την οικογενειακή ατμόσφαιρα, η οποία είναι κυρίαρχη στο να εγγυηθεί τις αξίες αυτές που είναι μοναδικές στο γκολφ : η εξάσκηση ενός συναρπαστικού υπαίθριου παιχνιδιού, ανεξαρτήτως ηλικίας, μέσα σε ένα φιλικό και αθλητικό πνεύμα, με σεβασμό στις παραδόσεις, και κυρίως στην παράδοση του γκολφ.

Επιπρόσθετα με πολλά τουρνουά και φιλικούς αγώνες που έχουν διεξαχθεί στο Limburg η λέσχη έχει κερδίσει τη φήμη, επίσης, του διοργανωτή μεγάλων βελγικών ή ευρωπαϊκών αγώνων. Το πρώτο Omnium of Belgium, το πιο σημαντικό τουρνουά της χώρας, έγινε στο Limburg με νικητή τον αμερικάνο Bob Wynn το 1977. Έκτοτε πολλά ακόμα Omnium διοργανώθηκαν εκεί και με το πέρασ του χρόνου έγινε το αγαπημένο γήπεδο αυτού του τουρνουά με απίστευτα σκορ, υψηλές επιδόσεις και κάποια σπουδαία κατορθώματα από τους παίχτες. Το 2006 το Limburg Golf and Country Club οργάνωσε το πρώτο Telenet Trophy European Challenge Tour και ο Φιλανδός Toni Karjalainen πήγε σπίτι του με το τρόπαιο αφού αγωνίστηκε κάτω από πολύ αντίξοες καιρικές συνθήκες. Το 2008 το τρόπαιο το κέρδισε ο βρετανός David Horsey ενώ το 2012 νικητής ήταν ο ιταλός Marco Crespi. Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι το Telenet Trophy European Challenge Tour είναι το δεύτερο σημαντικότερο πρωτάθλημα στη χώρα μετά το βελγικό Open.

Το γήπεδο του Limburg θα μπορούσε κανείς να πει ότι είναι δημόσιο. Είναι ένα κλασσικό γήπεδο 18 τρυπών, έχει έκταση 6,1 χιλιομέτρων και par72. Το γήπεδο διαθέτει μαγαζιά με ότι αφορά το γκολφ, δυνατότητα διδασκαλίας, ενοικίαση μπάστων και buggy, αποδυτήρια, χώρο εξάσκησης, τη λέσχη, εστιατόριο και μπαρ. Η τιμή του εισιτηρίου την ,καλοκαιρινή περίοδο, τις καθημερινές είναι στα 70 ευρώ ενώ τα Σαββατοκύριακα στα 80 ευρώ και αντίστοιχα 30 και 40 ευρώ για το χειμώνα. Κρατήσεις γίνονται τηλεφωνικώς ή μέσω διαδικτύου. Το γήπεδο είναι όλο το χρόνο ανοιχτό.

3.7 ROYAL WATERLOO (LA MARACHE)

Το Royal Waterloo Golf Club ιδρύθηκε το 1923 όταν το γκολφ ακόμα παιζόταν στο Rhode-Saint-Genesee. Στις 18 Δεκεμβρίου του 1946 αυτή η λέσχη συμμετείχε στην ίδρυση της Βασιλικής Βελγικής Ομοσπονδίας Γκολφ μαζί με το Royal Golf Club de Belgique, το Royal Antwerp Golf Club, το Golf Club de Sart-Tilman, το Royal Golf Club les Buttes Blanches, το Royal Golf Club du Hainaut, το Royal Golf Salt & Club Tennis και το Royal Golf Club de Fagnes. Το 1960 το Royal Waterloo Golf Club μεταφέρθηκε στο Lasne, ακριβώς στο επίκεντρο της ιστορικής μάχης του Βατερλό.

Το La Marache ήταν το πρώτο γήπεδο που χτίστηκε στο Royal Waterloo. Αργότερα ο Fred Hawtree, που είχε αρχικά σχεδιάσει το γήπεδο, σχεδίασε άλλα δυο ξεχωριστά γήπεδα 9 τρυπών. Το La Marache πάντως είναι το πιο καθιερωμένο και αγαπητό γήπεδο καθώς το μισό βρίσκεται μέσα στο δάσος που κυριαρχεί την περιοχή του Βατερλό και το άλλο μισό σε πολύ ανοιχτό χώρο.

Το Royal Waterloo με την πάροδο των χρόνων συνέχισε να εξελίσσεται και να βελτιώνεται και σήμερα μπορεί να περηφανεύεται για τις 45 τρύπες του: το 18 τρυπών γήπεδο του La Marache, το 18 τρυπών γήπεδο του Le Lion, που πήρε το όνομα του από το μνημείο με το λιοντάρι, και το 9 τρυπών του Les Bois-Hero's που βρίσκεται σε λοφώδη έκταση. Αυτό το μικρότερο γήπεδο αποτελεί και μια από τις πρώτες προσπάθειες του Martin Hawtree σε σχέση με την αρχιτεκτονική των γηπέδων του γκολφ, όταν είχε επισκεφτεί πρώτη φορά την περιοχή, όντας παιδί, μαζί με τον πατέρα του. Το 2003 επανασχέδιασε και τα 9 green του Les Bois-Hero's και πλέον αυτό το γήπεδο των 32par αποτελεί μοναδική εμπειρία για αρχάριους παίκτες και μη. Ο ίδιος ο Martin, το 2007, έκανε εκτενείς εργασίες στο γήπεδο του La Marache, βελτιώνοντας κι εκεί τα green, και καθιστώντας το απολαυστικό για παίξιμό.

Το La Marache ίσως δεν έχει αναγνωριστεί ακόμα όσο θα του άξιζε. Είναι ένα από τα πιο όμορφα σχέδια του Hawtree και βρίσκεται σε ένα υπέροχο φυσικό περιβάλλον. Το Royal Waterloo απέχει μόνο 25 λεπτά με το αυτοκίνητο από τις Βρυξέλλες και δεν είναι μόνο εύκολα προσβάσιμο αλλά και μια αληθινή πρόκληση για τους γκόλφερ. Έχει φιλοξενήσει πολλές φορές το βελγικό Open με τον Per- Ulrik Johansson, τον Gordon J

Brand και τον Eamonn Darcy να φεύγουν νικητές από εκεί. Έχει φιλοξενήσει επίσης το Godiva International Ladies Open, το Telenet Trophy, το European Senior Ladies Team Championship, το Perrier European Pro-Am αλλά και πολλούς διάσημους παίχτες όπως ο Nick Faldo, ο Gary Player, ο Arnold Palmer, ο Jose Maria Olazabal και ο Severiano Ballestros.

Το γήπεδο του La Marache ανήκει στην κατηγορία των πάρκων, έχει έκταση 6,2 χιλιομέτρων, 18 τρύπες και par72/maximum handicap :28 όπως και το γήπεδο του Le Lion, ενώ το Les Bois-Hero's έχει par32/maximum handicap :36 και έκταση μόλις 2,1 χιλιομέτρων. Το γήπεδο διαθέτει μαγαζιά με ότι αφορά το γκολφ, δυνατότητα διδασκαλίας, ενοικίαση μπαστουινών και buggy, αποδυτήρια, χώρο εξάσκησης, τη λέσχη, εστιατόριο και μπαρ. Η τιμή του εισιτηρίου κυμαίνεται από 105 ως 125 ευρώ ανάλογα με τη μέρα και κρατήσεις γίνονται τηλεφωνικώς ή μέσω διαδικτύου.

3.8 ROYAL HAINAUT (BRUYERES & QUESNOY)

Αν οι πρόγονοι των πριγκίπων του Croix μπορούσαν να δουν αυτή την έκταση των 27 τρυπών- άλλωστε στα εδάφη τους βρίσκεται το Royal Hainaut Golf Club- είναι πολύ

πιθανό να τη συμπεριλάμβαναν στις διάσημες συλλογές τους από μεσαιωνικούς πίνακες που απεικονίζουν πόλεις και χωριά των περιοχών του Flanders και του Hainaut. Το δάσος του Bois de Ghlin που βρίσκεται στο οροπέδιο του Erbisoeul παρόλο που σε δυο περιπτώσεις οι ιστορικές αναταράξεις οδήγησαν στην καταστροφή του ή το λιγότερο στην απόλυτη αλλοίωση του (στρατόπεδα συγκέντρωσης αιχμαλώτων πολέμου, πεδία μάχης κ.α.) δεν έχει χάσει τίποτα από την υπεροχή του. Λίγα μόνο χιλιόμετρα από το Mons συνθέτει ένα μαγευτικό σκηνικό για το 18 τρυπών γήπεδο του γκολφ του Royal Hainaut Golf Club , το Les Bruyeres και το Le Quesnoy καθώς και για το 9 τρυπών γήπεδο το Les Etangs. Αρχιτέκτονας των γηπέδων Les Bruyeres και Le Quesnoy ήταν ο βρετανός Tom Simpson, που έχει πιστωθεί τη δημιουργία αρκετών βελγικών γηπέδων κατά τη διάρκεια μιας γόνιμης περιόδου για το γκολφ το 1930, συμπεριλαμβανομένης και της βασιλικής τριάδας των Antwerp, Fagnes και Sart Tilman. Σε αυτό του το έργο ο Tom Simpson βοηθήθηκε στον αρχικό σχεδιασμό του γηπέδου 18 τρυπών από τον Charles Warren, ο οποίος ήταν πρώτος επαγγελματίας παίχτης του Royal Zoute, και το 1933 έγινε πραγματικότητα. Επί της ουσίας πρόκειται για δυο γήπεδα 9 τρυπών το καθένα σε σχηματισμό θηλιάς αλλά παίζεται σαν ένα. Το τρίτο γήπεδο, το Les Etangs, σχεδιάστηκε το 1990 από τον Martin Hawtree. Είναι αρκετά πιο μεγάλο και το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του είναι ότι οι τρύπες του είναι τόσο απομακρυσμένες η μια από την άλλη, σε μια έκταση που άνετα θα μπορούσε να χωρέσει άλλες 9 τρύπες.

Παρόλο που η διακόσμηση των γηπέδων είναι ίδια, ευχάριστη στο μάτι και καταπραυντική για την ψυχή, ο σχεδιασμός τους είναι λίγο διαφορετικός και το σύνολο τους δημιουργεί ένα φυσικό μείγμα που είναι κατάλληλο για όλους τους παίχτες, ανεξάρτητα με το επίπεδο τους. Το Les Bruyeres και το Le Quesnoy είναι επίπεδα γήπεδα αλλά τα green τους, που είναι πολύ καλά προστατευμένα, και οι διάδρομοι τους, που δεν έχουν πολύ μεγάλο εύρος και τα πολλά δέντρα που βρίσκονται γύρω τους αποτελούν από μόνα τους ένα φυσικό εμπόδιο, απαιτούν ακρίβεια στα χτυπήματα. Μια από τις πιο ενδιαφέρουσες τρύπες στο γήπεδο του Les Bruyeres είναι η 3^η, που έχει έκταση 379 μέτρων και κάνει γωνία σχεδόν αμέσως από το σημείο εκκίνησης προς το green και απαιτούνται δυο πολύ δύσκολα χτυπήματα για να επιτευχθεί. Στο έτερο γήπεδο, το Le Quesnoy, η τρύπα-κόλαφος είναι η 7^η, ένα κοντινό par4 310 μέτρων, όπου ο διάδρομος κάνει ορθή γωνία από την αρχική γραμμή παιχνιδιού της τρύπας.

Και τα τρία γήπεδα ανήκουν στην κατηγορία των πάρκων, έχουν από 9 τρύπες το καθένα και έχουν par36. Το Les Bruyeres έχει έκταση 3,1 χιλιομέτρων, το Le Quesnoy έχει έκταση 2,8 και το Les Etangs 3,2 χιλιομέτρων. Ανάμεσα σε αυτά που προσφέρει είναι το μαγαζί με ότι αφορά το γκολφ, ένδυση και εξοπλισμό, αποδυτήρια, δυνατότητα ενοικίασης μαστουινών και buggy, μαθήματα γκολφ ατομικά ή σε

ομάδες, τη λέσχη που έχει μπαρ και εστιατόριο και χώρο εξάσκησης. Τα γήπεδα είναι ανοιχτά όλο το χρόνο και η τιμή του εισιτηρίου τους τις καθημερινές είναι στα 65 ευρώ ενώ τα Σαββατοκύριακα είναι στα 80 ευρώ. Κρατήσεις μπορούν να γίνουν τηλεφωνικά ή μέσω διαδικτύου.

3.9 ROYAL OSTEND GOLF CLUB

Στα τέλη του 19^{ου} αιώνα ο βασιλιάς Leopold II αποφάσισε να κάνει την πόλη του Ostend πιο ελκυστική στους βρετανούς τουρίστες χτίζοντας ένα γήπεδο του γκολφ σύμφωνα με τα δεδομένα που ίσχυαν στους αγγλοσάξονες. Το γήπεδο, που εγκαινιάστηκε την 1^η Ιουλίου του 1903, σχεδιάστηκε από το Seymour Dunn- συγγενή της διάσημης οικογένειας γκόλφερ Dunn του Musselbergh- και βρίσκεται σε μια στενή λωρίδα αμμώδους γης στη Βόρειο Θάλασσα, κοντά στο De Haan.

Κατά τη διάρκεια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου το γήπεδο γκολφ του Ostend αλλά και η λέσχη του καταστράφηκαν ολοσχερώς κι έπρεπε να ξαναχτιστούν. Το ίδιο συνέβη ξανά και κατά τη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Το Royal Ostend Golf Club όμως σαν τον φοίνικα ξαναγεννήθηκε μέσα από τις στάχτες του και, αφού

επισκευάστηκε, στις 7 Ιουλίου του 1948 εγκαινιάστηκε ξανά. Από το 1950 η βασιλική οικογένεια του Βελγίου συνήθιζε να πηγαίνει πολύ συχνά σε αυτό το γήπεδο για να παίξει, και περισσότερο ο βασιλιάς Leopold II.

Τη δεκαετία του 1990 το Royal Ostend ανακαινίστηκε από το διάσημο αρχιτέκτονα των γηπέδων Martin Hawtree ώστε να μπορεί να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του σύγχρονου γκολφ, δείχνοντας όμως σεβασμό και διατηρώντας παράλληλα τον αρχικό του σχεδιασμό. Αυτή η μινιμαλιστική του προσέγγιση εξασφάλισε ότι αυτό το όμορφο, φυσικό γήπεδο θα είναι εξίσου καλό για παιχνίδι όπως ήταν και πριν από εκατό χρόνια. Παράλληλα με το γήπεδο, την ίδια δεκαετία, ανακαινίστηκε και η λέσχη αποκτώντας περισσότερο αγγλικό στυλ και αέρα.

The Royal Ostend Golf Club

Το 2006 έγινε ακόμα μια αναβάθμιση στο γήπεδο όταν πέντε από τα green (στις τρύπες 7,8,10,16 και 17) αντικαταστάθηκαν ως ένα μέρος της ανακαίνισης που συνεχίστηκε για πολύ καιρό μετέπειτα. Στο Royal Ostend υπάρχουν τρεις bogey τρύπες, κάτι που είναι εξαιρετικά σπάνιο, και πολλοί θεωρούν την 8^η (132 μέτρα) την καλύτερη από όλες.

Παίζεται σε ένα υπερυψωμένο σημείο εκκίνησης πάνω σε έναν αμμόλοφο που καταλήγει σε ένα ωοειδές και κατηφορικό green που έχει τρεις προστατευτικές παγίδες άμμου έτοιμες να πιάσουν το κάθε άστοχο χτύπημα. Και μπορεί στον οδηγό χτυπημάτων να παρουσιάζεται σαν μια από τις πιο εύκολες τρύπες του γηπέδου όταν όμως φυσάει στην περιοχή, κάτι που συμβαίνει αρκετά συχνά, μπορεί κάποιος να θεωρήσει τα τρία χτυπήματα ένα πολύ καλό σκορ.

Κάθε χρόνο στο Royal Ostend διεξάγεται τουλάχιστον ένα σημαντικό πρωτάθλημα, από την άνοιξη ως το φθινόπωρο, με πάνω από σαράντα χορηγούς. Μετά από παραπάνω από εκατό χρόνια λειτουργίας το Royal Ostend Golf Club μπορεί να περηφανεύεται ότι διατηρεί τον παραδοσιακό χαρακτήρα ενός παραθαλάσσιου γηπέδου για τα 700 μέλη του και παράλληλα να είναι σύμφωνο με όλες τις οικολογικές απαιτήσεις. Όταν το Ostend απέκτησε έναν ευρωπαϊκό τίτλο προστασίας εξαιτίας του σπανίου οικοσυστήματος του η λέσχη υιοθέτησε μια πιο περιβαλλοντική στρατηγική θέλοντας να αποδείξει ότι η φύση και το γκολφ συνάδουν απόλυτα.

Το Royal Ostend είναι ένα κλασσικό γήπεδο κατηγορίας link, 18 τρυπών, με έκταση 5,5 χιλιομέτρων και par72/maximum handicap :36. Το γήπεδο διαθέτει μαγαζιά με ότι αφορά το γκολφ, δυνατότητα διδασκαλίας, ενοικίαση μπαστουινών και buggy, αποδυτήρια, χώρο εξάσκησης, τη λέσχη, εστιατόριο και μπαρ. Η λέσχη διαθέτει επίσης και αίθουσα για μπριτζ, διατηρώντας άλλο ένα αγγλικό χαρακτηριστικό. Το γήπεδο είναι ανοιχτό όλο το χρόνο και η τιμή του εισιτηρίου είναι 70 ευρώ τις καθημερινές και 85 ευρώ τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες. Κρατήσεις μπορούν να γίνουν τηλεφωνικά ή μέσω διαδικτύου.

3.10 ROYAL LATEM GOLF CLUB

Το εκατονταετές και πλέον Royal Latem Golf Club ιδρύθηκε το 1909 και είναι ένα από τα παλαιότερα γήπεδα γκολφ του Βελγίου. Ο Geo Rannell, που είχε οριστεί από τον Albert Feyerick να φτιάξει 18 τρύπες στην κυνηγετική του έκταση, σχεδίασε το γήπεδο στην περιοχή του Sint-Martens-Latem, στο ανατολικό Flanders. Πιστεύεται ότι ο Rannell είναι το ίδιο πρόσωπο με τον George Pannell, έναν άγγλο επαγγελματία παίκτη που είχε κερδίσει το πρώτο ολλανδικό Open το 1912, αλλά αυτό δεν έχει επιβεβαιωθεί ποτέ.

Η λέσχη αρχικά ονομαζόταν Societe Cooperative Golf Club des Buttes Blanches ή Les Buttes Blanches για συντομία. Αυτό το όνομα το είχε πάρει εξαιτίας των λευκών θάμνων που φύτευαν πάνω στους αρχαίους αμμόλοφους και σημαίνει «λευκά αναχώματα». Το Royal Latem απέκτησε το βασιλικό του τίτλο το 1928. Δυστυχώς όμως οι Γερμανοί κατέλαβαν το γήπεδο κατά τη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου και χρειάστηκε πολύ μεγάλη προσπάθεια για να επανέλθει στην αρχική του μορφή και να ξαναβρεί τη χαμένη του δόξα. Ευτυχώς, και κυρίως χάρη στον πρόεδρο του, τον Jean Deloris, η λέσχη όχι μόνο επανήλθε πλήρως αλλά φιλοξένησε και τρία

Open τη δεκαετία του 50 με νικητές τον Albert Pelissier (1951), τον Flory Van Donck (1956) και τον Bernard Hunt (1957). Τον Αύγουστο του 2011 φιλοξένησε επίσης και το Alps Golf Tour. Πλέον η φήμη της έχει ξεπεράσει τα σύνορα του Βελγίου και υποδέχεται μέλη από ολόκληρη την Ευρώπη.

Στις 18 Δεκεμβρίου του 1946 αυτή η λέσχη συμμετείχε στην ίδρυση της Βασιλικής Βελγικής Ομοσπονδίας Γκολφ μαζί με το Royal Golf Club de Belgique, το Royal Antwerp Golf Club, το Golf Club de Sart-Tilman, το Royal Waterloo Golf Club, το Royal Golf Club du Hainaut, το Royal Golf Salt & Club Tennis και το Royal Golf Club de Fagnes. Το 1970 η λέσχη άλλαξε το όνομα της σε Royal Latem και συνέχιζε να ανθίζει χάρη σε μια σειρά αλλαγών και βελτιώσεων (κυρίως στη 17^η τρύπα) υπό την επίβλεψη του Fred Hawtree. Περιτριγυρισμένο από όμορφες κατοικίες, σε μια συμπαγή έκταση 4,000 τετραγωνικών μέτρων, αυτό το πάρκο των 18 τρυπών απαιτεί καλή τεχνική προσέγγιση και ακρίβεια αν θέλει κάποιος να σκοράρει και σίγουρα αποτελεί πρόκληση για τους παίχτες όλων των επιπέδων. Το γήπεδο έχει επίσης στρατηγικά τοποθετημένες λιμνούλες και δεδομένου ότι υπάρχουν πολλές σειρές δέντρων τα ευθυτενή και ακριβή χτυπήματα είναι πάντα απαραίτητα.

Το Royal Latem ανήκει στην κατηγορία των πάρκων, έχει 18 τρύπες, έκταση 5,7 χιλιομέτρων και έχει par72/handicap :36. Ανάμεσα σε αυτά που προσφέρει είναι το μαγαζί με ότι αφορά το γκολφ, ένδυση και εξοπλισμό, αποδυτήρια, δυνατότητα ενοικίασης μπαστουινών και buggy, μαθήματα γκολφ ατομικά ή σε ομάδες, τη λέσχη που έχει μπαρ και εστιατόριο και χώρο εξάσκησης. Το γήπεδο είναι ανοιχτό όλο το χρόνο και οι επισκέπτες που δεν είναι μέλη της λέσχης μπορούν να παίξουν εκεί μέχρι και δέκα φορές το χρόνο. Η τιμή του εισιτηρίου είναι 70 ευρώ τις καθημερινές και 85 ευρώ τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες. Κρατήσεις μπορούν να γίνουν τηλεφωνικά ή μέσω διαδικτύου.

3.11 ROYAL SART TILMAN GOLF CLUB

Το Royal Sart Tilman στη Λιέγη σχεδιάστηκε το 1939 από το διάσημο βρετανό αρχιτέκτονα Tom Simpson και αποτελεί σημείο αναφοράς για τα φυσικά τοπία του γκολφ και ειδικότερα για τα υψηλής ποιότητας green του. Από όλα τα γήπεδα που σχεδίασε ο Simpson σε βελγικό έδαφος για το Sart Tilman σίγουρα ένωσε τη μεγαλύτερη περηφάνια. Το πιο αξιοσημείωτο από όλα είναι ότι είχε να αντιμετωπίσει ένα ιδιαίτερα εχθρικό, φυσικό περιβάλλον και με πολύ περιορισμένο προϋπολογισμό. Παρόλο το κόστος της αποψίλωσης 20 στρεμμάτων δέντρων, την απομάκρυνση 14.000 ειδών και τη συμβολή πέντε χιλιάδων κυβικών μέτρων χώματος η πρόκληση για τη δημιουργία αυτού του γηπέδου δεν πέρασε απαρατήρητη. Η πορεία του γηπέδου της Λιέγης αποτελεί πραγματικά ένα θαύμα και το ίδιο είναι κόσμημα για το σύγχρονο γκολφ.

Αν κι εκείνη την εποχή το γκολφ ήταν αρκετά διαδεδομένο στις περισσότερες επαρχίες του Βελγίου, στη Λιέγη μάλλον περνούσε απαρατήρητο και κυρίαρχο άθλημα ήταν το τένις. Στο Tennis Club de Liege, που βρισκόταν σε μια δασωμένη πλαγιά του Sart Tilman, κάποια μέλη του συλλόγου, ενώ απολάμβαναν το καταπράσινο και ονειρεμένο τοπίο, αποφάσισαν να χτίσουν και έξι τρύπες του γκολφ απλά για την ποικιλία των δραστηριοτήτων αναψυχής. Έτσι κι έγινε. Οι έξι πρώτες τρύπες χτίστηκαν κατά μήκος του δρόμου Belle Jardinière Angler και άλλες τρεις κοντά σε ένα βραχώδες ύψωμα με θέα το Ourthe. Στα μάτια όμως όλων αυτές φάνηκαν σαν πολύ πρόχειρες εγκαταστάσεις κι έτσι με πρωτοβουλία του προέδρου του συλλόγου Jacques Priou και της Julien Rasquinet καινούρια εδάφη, εκεί κοντά, νοικιάστηκαν και το όνειρο του Royal Sart Tilman Golf Club άρχισε να υλοποιείται. Πραγματικά αυτή η κίνηση σήμανε τη γέννηση του γκολφ στη Λιέγη.

Με τον Tom Simpson να σχεδιάζει ελιγμούς και τη νέα διάταξη του γηπέδου, πολλαπλασιάζοντας τα dogleg που προέκυπταν φυσικά και παίζοντας με τις σειρές των δέντρων, το Royal Sart Tilman, που εξαιτίας του χαμηλού του προϋπολογισμού σίγουρα δεν ικανοποιούσε όλα τα γούστα, άρχισε να μετατρέπεται σε ένα αριστούργημα. Όταν, στις 10 Ιουνίου του 1939 ο βέλγος πρωταθλητής Denise Thomas Bossiere χτύπησε την πρώτη μπαλιά μπροστά στα μάτια του τότε προέδρου της Βελγικής Ομοσπονδίας του Γκολφ, Edmond Solvay, φάνηκε ότι το γήπεδο του Sart Tilman δεν είχε τίποτα να ζηλέψει από τα υπόλοιπα. Το μόνο που έμενε τώρα ήταν η ανακαίνιση της λέσχης που μέχρι τότε έμοιαζε σα σπιτάκι ξυλουργού στο δάσος. Ο αρχιτέκτονας Fraikin ανέλαβε αυτό το έργο εμπνεόμενος από τη λέσχη του Αϊντχόβεν. Τα σχέδια όμως αυτά διακόπηκαν βίαια εξαιτίας του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Από το Σεπτέμβριο του 1939 η έκταση είχε καταληφθεί από γερμανικά στρατεύματα και στη θέση 9 τρυπών είχαν φυτευτεί πατάτες. Μετά το τέλος του πολέμου το γήπεδο είχε καταστραφεί

εξαιτίας των βομβών, τα μονοπάτια που οδηγούσαν στις τρύπες είχαν εξαφανιστεί και η λέσχη είχε κατεδαφιστεί τελείως. Χρειάστηκε πολύς χρόνος και προσπάθεια αλλά το γήπεδο άρχισε να παίρνει σιγά-σιγά την αρχική του μορφή. Το 1962 η λέσχη πήρε το βασιλικό της τίτλο και από τότε συνέχισε την ανοδική της πορεία.

Σήμερα το Royal Golf Club Sart Tilman, με πρόεδρο τον Lothar Knauf, παραμένει ένα από τα καλύτερα γήπεδα της χώρας και η λέσχη του αριθμεί πάνω από χίλια μέλη από την περιοχή της Λιέγης μόνο. Με κλασική εμφάνιση, σχεδιασμένο μέσα σε πεύκα, οξίδες και σημύδες περιέχει μια μεγάλη συλλογή από παγίδες. Ο επισκέπτης θα πρέπει οπωσδήποτε να μελετήσει το χάρτη με τα σημαϊάκια και να μην πάρει περιττά ρίσκα. Το Sart Tilman έχει κάποιες φοβερές par4 τρύπες, όπως η 5^η και η 11^η, par3 όπως η 2^η και η 10^η που θεωρείται και η πιο δύσκολη, αλλά και τη φημισμένη 14^η, ένα par4 500 μέτρων όπου το green της προστατεύεται από ένα διπλό φράγμα ύδατος και τρεις παγίδες άμμου. Σε αυτό το γήπεδο επίσης έχει σημειωθεί και το απίστευτο ρεκόρ των 64 μόνο χτυπημάτων από τον Richard Lawrence, τη στιγμή μάλιστα που πολλοί καλοί παίκτες θα έμεναν ικανοποιημένοι και με μεγαλύτερο αριθμό χτυπημάτων από αυτόν που ορίζει το γήπεδο. Η λέσχη του γηπέδου καταστράφηκε ολοσχερώς από μια φωτιά στις 23 Μαρτίου του 2011, παρόλα αυτά το γήπεδο που βρίσκεται σε άριστη κατάσταση δεν έκλεισε ούτε μια ημέρα και η καινούρια λέσχη εγκαινιάστηκε στα μέσα του 2013.

Το γήπεδο ανήκει στην κατηγορία των πάρκων, έχει 18 τρύπες, έκταση 6 χιλιομέτρων και par72. Διαθέτει μαγαζιά με ότι αφορά το γκολφ, δυνατότητα διδασκαλίας, ενοικίαση μπαστουινών και buggy, αποδυτήρια, χώρο εξάσκησης, τη λέσχη, εστιατόριο και μπαρ και φημίζεται για την παιδική του ομάδα. Το εισιτήριο κοστίζει 60 ευρώ τις καθημερινές και 80 τα Σαββατοκύριακα. Κρατήσεις μπορούν να γίνουν τηλεφωνικά ή μέσω διαδικτύου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 ΤΟ ΓΚΟΛΦ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα το γκολφ δεν είναι ένα ιδιαίτερα δημοφιλές άθλημα, αν και είναι μια χώρα με πλούσια αθλητική παράδοση και γενέτειρα των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι Έλληνες ήρθαν για πρώτη φορά σε επαφή με το παιχνίδι του γκολφ το 1964 όταν άνοιξε και το πρώτο γήπεδο 18 τρυπών στην περιοχή της Γλυφάδας. Είχαν δημιουργηθεί, βέβαια, νωρίτερα άλλα δυο γήπεδα στη Βαρυμπόμπη και τον Άγιο Κοσμά αλλά πλέον δεν υπάρχουν πια. Σύμφωνα με την συντάκτρια και εκδότρια του περιοδικού Golf And Tourism In Greece, Έλλη Αμπραβανέλ-Βαλσαμίδη, η πρώτη λέσχη του γκολφ που άνοιξε στην Αθήνα ήταν τη δεκαετία του 30'. Είχε μόλις 9 τρύπες και βρισκόταν στις ακτές του Αγίου Κοσμά, κοντά στο Ελληνικό. Το γήπεδο αυτό δεν είχε γρασίδι αλλά άμμο ελαφριά ανακατεμένη με χώμα. Καμιά φορά το χειμώνα τα κύματα πλυμμήριζαν το γήπεδο και όταν αυτό επιτέλους στέγνωσε, άφηνε πάρα πολύ αλάτι στους διαδρόμους. Τα green, που αποτελούνταν από άμμο και καμιά φορά και λάδι, ισιώνονταν ελαφρώς από έναν οδοστρωτήρα. Η τρύπα ήταν φτιαγμένη από ξερή λάσπη. Μετά από κάθε παιχνίδι, η επιφάνεια των green ισιωνόταν από μια μεγάλη, πλατιά σκούπα, ξεκινώντας από το κέντρο προς την περίμετρο. Οι παίχτες συνήθιζαν να χρησιμοποιούν καπάκια μπουκαλιών, για να τοποθετούν το μπαλάκι, ξεκινώντας από το σημείο έναρξης και προχωρώντας στους διαδρόμους. Η λέσχη γκολφ (αυτού του γηπέδου) είχε φιλοξενήσει αρκετές εκδηλώσεις, συμπεριλαμβανομένου και ενός ετήσιου χορού, στον οποίο είχε παρεβρεθεί ο Βασιλιάς της Ελλάδος, ο Γεώργιος ο ΙΙ, στα τέλη της δεκαετίας του 30'. Τα μέλη της λέσχης και οι οικογένειες τους κολυμπούσαν σε μια μικρή παραλία κοντά στο γήπεδο. Το γκολφ στην Ελλάδα θεωρείτο ως άθλημα της υψηλής κοινωνίας και τα περισσότερα μέλη του, τότε, ήταν κυρίως διπλωμάτες. (Burke C., Euser B., 2009).

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ελληνική Ομοσπονδία του Γκολφ ιδρύθηκε το 1981 και παρόλα αυτά υπάρχουν μόνο επτά γήπεδα του γκολφ σε ολόκληρη τη χώρα. Τα περισσότερα από αυτά βρίσκονται ως μέρος τουριστικών θέρετρων και αφορούν περισσότερο τους ξένους επισκέπτες από ότι τους Έλληνες. Τα τελευταία χρόνια, πάντως γίνεται μια προσπάθεια να αναπτυχθεί πιο πολύ, κυρίως όσον αφορά τους τουριστικούς κλάδους. Κι ενώ ολόκληρη η Ευρώπη έχει πάνω από πέντε εκατομμύρια επισκέπτες ετησίως με σκοπό το γκολφ, η Ελλάδα έχει μόνο 1,300 .

Το γκολφ αποτελεί μια ιδιαίτερα υποσχόμενη επενδυτική ευκαιρία στην Ελλάδα σήμερα, λόγω των σημαντικών προοπτικών ανάπτυξης του σε μια χώρα που έχει ολιγάριθμα, σχετικά με τις δυνατότητες της, λειτουργούντα γήπεδα. Μάλιστα, το ελληνικό περιοδικό Golf & Tourism in Greece, που ασχολείται αποκλειστικά μόνο με θέματα που αφορούν το γκολφ, αναφέρει πως παρότι η Ελλάδα παρουσιάζει βελτίωση στα θέματα τουρισμού, η μεγάλη μηχανή ανάπτυξης, όπως είναι το γκολφ, παραμένει εν υπνώσει. Υπάρχουν πολλές θαυμάσιες τοποθεσίες που μπορούν να φιλοξενήσουν γήπεδα του γκολφ όχι μόνο κοντά στην Αθήνα και στα ηπειρώτικα της χώρας αλλά και στα νησιά. Επιπλέον το κλίμα της Ελλάδας είναι ιδανικό για την ενασχόληση του γκολφ όλο το χρόνο καθώς η θερμοκρασία το χειμώνα κυμαίνεται στους 14C. Τα παραπάνω φαίνονται να έχουν κεντρίσει το ενδιαφέρον ξένων επενδυτών αλλά και επαγγελματιών του χώρου που οραματίζονται πλέον την Ελλάδα σαν το νέο προορισμό γκολφ της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Και αν και τα γήπεδα σήμερα στην Ελλάδα είναι όντως λιγοστά, είναι παρόλα αυτά υψηλών προδιαγραφών και επιδόσεων, και κυρίως με την άφιξη του Costa Navarino το 2010 που ανέβασε πολύ ψηλά τον πήχη για όλα τα Ευρωπαϊκά γήπεδα.

Σήμερα στο δυναμικό της Ελληνικής Ομοσπονδίας Γκολφ υπάγονται επτά όμιλοι:

- Όμιλος Γκολφ Γλυφάδας Αθηνών
- Αττικός Όμιλος
- Όμιλος Γυναικών «Αθηνά»
- Όμιλος Γκολφ Αφάντου Ρόδου
- Όμιλος Γκολφ Κέρκυρας
- Όμιλος Γκολφ Πόρτο Καρράς
- Όμιλος Γκολφ Κρήτης (The Crete Golf Club)

Στόχος της Ομοσπονδίας είναι να προωθεί και να στηρίζει την εξάπλωση του γκολφ στην Ελλάδα. Οι δραστηριότητες της υποστηρίζονται από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού του Υπουργείου Πολιτισμού αλλά και χορηγούς. Η Ελληνική Ομοσπονδία Γκολφ είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Γκολφ και της Διεθνούς Ομοσπονδίας Γκολφ. Οργανώνει πανελλήνιους και διεθνής αγώνες γκολφ και συμμετέχει σε

τουρνουά σε όλο τον κόσμο το Παγκόσμιο ή το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Γκολφ και τους Μεσογειακούς Αγώνες.

Παρ όλες τις φιλότιμες προσπάθειες της Ελληνικής Ομοσπονδίας το γκολφ δεν έχει την αναμενόμενη ανάπτυξη στη χώρα και ο στόχος των 24 γηπέδων μέχρι το 2005 δεν έχει επιτευχτεί ούτε σήμερα, εν έτη 2013.

4.2 COSTA NAVARINO (DUNES)

Το Μάιο του 2010 εγκαινιάστηκε στη Μεσσηνία το 18 τρυπών γήπεδο Dunes, που στα ελληνικά σημαίνει αμμόλοφος, και είναι το πρώτο από αρκετά γήπεδα που πρόκειται να ανοίξουν στο εξαιρετικό θέρετρο του Costa Navarino. Σχεδιασμένο από τον Bernard Langer, πρώην αμερικανό πρωταθλητή και αρχηγό της ομάδας του Ryder Cup, και με τη συμβολή του European Golf Design το γήπεδο έκανε το ντεμπούτο του ένα χρόνο πριν

το γήπεδο The Bay (Ο Κόλπος) που βρίσκεται στο ίδιο θέρετρο και έχει σχεδιαστεί από τον Robert Trent Jones II.

Ο Βασίλης Κωνσταντακόπουλος, ιδιοκτήτης του Costa Navarino και πρώην μεγιστάνας των ναυτιλιακών, λίγο πριν πεθάνει το 2011, είχε δημιουργήσει την εταιρία ανάπτυξης TEMES προκειμένου να κάνει το όνειρο του για αυτή την περιοχή πραγματικότητα. Τώρα, ο γιος του Βασίλης είναι υπεύθυνος για την περαιτέρω ανάπτυξη των γηπέδων και για την υλοποίηση του οράματος του πατέρα του.

Το μεγαλύτερο μέρος του γηπέδου Dunes είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε να δίνει την αίσθηση ενός κλασσικού link γηπέδου με τους ψηλούς αμμόλοφους να διαχωρίζουν τις τρύπες που βρίσκονται κοντά στη θάλασσα. Κυματιστά green και απότομες παγίδες άμμου δίνουν έμφαση στο παραθαλάσσιο στοιχείο αλλά καθώς η διαδρομή του γηπέδου προχωράει προς την ενδοχώρα ο χαρακτήρας του γλυκαίνει για να ταιριάζει περισσότερο με το τυπικό ελληνικό τοπίο με τις ελιές και τους πορτοκαλεώνες.

Ο αρχηγός της Ευρωπαϊκής ομάδας σχεδιασμού Ross McMurray είχε πει πως η μεγαλύτερη έμπνευση για αυτό το γήπεδο προήλθε από τη μοναδική τοποθεσία του. Είναι ένα από τα πιο όμορφα μέρη που θα μπορούσε να σχεδιάσει κανείς ένα γήπεδο του γκολφ και η θέα της θάλασσας απλά κόβει την ανάσα. Φιλοδοξία της ομάδας ήταν να δημιουργήσουν ένα γήπεδο που θα χαροποιούσε τους ερασιτέχνες παίκτες αλλά θα είχε και βαθμό δυσκολίας για τους επαγγελματίες. Το Navarino Dunes, που έχει έκταση 6,1 χιλιόμετρα, χαρακτηρίζεται από τους φαρδιούς του διαδρόμους και τα μεγάλα green του, αρκετά από τα οποία, όμως, βρίσκονται υπερυψωμένα με απότομες πλαγιές σε διαφορετικά επίπεδα ανεβάζοντας έτσι σημαντικά τον πήχη παιξίματος και ειδικότερα με τους ανέμους που επικρατούν συνήθως στη θάλασσα.

Μόλις λίγα λεπτά από το Navarino Dunes βρίσκεται το άλλο γήπεδο του θέρετρου, το Bay, που είναι ελαφρώς μικρότερο με έκταση 5,7 χιλιομέτρων και δίνει μεγαλύτερη έμφαση στη στρατηγική και στη θέση των παιχτών. Η διάταξη του προσφέρει πανοραμική θέα με αρκετές τρύπες να παίζονται προς τη θάλασσα και δυο συγκεκριμένες να βλέπουν απευθείας τον ιστορικό κόλπο του Ναβαρίνο. Και τα δυο γήπεδα είναι 18 τρυπών και έχουν par71. Διαθέτουν μεγάλους χώρους εξάσκησης, ακαδημίες γκολφ και δυνατότητα εκμάθησης του αθλήματος, μαγαζιά με ότι αφορά το γκολφ, δυνατότητα ενοικίασης εξοπλισμού και buggy, τη λέσχη, τρία ξενοδοχεία πέντε αστέρων και άλλα πολλά καθώς οι εγκαταστάσεις του Costa Navarino είναι ολοκαίνουριες και υπερσύγχρονες. Κρατήσεις γίνονται είτε τηλεφωνικά είτε μέσω διαδικτύου. Τα γήπεδα του Costa Navarino αποτελούν πραγματικά ένα κόσμημα για το ελληνικό γκολφ και την απαρχή της ανάπτυξης του αθλήματος στη χώρα.

4.3 PORTO CARRAS RESORT-OLIVE GROVE GOLF COURSE

Το Porto Carras Resort δημιουργήθηκε από έναν έλληνα επιχειρηματία το Γιάννη Καρρά στις αρχές του 1970. Βρίσκεται κοντά στο χωρίο του Νέου Μαρμαρά, στις δυτικές ακτές της Σιθωνίας και 75 χιλιόμετρα από τη Θεσσαλονίκη. Ο Γιάννης Καρράς κατάφερε να δημιουργήσει ένα εντυπωσιακό σύμπλεγμα ξενοδοχείων, αμπελώνων, ελαιώνων, μαρίνας και φυσικά, το μεγάλο του όνειρο, ένα γήπεδο του γκολφ μέσα στο θέρετρο. Μετά από τη σταδιακή μείωση της δημοτικότητας του Porto Carras στα τέλη της δεκαετίας του 90' ο Κωνσταντίνος Στένγκος, διευθυντής της Ολυμπιακής Τεχνικής Εταιρίας, επενέβη με σκοπό να αναβιώσει τις παλιές δόξες του θέρετρου και να το κάνει πάλι έναν από τους κορυφαίους προορισμούς διακοπών σε όλη την Ευρώπη.

Το γήπεδο που άνοιξε το 1973 είχε σχεδιαστεί από τον Geoff και από τον Cornish Bill Robinson και αρχικά ήταν 9 τρυπών. Το 2002 ξανασχεδιάστηκε από τον David Mathews και ονομάστηκε Olive Grove, που στα ελληνικά σημαίνει αμπελώνας. Πλέον ήταν ένα γήπεδο 18 τρυπών και η ανακαίνιση του περιελάμβανε τον ανασχηματισμό και τη διαμόρφωση των τριών λιμνών που υπάρχουν μέσα στο θέρετρο καθώς κι ένα καινούριο σύστημα άρδευσης για το νέο, καλύτερης ποιότητας γρασίδι. Οι λίμνες τώρα βρίσκονται σαν παγίδες νερού στις 4 από τις 9 πισινές τρύπες, ανάμεσα στη 11^η και τη 15^η.

Το γήπεδο του Porto Carras έχει ζήσει ένδοξες μέρες στο παρελθόν κι έχει φιλοξενήσει σπουδαίες προσωπικότητες, διεθνείς αλλά και εγχώριες όπως ο αείμνηστος Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής. Ένα δεύτερο γήπεδο 18 τρυπών, το Vineyard, βρίσκεται ήδη υπό κατασκευή κι ένα τρίτο στη φάση του σχεδιασμού για μπορέσει να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις των αυξανόμενων γκολφέρ που ξανά ανακαλύπτουν αυτό το σταδιακά ανερχόμενο τουριστικό θέρετρο. Το Olive Grove έχει έκταση 5,8 χιλιομέτρων και par71. Διαθέτει μαγαζιά για την αγορά ή την ενοικίαση του εξοπλισμού, αποδυτήρια, εστιατόριο, μπαρ και φυσικά ξενοδοχειακές μονάδες . Είναι ανοιχτό όλο το χρόνο και το εισιτήριο του κοστίζει περίπου 79 ευρώ. Κρατήσεις γίνονται μέσω τηλεφώνου ή διαδικτύου.

4.4 THE CRETE GOLF CLUB

Το Crete Golf Club, που εγκαινιάστηκε επίσημα από τον τότε έλληνα Υπουργό Οικονομικών και κόστισε 16 εκατομμύρια ευρώ, ήταν αποτέλεσμα ατελείωτων διαπραγματεύσεων του πρώην προέδρου της λέσχης, Μιχάλη Βρανά, που είναι δικηγόρος και ξενοδόχος. Με πολύ μεγάλη επιτυχία οδήγησε μια τοπική ομάδα ξενοδόχων και επενδυτών μέσα από νομικές και γραφειοκρατικές διαδικασίες, αναμείχτηκε ενεργά για την απόκτηση της γης, χρειάστηκαν να ενωθούν χιλιάδες μικρά κτήματα για να γίνει ενιαίο, και προσέλαβε αρχιτέκτονες και διορισμένους εργολάβους για τη δημιουργία του πρώτου κανονικού μεγέθους γηπέδου γκολφ στο μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας.

Σχεδιασμένο από τον Bob Hunt της βρετανικής P.G.A. το γήπεδο της Κρήτης είναι με βάση τα στάνταρ της USGA, στα λίγο δύσκολα και τραχιά ορεινά εδάφη του νησιού. Με λογική έκταση τα 5,8 χιλιόμετρα το γήπεδο προσφέρει πέντε σετ εκκινήσεων σε

κάθε τρύπα με μεγάλους και γενναιόδωρους διαδρόμους που επιτρέπουν στους γκολφέρ κάθε επιπέδου να μη σπαταλάνε χρόνο προκειμένου να βρουν τις χαμένες μπάλες. Με par71/maximum handicap: 36 έχει μια αξιομνημόνευτη τετράδα par3, δυο στις 9 μπροστινές τρύπες και δυο στις 9 πισινές. Κατά πολλούς η καλύτερη κοντινή τρύπα είναι η 6^η, με έκταση 181 μέτρα, που χρειάζεται ένα αρχικό βαθύ και καμπυλωτό χτύπημα για να προσεγγίσει τα δυο κλιμακωτά green που βρίσκονται στη βάση ενός λόφου και πραγματικά τα τρία μόνο χτυπήματα που επιβάλλονται θεωρούνται τεράστια επιτυχία.

Το γήπεδο της Κρήτης, που βρίσκεται στην περιοχή της Χερσονήσου, ήταν το πρώτο που κατασκευάστηκε σε μια προσπάθεια της Ελλάδας να προσελκύσει επισκέπτες που ενδιαφέρονται για το γκολφ. Δυστυχώς ο στόχος άλλων 24 γηπέδων μέχρι το 2005 δεν επετεύχθη ποτέ και έτσι το γκολφ παραμένει ένα ασυνήθιστο άθλημα για τους Έλληνες. Παρόλο που το γήπεδο είναι ελαφρώς μικρότερο, εξαιτίας του τεράστιου κόστους χτισίματος σε μια τόσο βραχύωδη περιοχή, από τα περισσότερα γήπεδα επαγγελματικών προδιαγραφών τα έχει πάει αρκετά καλά μέχρι τώρα και όπως αρχικά είχε προβλεφτεί από τους επενδυτές έχει ήδη αρχίσει να αποφέρει σημαντικά κέρδη στην τοπική κοινωνία.

Το γήπεδο διαθέτει μεγάλους χώρους για εξάσκηση και προπόνηση, τη λέσχη, που φιλοξενεί αρκετές διοργανώσεις κατά τη διάρκεια της χρονιάς, εστιατόριο, μπαρ, καταστήματα με είδη γκολφ, αποδυτήρια, χώρους συνεδριάσεων και συνεργάζεται με περισσότερες από 40 ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που εξασφαλίζουν φιλοξενία υψηλής ποιότητας. Αν για κάτι είναι περήφανο το Crete Golf Club αυτό είναι η Ακαδημία Γκολφ (The Aegean Golf Academy) για εφήβους και ενήλικες που παρέχει όλα τα τελευταία τεχνολογικά βοηθήματα για την εξάσκηση και καλύτερη δυνατή απόδοση ενός παίχτη. Στην Ακαδημία παραδίδονται μαθήματα, επίσης, από κορυφαίους επαγγελματίες του χώρου. Το εισιτήριο για το γήπεδο του γκολφ κοστίζει 80 ευρώ και κρατήσεις γίνονται τηλεφωνικά ή μέσω διαδικτύου.

4.5 CORFU GOLF CLUB

Το ποδόσφαιρο, το μπάσκετ και το βόλεϊ είναι τα τρία πιο δημοφιλή αθλήματα στην Ελλάδα. Γι αυτό μπορεί να προκαλέσει έκπληξη σε κάποιον όταν μάθει ότι υπάρχει καλό γκολφ στο μαγευτικό νησί του Ιονίου την Κέρκυρα. Και όχι μόνο υπάρχει καλό γκολφ αλλά εκεί βρίσκεται κι ένα από τα καλύτερα γήπεδα της Ευρώπης, ένα πραγματικό διαμάντι.

Η ιδέα για τη δημιουργία αυτού του γηπέδου προήλθε από τον τότε Πρωθυπουργό, και αργότερα Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας, τον Κωνσταντίνο Καραμανλή που με τη σειρά του το εμφύσησε στον πολύ καλό του φίλο Χαράλαμπο Τσαουσόγλου που με τη σειρά του το υλοποίησε. Το Corfu Golf Club ιδρύθηκε το 1971 και ο βρετανός αρχιτέκτονας, Don Harradine, ανέλαβε το σχεδιασμό του. Το γήπεδο μπλέκεται απρόσκοπτα με την γραφική κοιλάδα του Ρόπα και οι έξυπνα σχεδιασμένες παγίδες του το καθιστούν μια ιδανική και δίκαιη δοκιμασία για αρχάριους και προχωρημένους παίχτες. Τα κυρτά του green μπορούν να περαστούν γρήγορα αλλά οι περισσότεροι παίρνουν το χρόνο τους για να απολαύσουν τους ευκαλύπτους που διακοσμούν τους διαδρόμους και το υδάτινο στοιχείο που βρίσκεται σε πληθώρα εκεί, είτε με τη μορφή λιμνών είτε με ελικοειδή ρυάκια. Μπροστά από το πρώτο σημείο εκκίνησης ρέει το ποτάμι της Ναυσικάς, της πανέμορφης Κερκυραίας πριγκίπισσας που διέσωσε τον

Οδυσσέα όταν αυτός ναυάγησε στις εκβολές του, λίγα μέτρα πιο πάνω, στην παραλία των Ερμόνων.

Δεν υπάρχουν εύκολες ή αδύναμες τρύπες στο Corfu Golf Club αλλά 3-4 που είναι πραγματικά μοναδικές. Ο Harradine το έχει σχεδιάσει έτσι ώστε να αποδείξει ότι το μήκος ενός γηπέδου δεν είναι απαραίτητο για να δοκιμάσει τις ικανότητες ενός παίχτη. Είναι η ποικιλία των προκλήσεων από την εκκίνηση και η προσεχτική σκέψη που απαιτείται για την προσέγγιση της κάθε μπαλιάς που κάνουν αυτό το γήπεδο απολαυστικά έξυπνο. Για τους καλούς και προσεχτικούς παίχτες προσφέρει αρκετές πιθανότητες, κυρίως από την μπροστινή του πλευρά, για να σημειώσουν χαμηλό σκορ, κατώτερο από αυτό που ορίζει το γήπεδο. Η 7^η τρύπα απαιτεί δυο δυνατά και σταθερά χτυπήματα για να φτάσουν στο green. Η 10^η χρειάζεται ένα γενναίο και ακριβές χτύπημα για να αποφύγει κανείς την παγίδα νερού που βρίσκεται παραπλευρώς του green. Αν και είχε πέσει θύμα καταιγίδας και κάποια δέντρα της είχαν καταστραφεί αυτό την έκανε σχετικά πιο εύκολη καθώς πλέον το green είναι στο οπτικό πεδίο του παίχτη μαζί με τον υδάτινο τύμβο που την περικλείει. Η 16^η, ένα par3 187 μέτρων έχει οτιδήποτε θα επιθυμούσε κάποιος για να αποφύγει: μήκος, νερό και μια παγίδα άμμου που βρίσκεται στο απότομα κυρτό green. Πολλοί την παρομοιάζουν με μια τρύπα που βρίσκεται στο αμερικανικό γήπεδο Augusta, αλλά όλοι συμφωνούν πως εδώ είναι πιο δύσκολη εξαιτίας του μεγαλύτερου μήκους της και των επικρατών ανέμων. Όπως και να έχει είναι μια όμορφα κατασκευασμένη τρύπα που ενώνεται ιδανικά με τη 17^η και τη 18^η, που δοκιμάζουν την ικανότητα του παίχτη στη διαχείριση του γηπέδου αλλά και τα όρια της υπομονής του.

Τα τελευταία τρία χρόνια τόσο η λέσχη όσο και το γήπεδο ανακαινίστηκαν πλήρως. Οι παγίδες άλλαξαν σχήμα, βάθυναν, απέκτησαν στραγγιστικό σύστημα και γέμισαν με άμμο η οποία ήρθε ειδικά για το γήπεδο από το αιγαιοπελαγίτικο νησί της Μήλου. Εξειδικευμένοι εργολάβοι ανέλαβαν την εγκατάσταση νέου συστήματος άρδευσης, το οποίο έφερε άμεσα αποτελέσματα διατηρώντας το γήπεδο σε εξαιρετική κατάσταση κατά τους ζεστούς μήνες του καλοκαιριού. Η αγορά αρκετών μηχανημάτων, απαραίτητα για τη συντήρηση ενός γηπέδου γκολφ, καθώς και το έμπειρο προσωπικό εξασφαλίζουν, επίσης, τη συνεχή του βελτίωση.

Το γήπεδο της Κέρκυρας είναι 18 τρυπών, έχει έκταση 6,2 χιλιόμετρα σχεδόν και par72. Η λέσχη διαθέτει μπαρ, εστιατόριο, σαλόνι και αίθουσα μπιλιάρδου. Μέσα στις παροχές του είναι τα αποδυτήρια, το κατάστημα με είδη του γκολφ, η δυνατότητα ενοικίασης σάκων και μπαστούνιων, καθώς κι ένα μεγάλο γήπεδο εξάσκησης που μπορεί να κανείς να προμηθευτεί καλάθια με μπάλες για να προπονηθεί. Λειτουργεί,

ακόμα μια ακαδημία για παιδιά από 8 έως 18 ετών. Το γήπεδο είναι ανοιχτό όλο το χρόνο και το εισιτήριο του κοστίζει μόνο 55 ευρώ ενώ το εβδομαδιαίο είναι στα 245 ευρώ. Κρατήσεις μπορούν να γίνουν μέσω της επίσημης ιστοσελίδας της λέσχης ή τηλεφωνικά.

4.6 GLYFADA GOLF CLUB OF ATHENS

Το Glyfada Golf Club of Athens βρίσκεται στο Σαρωνικό Κόλπο, στην παραθαλάσσια περιοχή της Γλυφάδας. Χτίστηκε το 1962 και έχει σχεδιαστεί από το βρετανό αρχιτέκτονα Don Harradine. Είναι γνωστό επίσης και ως γήπεδο Κωνσταντίνος Καραμανλής, πρώην Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας και ξακουστός για την αγάπη που είχε προς το άθλημα του γκολφ.

Το γήπεδο της Γλυφάδας, που βρίσκεται ανάμεσα στα βουνά της Αττικής και τη θάλασσα, για πολλά χρόνια υπήρξε το καλύτερο στην Ελλάδα και το 1979 είχε περήφανα φιλοξενήσει το Παγκόσμιο Κύπελλο του Γκολφ (World Cup of Golf) όπου νικητές αναδείχθηκαν οι αμερικανοί Hale Irwin και John Mahaffey που κέρδισαν τους αντιπάλους τους από τη Σκωτία με διαφορά πέντε χτυπημάτων. Προκειμένου να είναι έτοιμο για αυτό το μεγάλο γεγονός υπέστη ανακαίνιση και κάποιες αλλαγές από τον αρχιτέκτονα Robert Trent Jones την ίδια χρονιά. Έχει φιλοξενήσει επίσης τους Μεσογειακούς Αγώνες το 1991, το European Seniors Tour για τρία χρόνια (1999-2001) και το Ευρωπαϊκό Κύπελλο των Ομίλων το 2004.

Το γήπεδο γκολφ της Γλυφάδας χαρακτηρίζεται από τις πολλές σειρές πεύκων που διακοσμούν τους διαδρόμους, τις χαρακτηριστικές του τρύπες σε σχήμα dogleg, οι οποίες ενθαρρύνουν περισσότερο την ακρίβεια και λιγότερο την απόσταση των χτυπημάτων, τους απότομους λόφους του, που μπορεί να αποβούν ύπουλοι, και τα λεία green του. Σίγουρα είναι το πιο γνωστό γήπεδο της Ελλάδας και όχι μόνο για τους ξένους επισκέπτες αλλά και για τους Έλληνες, που βρίσκουν το γκολφ μάλλον αδιάφορο. Παρόλα αυτά το Glyfada Golf Club έχει το πιο ενεργό πρόγραμμα εκπαίδευσης νέων παιχτών και είναι η έδρα του PGA Ελλάδας και της Ελληνικής Ομοσπονδίας του Γκολφ.

Ανήκει στην κατηγορία των πάρκων, έχει έκταση 6,1 χιλιόμετρα, είναι 18 τρυπών και έχει par72. Διαθέτει κατάστημα με είδη γκολφ, χώρο εξάσκησης, δυνατότητα ενοικίασης εξοπλισμού, μπάστουνιών και αμαξιών, την Ακαδημία του γκολφ καθώς και την υπεροχή λέσχη του που οι εγκαταστάσεις της μπορούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες του σε πάνω από 2,000 άτομα. Η τιμή του εισιτηρίου κυμαίνεται στα 52 ευρώ.

4.7 PORTO ELOUNDA GOLF CLUB

Το Porto Elounda Golf Club βρίσκεται στο Porto Elounda Golf and Spa Resort στις ανατολικές ακτές της Κρήτης. Σχεδιάστηκε από τον Chris Pittman και εγκαινιάστηκε το 1996. Το γήπεδο αυτό που είναι τοποθετημένο ανάμεσα σε μια βουνοπλαγιά κι έχει φόντο τα βουνά συνδυάζεται αρμονικά με το περιβάλλον, προσφέροντας μια μοναδική θέα του Κόλπου Μιραμπέλο.

Το Porto Elounda είναι ένα μικρό par3 γήπεδο μόλις 9 τρυπών και με έκταση 1,9 χιλιομέτρων. Έχει σχεδιαστεί, όμως, έτσι ώστε να δίνει σε κάθε τρύπα δυο επιλογές παιχνιδιού ώστε να δίνεται η αίσθηση ότι κάποιος παίζει σε κανονικό γήπεδο 18 τρυπών. Η απόσταση βολής είναι ανάμεσα στα 55 και 125 μέτρα και είναι το ιδανικό γήπεδο για να βελτιώσει ένας παίχτης τις επιδόσεις του στο σύντομο παιχνίδι αλλά και για αρχάριους. Ανήκει στην κατηγορία των ιδιωτικών γηπέδων κι έχει συνολικό par54.

Το Porto Elounda Golf Club φιλοξενεί μια ακαδημία γκολφ, με μια ομάδα επαγγελματιών PGA, προσφέροντας την ευκαιρία στους ενδιαφερόμενους είτε να μάθουν να παίζουν γκολφ είτε απλά να βελτιώσουν την τεχνική τους. Ειδικά για τους αρχάριους τα μαθήματα γίνονται με τέτοιο τρόπο ώστε πολύ σύντομα να αποκτάται επαρκής γνώση για το άθλημα. Εκτός από τη λέσχη υπάρχει κατάσταση με είδη γκολφ, αποδυτήρια, χώροι εξάσκησης και δυνατότητα ενοικίασης εξοπλισμού. Το εισιτήριο για

τους χώρους του γηπέδου κοστίζει 50 ευρώ και κρατήσεις γίνονται τηλεφωνικά ή μέσω διαδικτύου.

4.8 AFANDOU GOLF COURSE

Το γήπεδο γκολφ Αφάντου βρίσκεται στον Κόλπο του Αφάντου στο νησί της Ρόδου. Έχει σχεδιαστεί από το διάσημο αρχιτέκτονα Donald Harradine και εγκαινιάστηκε το 1973. Απέχει μόλις είκοσι λεπτά από τη Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου και κοντά του υπάρχουν πολλές παραλίες, αρχαιολογικοί χώροι και γραφικά χωριά.

Είναι ένα γήπεδο επαγγελματικών προδιαγραφών, 18 τρυπών, με έκταση 6,3 χιλιόμετρα, par72 και είναι ανοιχτό όλο το χρόνο, καθώς χρησιμοποιείται διαφορετικό είδος γρασιδιού, ανάλογα με την περιοχή του γηπέδου, ώστε να εξασφαλίζεται η καλύτερη δυνατή ποιότητα του ακόμα και με άσχημο καιρό. Οι στρατηγικά τοποθετημένες παγίδες του αποτελούν μια πρόκληση για τους παίχτες όλων των επιπέδων. Τον Ιούλιο του 2007 υποδέχτηκε αρκετούς αγώνες γκολφ στα πλαίσια των Island Games (Αγώνες Νήσων).

Η λέσχη του γηπέδου είναι απλή, διαθέτει αποδυτήρια, κατάστημα με είδη γκολφ, δυνατότητα ενοικίασης εξοπλισμού, χώρους εξάσκησης και εστιατόριο. Οι επισκέπτες είναι καλοδεχόμενοι κάθε μέρα και η είσοδος για το γήπεδο κοστίζει μόλις 35 ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 ΤΟ ΓΚΟΛΦ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Η Κύπρος είναι ένα πανέμορφο νησί της ανατολικής Μεσογείου, γνωστό για τους ζεστούς και φιλόξενους ανθρώπους του, το ζεστό κλίμα του και τις πεντακάθαρες παραλίες του. Ταυτόχρονα, όμως, είναι κι ένας εξαιρετικός προορισμός για γκολφ. Η Κύπρος τα τελευταία χρόνια εξελίσσεται σε παράδεισο του γκολφ, τόσο λόγω της άρτιας υποδομής της όσο και λόγω του θαυμάσιου καιρού στο νησί, που επιτρέπει την πραγματοποίηση τουρνουά καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Όλα τα γήπεδα του γκολφ βρίσκονται στην επαρχία της Πάφου, ανάμεσα σε ένα πανέμορφο φυσικό περιβάλλον, με γραφικούς λόφους και θέα στη θάλασσα. Το νησί της Αφροδίτης διαθέτει 4 παγκοσμίου κλάσης γήπεδα του γκολφ, που προσελκύουν κάθε χρόνο χιλιάδες παίχτες και επισκέπτες. Και τα 4 αυτά γήπεδα βρίσκονται σε κοντινή απόσταση μεταξύ τους.

Από το βραβευμένο Aphrodite Hills, στο παγκοσμίου κλάσης par71 Elea και από το Minthis Hills, που βρίσκεται στις εκτάσεις ενός μοναστηριού του 12^{ου} αιώνα, στο θρυλικό Secret Valley Golf Club, που βρίσκεται κοντά στην τοποθεσία που φημολογείται ότι γεννήθηκε η θεά Αφροδίτη, οι λάτρεις του γκολφ θα μπορέσουν να απολαύσουν το αγαπημένο τους άθλημα σε αυτό το υπέροχο νησί.

Η CGF (Cyprus Golf Foundation) είναι η επίσημη διοικούσα αρχή για το γκολφ στην Κύπρο. Ιδρύθηκε επίσημα το 2000 και είναι εγγεγραμμένη στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού (ΚΟΑ) και την Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΚΟΕ). Το γκολφ στην Κύπρο είναι ένα νέο σχετικά άθλημα. Ωστόσο ένας μικρός αριθμός από άριστα γήπεδα λειτουργούν και περισσότερα προγραμματίζονται ώστε να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στην αυξανόμενη ζήτηση και τις απαιτήσεις του ποιοτικού τουρισμού. Δεδομένης της παγκόσμιας δημοτικότητας του αθλήματος και της συνεχούς ανάπτυξης δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα οφέλη του δεν θα αφορούν μόνο τους λάτρεις του γκολφ αλλά και την κυπριακή οικονομία συνολικά.

Η CGF είναι μέλος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Γκολφ (IGF) και του Ευρωπαϊκού Ομίλου Γκολφ (EGA) με την R&A. Από τον Ιανουάριο του 2008 όλα τα γήπεδα του γκολφ στην Κύπρο βαθμολογούνται ανάλογα με το USGA/EGA σύστημα αξιολόγησης βαθμού κλίσης και όλα τα μέλη των σωματείων της CGF πρέπει να χρησιμοποιούν και να τηρούν αυτό το σύστημα.

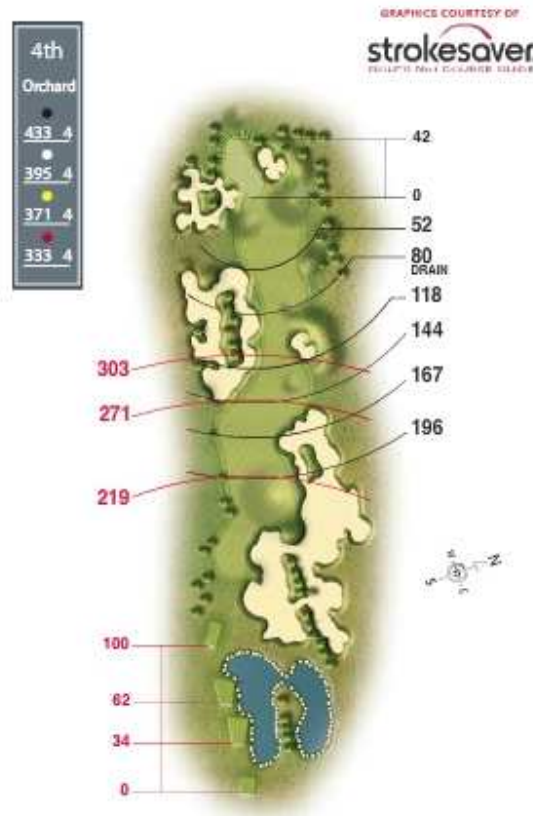
5.2 ELEA GOLF CLUB

Το Elea Golf Club βρίσκεται στο πολυτελές και αναπτυσσόμενο συγκρότημα κατοικιών του Elea Estate, σε ένα ειδυλλιακό τοπίο μόλις δυο χιλιόμετρα από την πόλη της Πάφου και τη Μεσόγειο Θάλασσα. Το όραμα του Elea Estate ήταν να χτιστεί ένα μέρος όπου οι άνθρωποι θα απολάμβαναν απλά τη ζωή τους. Και σίγουρα το κατάφεραν. Το γήπεδο εγκαινιάστηκε τον Οκτώβριο του 2010 και ο σχεδιασμός του έγινε από το θρυλικό sir Nick Faldo. Η ομάδα του Faldo είναι περήφανη για το κατόρθωμα της να δημιουργήσει ένα γήπεδο τόσο άψογα εναρμονισμένο με το φυσικό περιβάλλον.

Όσοι γνωρίζουν άλλες δουλειές του Nick Faldo θα έχουν καταλάβει ήδη ότι ένα από τα τεχνικά χαρακτηριστικά που χρησιμοποιεί σε αφθονία είναι οι παγίδες άμμου. Αυτό γίνεται ακόμα πιο σαφές στην 4^η τρύπα του Elea, ένα μακρινό par4, που είναι εξωφρενικά γεμάτο με τέτοιες παγίδες και ονομάζεται Orchard, που στα ελληνικά σημαίνει δεντρόκηπος. Δυο ακανόνιστες σε σχήμα παγίδες άμμου, που μοιάζουν σα γιγαντιαία κομμάτια πάζλ, πρέπει να αποφευχθούν από την εκκίνηση κιάλας. Αν κάποιος καταφέρει επιτέλους να φτάσει στο διάδρομο θα πρέπει να προσεγγίσει το υπερυψωμένο και ανηφορικό green που κάνει μια απότομη κλίση προς τα πίσω. Το

green προστατεύεται από άλλη μια μικρότερη, αλλά και πάλι τεράστια παγίδα άμμου που έχει ένα χορταρένιο ανάχωμα στο κέντρο της. Πολλοί παλιοί παίχτες του γκολφ λένε χαριτολογώντας ότι αυτή η τρύπα έχει περισσότερη άμμο και από την έρημο της Σαχάρα.

Η πιο χαρακτηριστική τρύπα όμως του Elea είναι η 17^η και η σκέψη της προκαλεί τρόμο στους παίχτες. Είναι ένα μακρινό par4 και ονομάζεται Bobby Jones. Έχει και αυτή αρκετές παγίδες άμμου αλλά το πρόβλημα εδώ είναι περισσότερο ο πλαγιαστός διάδρομος που είναι εξαιρετικά μικρός. Αν υποθέσουμε ότι κάποιος καταφέρνει να περάσει τα εμπόδια των παγίδων και να παραμείνει στο διάδρομο θα χρειαστεί τότε ένα πολύ καλό χτύπημα πάνω από τη θαμνώδη βλάστηση για να προσεγγίσει το green που έχει μέγεθος νησιού.

Θα αναρωτηθεί κανείς αν αυτό το γήπεδο αφορά τις παγίδες άμμου μόνο. Η απάντηση είναι όχι καθώς μόνο τρεις τρύπες έχουν, συμπεριλαμβανομένης και της 10^{ης}. Είναι ένα πανέμορφο γήπεδο που απαιτεί πολύ σκέψη κι ένα καλό μπαστούνι του γκολφ για την

άμμο, σε ένα όμορφο φυσικό περιβάλλον, έκτασης 6,2 χιλιομέτρων και με παρ71. Το γήπεδο έχει χτιστεί συμφωνά με τις οικολογικές προδιαγραφές και δείχνει μεγάλο σεβασμό και αφοσίωση στη συντήρηση της χλωρίδας και πανίδας της περιοχής.

Η λέσχη του Elea διαθέτει αποδυτήρια, χώρους εξάσκησης, εστιατόρια και μπαρ καθώς και την ακαδημία της που φιλοξενεί ήδη αρκετούς μαθητές. Το εισιτήριο για το γήπεδο κοστίζει από 80 έως 100 ευρώ, ανάλογα με την εποχή, και κρατήσεις μπορούν να γίνουν τηλεφωνικά ή μέσω διαδικτύου.

5.3 APHRODITE HILLS RESORT

Το Aphrodite Hills Golf Club είναι κομμάτι ενός ξενοδοχείου 290 δωματίων και βρίσκεται σε ένα συγκρότημα κατοικιών, μόλις δέκα λεπτά από το αεροδρόμιο της Πάφου. Είναι εξαιρετικά δημοφιλής τουριστικός προορισμός για τους λάτρεις του γκολφ στην Κύπρο και όχι μόνο.

Το γήπεδο του Aphrodite Hills, που πήρε το όνομα του από τη θεά Αφροδίτη, έχει σχεδιαστεί από τον αμερικανό Cabell B Robinson που στα 35 χρόνια της καριέρας του το θεωρεί το αποκορύφωμα της. Χρειάστηκε πέντε χρόνια για να κατασκευαστεί και το 2002 έκανε τα επίσημα εγκαίνια του. Η διάταξη του γηπέδου βρίσκεται σε δύο σχετικά υπερυψωμένα κομμάτια γης που χωρίζονται με ένα φαράγγι, το οποίο και συμπεριέλαβε ο Robinson για να φτιάξει δυο απίστευτες τρύπες, την 3^η και την 7^η, στις 9 μπροστινές. Η έκταση που είναι γεμάτη χαρουπιές και ελαιόδεντρα ενισχύθηκε με ακόμα περισσότερα φυτά για να δημιουργήσει ένα ώριμο, μεσογειακό τοπίο.

Και σα να μην έφτανε το τυπικός σχεδιασμός του Cabell Robinson με τα green σε σχήμα πέταλου, τις διακλαδωτές παγίδες άμμου και τις λιμνούλες, στις τρύπες 10 και 18, αυτή τη φορά συμπεριέλαβε ένα παλιό καμίνι του 18^{ου} αιώνα κι ένα ελαιοτριβείο στους διαδρόμους, προς τις τρύπες 1 και 8, για να δώσει ακόμα περισσότερο χαρακτήρα στο γήπεδο του. Τους παίχτες, πάντως, αποζημιώνει η φανταστική θέα της θάλασσας από την 8^η και τη 15^η τρύπα.

Το γήπεδο του Aphrodite Hills είναι επαγγελματικών προδιαγραφών, έχει 18 τρύπες, έκταση 5,8 χιλιομέτρων και par70/handicap :28. Διαθέτει χώρους προπόνησης, αποδυτήρια, μπαρ, εστιατόρια, καταστήματα με είδη του γκολφ αλλά κι ένα μικρότερο γήπεδο τριών τρυπών για εξάσκηση. Η τιμή του εισιτηρίου κυμαίνεται από 100 μέχρι 150 ευρώ, ανάλογα με την εποχή. Οι κρατήσεις γίνονται τηλεφωνικά ή μέσω διαδικτύου.

5.4 SECRET VALLEY GOLF CLUB

Το Secret Valley Golf Club άνοιξε το 1996 και ψηφίστηκε από το Golf Digest σαν το καλύτερο γήπεδο της Κύπρου δυο φορές στη σειρά. Βέβαια, το άθλημα του γκολφ είναι σχετικά καινούργιο για την Κύπρο και όταν έγινε η ψηφοφορία υπήρχαν μόνο δυο γήπεδα. Αυτό όμως δεν αναιρεί το γεγονός ότι είναι ένα όμορφο γήπεδο που δέχεται χιλιάδες επισκέψεις κάθε χρόνο. Σχεδιαστής του είναι ο ταλαντούχος Κύπριος αρχιτέκτονας Ιάκωβος Ιακώβου.

Το γήπεδο του Secret Valley βρίσκεται πολύ κοντά στην Πάφο και ακόμα πιο κοντά στην παραλία της Πέτρας του Ρωμιού, εκεί όπου σύμφωνα με τη μυθολογία η Αφροδίτη, η θεά της ομορφιάς και της αγάπης, αναδύθηκε. Το όνομα του το πήρε επειδή όντως βρίσκεται μέσα σε μια κρυμμένη κοιλάδα, η οποία δεν είναι καθόλου συνηθισμένη, με ανοιχτόχρωμους συνδυασμούς βράχων που αλλάζουν χρώμα ανάλογα με το φως της ημέρας.

Αρχικά το γήπεδο φαντάζει εύκολο αλλά όσο προχωράει κανείς τη διαδρομή του αρχίζει να ανεβαίνει ο βαθμός δυσκολίας του. Το μυστικό είναι να αποφύγει κάποιος όσο περισσότερο μπορεί τις υδάτινες παγίδες που έχει. Αν και είναι αρκετά μεγάλο κι αυτό δυσκολεύει ακόμα περισσότερο τα πράγματα, παρέχει αρκετά σημεία εκκίνησης στις αρχές του ώστε να μπορούν να παίζουν οι παίχτες όλων των επιπέδων. Το τοπίο του Secret Valley είναι πολύ όμορφο, ειδικά νωρίς το πρωί ή αργά το απόγευμα που οι σκιάσεις δημιουργούν ένα υπέροχο αποτέλεσμα. Επίσης, οι θερμοκρασίες εκείνες τις ώρες είναι ιδανικές για παίξιμο καθώς το κυπριακό καλοκαίρι είναι πολύ ζεστό.

Το γήπεδο διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση όλο το χρόνο, ειδικότερα αφού τον Ιανουάριο του 2012 έκανε ανακαίνιση και βελτιώθηκε σημαντικά. Είναι ένα γήπεδο 18 τρυπών, που στις 9 πρώτες τρύπες παρέχει άλλες 4 για ζέσταμα γιατί στις 9 τελευταίες δυσκολεύει πολύ, έχει έκταση 6 χιλιόμετρα σχεδόν και par71/handicap :28. Διαθέτει χώρους εξάσκησης, αποδυτήρια, μπαρ, εστιατόριο, δυνατότητα ενοικίασης εξοπλισμού, τη λέσχη που διαθέτει και αίθουσα συνεδριάσεων και κατάστημα με είδη

γκολφ. Το εισιτήριο για το γήπεδο του Secret Valley κυμαίνεται από 48 μέχρι 65 ευρώ και κρατήσεις γίνονται είτε τηλεφωνικά είτε μέσω διαδικτύου.

5.5 MINTHIS GOLF CLUB

Το Minthis Hills Golf Club βρίσκεται σε μια ιστορική τοποθεσία, στα εδάφη ενός μοναστηριού του 12^{ου} αιώνα, από όπου πήρε και το όνομα του. Το ήρεμο περιβάλλον του και η θέα από τα μαγευτικά βουνά παρέχουν το ιδανικό φόντο για παίξιμο γκολφ μέσα στα ώριμα δέντρα και τις λίμνες. Το γήπεδο σχεδίασε το 1994 ο Donald Steel και είναι το παλαιότερο γήπεδο γκολφ της Κύπρου, αν και δεν υπάρχουν και πολλά.

Το γήπεδο του Minthis Hills, που βρίσκεται σε υψόμετρο 550 μέτρων, ανακαινίστηκε το 2007 από τους Mackenzie και Ebert που πιστεύουν ακράδαντα ότι τα γήπεδα θα πρέπει να εναρμονίζονται με το φυσικό τους περιβάλλον. Οι αρχαίοι κήποι που υπάρχουν μέσα στο γήπεδο και οι τρύπες που είναι περιστοιχισμένες από αμπέλια, καρυδιές, αμυγδαλιές κι ελιές του προσδίδουν μια μοναδική χάρη.

Πολύ λίγα μέρη προσφέρουν ένα τόσο ήσυχο περιβάλλον, όπως το Minthis, για να παίξει κανείς ένα διασκεδαστικό και φιλικό παιχνίδι όπως είναι το γκολφ, με ποικιλία τρυπών, υπερυψωμένα σημεία εκκίνησης, αλλά και στενούς διαδρόμους με σειρές δέντρων αριστερά και δεξιά που ανεβάζουν το βαθμό δυσκολίας και απαιτούν ιδιαίτερη σκέψη όσον αφορά την επόμενη κίνηση. Η 12^η τρύπα, για παράδειγμα, ένα κοντινό par4, χρειάζεται ένα δυνατό χτύπημα για να φτάσει κάποιος την περιοχή του green αφού ο κίνδυνος παραμονεύει από τα αριστερά με μια απότομη κοιλάδα που κατακυλά προς τα κάτω. Η 14^η και η 17^η τρύπα, δυο ανηφορικά par4, απαιτούν ακρίβεια και απόσταση για να φτάσει κάποιος μόνο με δυο χτυπήματα το green. Και η νέα 13^η τρύπα προσφέρει ένα τέλειο κρεσέντο από ένα σετ καλών par3 με το νερό να περικυκλώνει την περιοχή του green. Σαφώς όλα τα παραπάνω δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν επιπόλαια από ένα παίχτη. Πάντως, το γήπεδο αυτό είναι ιδανικό και για αρχάριους και για προχωρημένους.

Το γήπεδο του Minthis Hills είναι 18 τρυπών, έχει έκταση 5,8 χιλιομέτρων, έχει δυο λίμνες, 35 παγίδες άμμου περίπου και par71/handicap limit :28. Διαθέτει μια υπέροχη και γραφική λέσχη, με αποδυτήρια, εστιατόριο, μπαρ, αίθουσα αναψυχής και αίθουσα

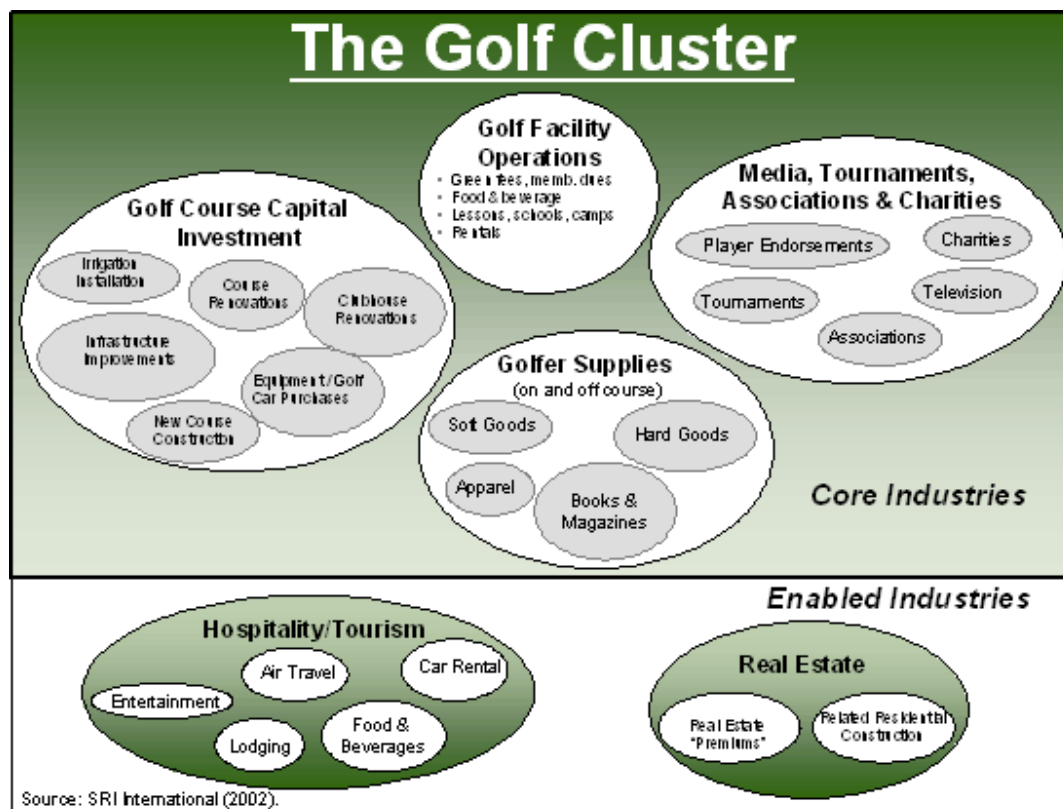
συνεδριάσεων. Επίσης παρέχεται η δυνατότητα ενοικίασης εξοπλισμού, μαστουινών και buggy, και παραδίδονται και μαθήματα από Τρίτη ως Κυριακή. Η τιμή του εισιτηρίου κυμαίνεται από 70 μέχρι 85 ευρώ, ανάλογα με την εποχή, και οι κρατήσεις γίνονται τηλεφωνικά ή μέσω διαδικτύου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6.1 ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Όπως προέκυψε από όλα τα παραπάνω το γκολφ σήμερα παύει, αργά αλλά σταθερά, να θεωρείται μια δραστηριότητα που αφορά μόνο τους οικονομικά ευκατάστατους ανθρώπους και τους προνομιούχους της ανώτερης τάξης αλλά αποτελεί ένα ισχυρό παρακλάδι των τουριστικών επιχειρήσεων, και όχι μόνο, αποκτώντας μέρα με την ημέρα όλο και περισσότερους θαυμαστές. Σήμερα, παγκοσμίως, υπάρχουν πάνω από 59 εκατομμύρια παίχτες του γκολφ (Rees E.,2008).Ενώ, ακόμα, υπάρχουν 32.000 γήπεδα σε 140 χώρες, εκ των οποίων τα μισά βρίσκονται στην Αμερική (περίπου 17.000) ενώ στην Ευρώπη, όπου το άθλημα δεν είναι τόσο διαδεδομένο, υπάρχουν γύρω στα 6.000 γήπεδα. Πέρα από τα εμφανή οφέλη που αποδίδονται σε αυτό το τόσο ιδιαίτερο άθλημα εξωτερικού χώρου, όπως και σε κάθε μορφή άσκησης άλλωστε, (καλύτερη σωματική και ψυχική υγεία, ψυχαγωγία, εκτόνωση, κοινωνικοποίηση κ.τ.λ.) κρύβονται βαριές βιομηχανίες, καθώς και τα παρακλάδια τους, που έχουν αρχίσει να επωφελούνται με την παγκόσμια εξάπλωση του παιχνιδιού. Τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν από το γκολφ μπορούν να διαιρεθούν σε, άσχετους μεταξύ τους, επιμέρους τομείς εκ των οποίων προκύπτει και ο τουρισμός με σκοπό το γκολφ. Το σύμπλεγμά της βιομηχανίας του γκολφ ξεκινάει με τα γήπεδα αυτά κάθε αυτά και με άλλες βασικές βιομηχανίες που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία τους και την εκτέλεση του παιχνιδιού (εξοπλισμός, κατασκευαστές γηπέδων αρχιτέκτονες, διαφόρων ειδών υπηρεσίες που προσφέρονται από τις λέσχες κ.α.). Αφορά ακόμα τη βιομηχανία του τουρισμού αλλά και των ακινήτων, μια και οι δυο είναι αρκετά συνυφασμένες μεταξύ τους - στις περιοχές που υπάρχουν ή πρόκειται να κατασκευαστούν γήπεδα του γκολφ, και ιδιαίτερα σε περιοχές κοντά στη θάλασσα, οι τιμές των ακινήτων μπορεί να ανέβουν μέχρι και 30%. Τελευταία, μάλιστα, έχουν αρχίσει να εμπλέκονται στην κατασκευή των γηπέδων και κορυφαία ονόματα του γκολφ, όπως ο Tiger Woods, αποφέροντας ακόμα μεγαλύτερα κέρδη στις κτηματομεσιτικές εταιρίες (Carter I.,2008).Μέσα σε όλα πρέπει να συνυπολογιστούν και οι απλοί θεατές του αθλήματος που συντελούν ενισχυτικά ως προς την εξέλιξη αλλά και τα οικονομικά οφέλη του παιχνιδιού-δεν είναι τυχαίο ότι το Ryder Cup παρακολουθείται από ένα δις ανθρώπων παγκοσμίως, σε αντίθεση με το Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου που φτάνει τα 260 εκατομμύρια, βοηθώντας τις διαφημιστικές εταιρίες, τις επισιτιστικές επιχειρήσεις, τις εταιρίες ρουχισμού και αθλητικών ειδών,

τροφίμων και ενεργειακών ποτών. Δεδομένων των διαφορετικών παραμέτρων, και εφόσον τα κέρδη δεν είναι μόνο άμεσα αλλά και έμμεσα, όπως προαναφέρθηκε, δεν είναι εύκολο να καθοριστεί ένα πιο ακριβές νούμερο. Είναι, όμως, λογικό ότι με 20 δις κέρδη ετησίως προσελκύει και εξαπλώνεται σε παράταιρα μέρη όπως το Αφγανιστάν, τη Νικαράγουα ή το Καζακστάν, συνεισφέροντας μάλιστα πολύ ουσιαστικά στις οικονομίες τους.

Στον αντίποδα, το γκολφ έχει αρκετούς πολέμιους. Δεν είναι λίγοι αυτοί που κατηγορούν το άθλημα ως ελιτίστικο και θεωρούν πως συμβάλει στη διεύρυνση του χάσματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών, καθώς ο εξοπλισμός, τα μαθήματα και η ενοικίαση ενός γηπέδου κοστίζουν ακριβιά, και δημιουργεί αποστάσεις ανάμεσα στις κοινωνικές τάξεις. Παρόλο που γίνονται προσπάθειες να γίνει περισσότερο προσιτό στο ευρύ κοινό, με μειώσεις τιμών, οικογενειακές προσφορές και δελεαστικά πακέτα για

τις γυναίκες, το γκολφ παραμένει ψηλά στη λίστα με τα πιο ακριβά αθλήματα μαζί με το χόκεϊ, τα αγωνιστικά γιότ και το πόλο (Forbes magazine, 2007). Η αγορά ενός απλού μπαστούνιού ξεκινάει από τα χίλια ευρώ ενώ η ενοίκιαση ενός γηπέδου για 4 ώρες μπορεί να κοστίσει ακόμα και 250 ευρώ. Οι μεγάλες δαπάνες, όμως, δεν αφορούν μόνο τους παίχτες αλλά και το γκολφ αυτό καθαυτό: τα υψηλό κόστος της επένδυσης (αγορά γης, κατασκευή γηπέδου και υποστηρικτικών εγκαταστάσεων), που μπορεί να ανέλθει σε δεκάδες εκατομμύρια ευρώ. Παράλληλα πρέπει να συνυπολογιστεί και το μεγάλο κόστος λειτουργίας και συντήρησης. Η επένδυση έχει υψηλό επιχειρηματικό ρίσκο με μακρόχρονη απόσβεση.

Τέλος, άλλη μια σοβαρή παράμετρος που αφορά το γκολφ, και γεννάει εχθρούς, είναι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις που δημιουργούνται με την κατασκευή των γηπέδων. Προκειμένου να υπάρξει ένα γήπεδο του γκολφ χρειάζονται μεγάλες εκτάσεις γης και πολλές φορές μορφοποίηση του εδάφους και του φυσικού περιβάλλοντος, υπέρμετρη κατανάλωση νερού (τα άτομα που στρέφονται κατά της ιδέας του γκολφ αναφέρουν ότι είναι προτιμότερο να διατίθεται αυτό το νερό σε κατοίκους ή σε φυτά με σκοπό τη βλάστηση και παραγωγή καρπών) , χρήση χημικών και φυτοφαρμάκων προκειμένου να προστατευθεί το γρασίδι που χρησιμοποιείται (αρνητικές επιπτώσεις και στην υγεία των κατοίκων της περιοχής), υποβάθμιση της βιοποικιλότητας αλλά και ερημοποίηση των περιοχών. Πολλά γήπεδα του γκολφ βρίσκονται κοντά στη θάλασσα ή σε υδροβιότοπους όπου υπάρχουν αρκετά προστατευόμενα είδη και οι υπεύθυνοι θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεχτικοί προκειμένου να μην διαταράξουν την ισορροπία της χλωρίδας και πανίδας του τόπου.

Συμπερασματικά, το γκολφ, εκτός από ένα όμορφο άθλημα, που αναγάγει την ευγενή άμιλλα, και είναι πηγή χαράς για τους παίχτες του, αποτελεί κι ένα μεγάλο κομμάτι της οικονομίας των χωρών όπου προωθείται καθώς δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας, βοηθάει τις τοπικές επιχειρήσεις και συμβάλει στην εισροή χρήματος από το εξωτερικό. Το θέμα είναι κάθε χώρα να μπορέσει να αναδείξει, αξιοποιήσει και να ενισχύσει τους φυσικούς της πόρους με σεβασμό στο περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομία του εκάστοτε τόπου, χωρίς να προσπαθεί να τυποποιήσει ένα μοντέλο ψυχαγωγίας και αθλητισμού που μπορεί να λειτουργεί σε άλλη χώρα. Οι σχεδιασμοί των γηπέδων θα πρέπει να γίνονται πάντα σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά μιας περιοχής, αφού έχει προηγηθεί περιβαλλοντική μελέτη και υπάρχει σχέδιο διαχείρισης των υδάτινων πόρων. Πολύ σημαντική είναι, επίσης, και η τήρηση των θεσμικών υποχρεώσεων που ορίζει η ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία. Με τη σωστή συνεργασία της πολιτείας με τους επενδυτές-ιδιώτες θα μπορέσει το γκολφ να γίνει ακόμα πιο ευρέως γνωστό από ότι είναι ήδη και να βοηθήσει περισσότερες οικονομίες,

κυρίως σε χώρες που στηρίζουν το Α.Ε.Π. τους στην τουριστική βιομηχανία. Ίσως, μάλιστα, με αυτόν τον τρόπο το γκολφ να μπορέσει να γίνει πιο προσιτό οικονομικά και στο ευρύ κοινό και να σταματήσει να δημιουργεί αμφιλεγόμενα συναισθήματα, απασχολώντας τους ανθρώπους μόνο όσον αφορά το αγωνιστικό κομμάτι του αθλήματος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ατσαλάκης Μ., 2007. Σημειώσεις μαθήματος Αθλητικού Τουρισμού, στη σχολή Τουριστικών Επιχειρήσεων, στο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Ηρακλείου.
2. Καπετανάκη Μπριασούλη Ε., 2005. «Γήπεδα γκολφ και ανάπτυξη. Ορατές και αόρατες πτυχές».
3. Καπετανάκη-Μπριασούλη, Ε., 2005. «Τουρισμός και γήπεδα γκολφ. Ότι λάμπει δεν είναι χρυσός».
4. Καραντζαβέλου, Β., 2004. «Κερδοφόρα επιχείρηση πολλών δις δολαρίων ο Αθλητικός Τουρισμός».
5. Λόλας Χρήστος, 2005. «Διάλογος με έναν υποστηρικτή του νέου τουριστικού οράματος. Η δίκη του γκολφ».
6. Τερκενλή Θεανώ, Σχίζας Γιάννης, 2005. «Γήπεδα γκολφ: Ποια τουριστική ανάπτυξη θέλουμε στην Κρήτη».

ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Archer H., 2012. «A History of Golf from St. Andrews to the Masters».
2. Burke C., Euser J., 2009. «Golf in Greece».
3. Campbell, M., 1994. «The Encyclopedia of Golf, London: Dorling Kindersley».
4. Carter, I., 2008. «Golf's growth still in credit», Golf Monthly, September.
5. Darwin B., 1910. «The Golf Courses of the British Isles».
6. Forbes Magazine, 2007.
7. Kinetics H., Pierre D., 2004. «Golf Fundamentals».
8. Malcolm D., Crabtree P., 2011. «Tom Morris of St Andrews: The Colossus of Golf 1821-1908».
9. Readman, M., 2003. «Golf tourism», in S. Hudson (ed.), Sport and Adventure Tourism, Oxford: Haworth.
10. Rees E., 2008. «Taking a swing», The ecologist.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

1. Γήπεδα γκολφ στην Ελλάδα : <http://www.golf.gr/courses>
2. Γήπεδα γκολφ στην Ελλάδα- WWF HELLAS :
http://politics.wwf.gr/images/stories/political/positions/wwf_golfmarch06.pdf
3. Belgium top courses :
<http://www.top100golfcourses.co.uk/htmlsite/country.asp?id=24>
4. Committed to Green Foundation: <http://www.committedtogreen.com/>
5. Evolution and equipment of golf : http://en.wikipedia.org/wiki/Golf_equipment
6. Golf courses in Cyprus :
<http://www.golftoday.co.uk/clubhouse/coursedir/europe/cyprus/index.html>
7. Golfing in Greece : <http://gogreece.about.com/cs/cyprussports/a/golfinggreece.htm>
8. Golf in Europe-History of Golf:
<http://www.golfeurope.com/almanac/history/history1.htm>
9. Golf in Europe- Belgium : http://www.golfeurope.com/euro_clubs/belgium-golf-courses.htm
10. Golf glossary : <http://www.translatum.gr/forum/index.php?topic=6558.0>
11. Golf tourism in Greece : <http://www.golf.gr/>
12. Golf tourism in Scottish economy : <http://www.scottish-enterprise.com/news/2011/02/golf-tourism.aspx>
13. Golf tourism in Scotland and marketing :
<http://torc.linkbc.ca/torc/downs1/golftourismscotlandmarketing.pdf>
14. Golf tourism seriously impact on the environment : <http://www.tourism-review.com/travel-tourism-magazine-golf-tourism-seriously-impact-the-environment-article1448>
15. Hellenic Golf Federation : <http://www.hgf.gr/index.php/el/2013-03-18-15-48-38/2013-05-13-18-26-57>
16. History of Golf.net : http://historyofgolf.net/history_of_golf.html
17. History of Golf- Wikipedia : http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_golf
18. Leith Links : <http://www.leithlinks.co.uk/>
19. Scottish Golf Environment Group: <http://www.sgeg.org.uk/>
20. Scotland, the home of golf :
http://golf.visitscotland.com/home_of_golf/history.aspx
21. Scotland's 100 top courses :
<http://www.top100golfcourses.co.uk/htmlsite/country3.asp?id=3>

22. Tourism-golf tourism :

<http://www.scotland.gov.uk/Topics/Statistics/Browse/Tourism-Culture-Sports/TrendGolfTourism>

23. Top 10 health benefits of golf : <http://wisequacks.org/wp2/?p=1255>

24. Visit Scotland : <http://www.visitscotland.com/see-do/activities/golf/courses/>

25. World golf courses : <http://www.worldgolf.com/courses/>